

Liahona

**Priesthood:
Ang Gahum sa
Pagkadiosnon,
pp. 14, 16, 19**

**Edukasyon: Akong
Dalan Paglingkawas sa
Kakabus, p. 42**

**Pagtudlo sa Atong mga
Anak nga Luwas Gikan
sa mga Dili Maayo nga
anaa sa Internet, p. 64**

**75 ka Tuig sa Serbisyo
ug Pagpaningkamot sa
Kaugalingon, p. 81**





Ang Sagrado nga Susquehanna, ni Glen S. Hopkins

Niadtong 15 sa Mayo 1829, duol sa Harmony, Pennsylvania, si Juan Bautista mipakita ngadto kang Joseph Smith ug ni Oliver Cowdery. Nagbuhat ubos sa kamandoan ni Pedro, Santiago ug Juan, siya mipandong sa iyang mga kamot sa ulo ni Joseph ug ni Oliver ug mitugyan sa Aaronic Priesthood.

Si Juan Bautista misugo ni Joseph nga siya mobunyag kang Oliver ug si Oliver mobunyag ni Joseph sa Suba sa

Susquehanna. Dayon silang duha mo-orden ngadto sa usag-usa sa Aaronic Priesthood. (Tan-awa sa Joseph Smith—History 1:68–72; D&P 13:1.)

Pipila ka semana human niadto, si Pedro, Santiago ug Juan mipakita kang Joseph ug ni Oliver duol sa Harmony, mitugyan ngadto kanila sa balaang Melchizedek Priesthood, ug miorden kanila nga mahimong mga Apostoles (tan-awa sa D&P 27:12; 128:20).



Liahona, Hunyo 2011

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangu-lohan: Ang mga Panalangin sa Ikapulo**
Ni Presidente Henry B. Eyring
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Pagpalig-on sa mga Pamilya pinaagi sa Temporal nga Pagpaningkamot sa Kaugalingon**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 16 Mga Panalangin sa Priesthood: Pagkat-on sa Pagsalig sa Dios**
Ni Mark L. Grover
- 24 Gusto na Kaayo Kong Moundang**
Pangalan gipugngan
- 28 Ang Tinuod nga Dalan paingon sa Kalipay**
Ni Elder Quentin L. Cook
Lima ka mga yawe ngadto sa kalipay.

- 34 Paglawig nga Luwas sa Pagpauli**
Ni Richard M. Romney

- 81 Ang Plano sa Welfare sa Simbahan:**
Nagsaulog sa 75 ka tuig sa pagpaningkamot sa kaugalingon ug serbisyo.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Gagmay ug Yano nga mga Butang**
- 11 Pagserbisyo diha sa Simbahan: Napanalanginan pinaagi sa mga Council**
Ni Elder M. Russell Ballard
- 12 Kami Namulong kang Kristo: Iyang Gidala ang Akong mga Kasub-anan**
Ni Jane Bleak
- 14 Unsa ang Atong Gituohan: Ang Priesthood Mao ang Awtoridad aron sa Paglihok sa Ngalan sa Dios**

- 19 Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Ang Gahum sa Matarung nga Ehemplo**
Ni Jerry Stringam

- 20 Walay Paglubad nga mga Istorya sa Ebanghelyo: Ang Konsepto sa Kaminyoon sa Santos sa Ulahing mga Adlaw**
Ni Presidente Hugh B. Brown

- 38 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**

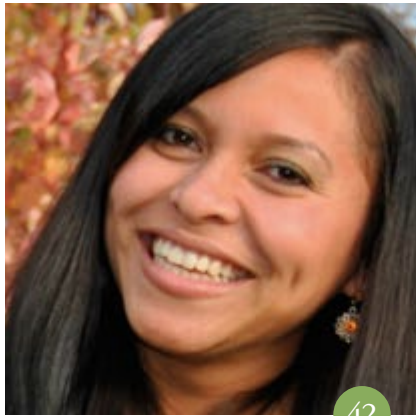
- 74 Mga Balita sa Simbahan**

- 79 Mga Ideya sa Family Home Evening**

- 80 Hangtud Kita Magkita Pag-usab: Pagtukod diha sa Sigurado nga Pundasyon**
Ni Joshua J. Perkey

SA HAPIN

Atubangan: *Pagpahiuli sa Melchizedek Priesthood*, ni Walter Rane. Sa luyo: paghulagway sa litrato pinaagi ni Matthew Reier.



42

42 Ang Gahum sa Edukasyon

Ni Suzy Taggy Coelho
Caldas Nelsen

*Ang akong inahan miingon
nga kini usa ka butang nga
makapahaw-as kanako sa
kalisud.*



*Tan-awa kon
inyo ba nga
makit-an ang
Liahona nga
gitago dinhi niini
nga isyu. Timaan:
pangutan-a
si Nicole.*

**46 Mga Pangutana
ug mga Tubag**

*“Unsaon nako pagkahibalo
kon ang akong mga pagsulay
gituyo ba sa pagtabang kanako
nga mahimong mas maayo o
kon kini paagi ba sa Langit-
nong Amahan sa pagpasidaan
kanako nga nagpadulong ako
ngadto sa sayop nga dalan?”*

48 Ang Inyong Ehemplo

Ni Elder Joseph W. Sitati

**51 Pagtulun-an human sa usa
ka Pagtulun-an: Doktrina ug
mga Pakigsaad 121:41–43****52 Poster: Ang Sagrado
nga Kakahoyan****53 Gikan sa Natad sa Misyon:
Mga Timailhan sa Espiritu**

Ni Pedro Ovalles

**54 Tudloi ang Tawo
sa Pagpangisda**

Ni Adam C. Olson

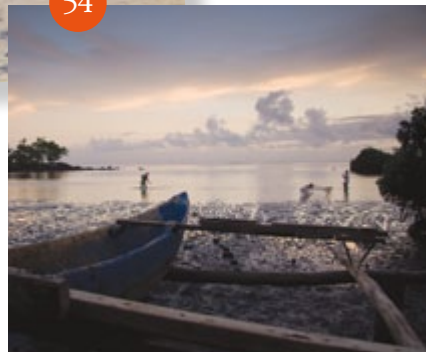
*Sa dihang namatay ang iyang
amahan, ang Langitnong Ama-
han ni Ezra anaa aron
sa pagtabang kaniya.*

**58 Unsay Natudlo Sa Paglangoy
ngari Kanako**

Ni Marissa Thompson
*Dili tanang mga
pagpamugos sa
kaedad negatibo.*



54



68

60 Salig sa Ginoo

Ni Elaine S. Dalton

*Nganong kinahanglang mama-
tay pa man ang akong amahan?
Usa ka kasulatan diha sa Da-
ang Tugon nakahatag kanako
og tubag.*

**61 Linain nga Saksi: Unsa nga
mga Panalangin ang Atong
Madawat pinaagi sa Gipahi-
uli nga Simbahan?**

Ni Elder L. Tom Perry

**62 Pagdala sa Primary ngadto
sa Panimalay: Ang Unang
mga Baruganan ug mga
Ordinansa sa Ebanghelyo
Naghimong Posible alang
Kanakan sa Pagpuyo og
Usab Kauban sa Dios**

Nila ni Ana Maria Coburn
ug Cristina Franco

**64 Dali-daling Palungon
ug Isumbong**

Ni Danielle Kennington

*Si Connor nagkat-on unsa ang
angayan nga buhaton ko siya
makakita og malaw-ay nga
website.*

67 Atong Pahina**68 Ang Akong Lisud nga
Desisyon**

Ni Rebecca Shaw

70 Para sa Gagmayng mga Bata

Opisyal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Thomas S. Monson,
Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales,
Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook,
D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Paul B. Pieper

Mga Adviser: Stanley G. Ellis, Christoffei Golden Jr.,
Yoshihiko Kikuchi

Tigdumalang Direktor: David L. Frischknecht

Direktor sa Editorial: Vincent A. Vaughn

Direktor sa Grapiks: Allan R. Loyborg

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Mga Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor:

Jenifer L. Greenwood, Adam C. Olson

Kauban nga Editor: Ryan Carr

Luyo-luyo sa Editor: Susan Barrett

Mga Kawani sa Editorial: David A. Edwards, Matthew D.
Flitton, LaRene Porter Gaunt, Larry Hiller, Carrie Kasten,
Jennifer Maddy, Melissa Merrill, Michael R. Morris, Sally J.
Odekirik, Joshua J. Perkey, Chad E. Phares, Jan Pinborough,
Richard M. Romney, Janet Thomas, Paul VanDenBerge,
Melissa Zenteno

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Scott Van Kampen

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Mga Senior nga Tigdesinyo: C. Kimball Bott, Thomas S. Child,
Colleen Hinkley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy

Mga Kawani sa Deseno ug Produksyon: Cali R. Arroyo,
Collette Nebeker Aune, Howard G. Brown, Julie Burdett,
Reginald J. Christensen, Kim Fenstermaker, Kathleen Howard,
Denise Kirby, Ginny J. Nilson

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Evan Larsen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho
ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of
Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows
Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa
P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600,
Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183.
Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P86.40 matag tuig, P4.00
matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

**Ipadala ang mga manuskrito ug mga pangutana ngadto
sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street,
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa:
liahona@ldschurch.org**

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga
nagpasabut nga "kompas o direktor" gimantala sa Albanian,
Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano,
Chinese, Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian,
Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic,
Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian,
Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian,
Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian,
Spanish, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian,
Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2011 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod
gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos
sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa
Tinipong Bansa sa Amerika.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong
kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit
sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili
mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa
lina sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana
kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office,
50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA;
e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

June 2011 Vol. 14 No. 6. LIAHONA (USPS 311-480)
Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The
Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North
Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price
is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes.
Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days'
notice required for change of address. Include address label
from a recent issue; old and new address *must* be included.
Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution
Center at address below. Subscription help line: 1-800-
537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American
Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information:
Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution
Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT
84126-0368.

Anaa pay daghan sa Internet

Liahona.lids.org

PARA SA MGA HAMTONG

"Gusto na Kaayo Kong Moundang" (pahina 24)

naghisgut kon sa unsang paagi nga ang tawo
makabuntog sa iyang pagkaadik sa pornograpiya.
Kami nagtigum og lista sa mga artikulo nga may
kalabutan niana nga hilisgutan sa www.liahona.lids.org.



PARA SA KABATAN-ONAN



**Ang mga batan-on sa Visakha-
patnam, India,** nakakaplag og ka-
lig-on sa ilang mga pamilya (tan-awa
sa pahina 34). Tan-awa ang dugang
pang mga litrato niining mga ba-
tan-on sa www.liahona.lids.org.

PARA SA MGA BATA



Dili tanang websites
luwas nga bisitahon
(tan-awa sa pahina 64).
Apan kini luwas:
**pangita og mga dula
ug mga kalihokan** sa
www.liahona.lids.org.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug uban pang mga materyal sa Simbahan anaa
sa daghang pinulongan sa www.languages.lids.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Mga numero sa pahina nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Bunyag, 62, 68, 73

Council, mga, 11

Edukasyon, 42

Ehemplo, 19, 28, 48, 54

Espiritu Santo, 62, 64, 68

Hugot nga Pagtuo, 60, 62

Ikapulo, 4

Jesukristo, 12

Kalipay, 20, 28

Kalisdanan, 12, 16, 39, 46

Kamatayan, 12, 54, 60

Kaminyoon, 20

Media, 64

Misyonaryo nga buhat, 53

Pag-ampo, 67, 68

Pagdasig, 40

Paghinulsol, 19, 62, 64

Pagkaadik, 24

Pagkaginikanan, 20

Pagkamabination, 70

Pagkamasulub-on, 12

Pagpahiuli, 52, 61

Pagpakig-date, 19

Pagpamatuod, 53, 80

Pagpaningkamot sa

Kaugalingon, 7, 81

Pagsalig, 60

Pagtuon sa kasulatan, 34

Pamilya, 19, 20, 28, 34, 54, 70

Panaghigala, 34, 58

Panalangin, mga, 16, 38,

39, 41

Pornograpiya, 24

Priesthood, 14, 16, 19, 38, 39,

41, 48, 51

Relief Society, 7

Sumbanan, mga, 28, 48,

58, 64

Welfare, 81

**Ni Presidente
Henry B. Eyring**
Unang Magtatambag sa
Unang Kapangulohan



ANG MGA PANALANGIN SA Ikapulo

Ang tuyo sa Dios sa paghatag kanato og mga sugo mao ang pagpanalangin kanato. Gusto Siyang mohatag kanato og kinabuhing dayon, ang pinakamahinungdanon sa tanan Niyang mga gasa (tan-awa sa D&P 14:7). Aron makadawat sa gasa sa pagpuyo nga kauban Siya sa kahangturan uban sa pamilya sa celestial nga gingharian, kinahanglan nga makahimo kita sa pagsunod sa mga balaod niana nga gingharian (tan-awa sa D&P 88:22).

Mihatag Siya kanato og mga sugo niini nga kinabuhi aron sa pagtambag kanato nga molambo niana nga kapasidad. Ang balaod sa ikapulo mao ang usa niana nga igpapangandam nga mga sugo. Ang balaod mao nga mohatag kita ngadto sa Ginoo sa ikapulo nga bahin sa atong kinitaan. Yano kaayo kini nga bisan ang usa ka bata makasabut niini. Nakakita ako og mga bata nga mitunol og sobre ngadto sa bishop nga gisudlan og ikapulo sa sinsilyo nga ilang kinitaan.

Usa sa mga panalangin nga moabut tungod sa pagbayad og hingpit nga ikapulo mao ang pagpalambo og hugot nga pagtuo aron sa pagsunod bisan sa mas taas nga balaod. Aron makapuyo sa celestial nga gingharian, kinahanglan nga atong sundon



ang balaod sa pagpahinungod. Niana atong bation gayud nga ang tanan kanato ug tanan nga ania kanato iya sa Dios.

Adunay pinakaminus tulo ka paagi nga ang pagbayad og hingpit nga ikapulopulo niining kinabuhia mag-andam kanato nga *mobati* kon unsay gikinahanglan natong bation aron sa pagdawat sa gasa sa kinabuhing dayon.

Una, kon mobayad kita sa atong ikapulopulo sa Simbahan, ang Langitnong Amahan mobu-bu sa mga panalangin ngari kanato. Si bisan kinsa nga kanunayng naghatag og hingpit nga ikapulopulo nasayud nga kini tinuod. Ang mga panalangin usahay espiritwal ug usahay temporal. Ihatag kini sumala sa pagbuot sa Ginoo ug sumala sa unsay Iyang nahibaloan nga pinakamaayo para kanato.

Samtang moabut kini nga mga panalangin, ang atong pagtuo motubo nga ang Dios mao ang tinubdan sa tanan nga maayo sa atong kinabuhi. Mas daling masabtan nga ang pagpahinungod dayag lang nga miila sa kamatuoran nga ang tanan nga nilalang sa Dios Iyaha. Naghimo kini natong *mobati* sa pagpasalamat nga 10 porsyento lamang ang iyang gipangayo sa tanan nga Iya nang nahatag kanato. Mao nga kita mas andam na sa pagsunod sa balaod sa pagpahinungod kon kini ipabuhat na kanato.

Ikaduha, tanan kita nga makannunayong mibayad sa hingpit nga ikapulopulo *mobati* og mas dako nga kamasaligon sa pagpangayo sa Dios kon unsa ang gikinahanglan nato ug sa atong pamilya. Misaad Siya og mga panalangin nga mas dako pa kay sa atong madawat kon kita magmatinud-anon sa atong pakigsaad sa pagbayad sa atong mga ikapulopulo (tanawa sa Malaquias 3:10). Mao nga ang usa sa talagsaong panalangin sa ikapulopulo mao ang kamasaligon kon unsa ang umaabot. Bisana unsa man

ang atong mga kahintang, ang mga butang modangat sa pinakamaayo. Kon kita motuman sa atong mga gipangsaad, Siya motuman usab sa Iyang saad. Ang pagbati sa kalinaw mao ang usa sa talagsaong panalangin sa pagbayad sa hingpit nga ikapulopulo. Kadto nga nagtuman sa sugo sa ikapulopulo makapamatuod nga ang panalangin sa kalinaw tinuod gayud ug bililhon.

Ikatulo, kadtong mobayad sa ikapulopulo *mobati* sa paglambo sa ilang gugma sa Dios ug sa tanang mga anak sa Dios. Kana nga paglambo sa gugma moabut gumikan sa pagsabut kon giunsa sa paggamit sa Amahan ang mga ikapulopulo nga atong gihalad aron sa pagpanalangin sa mga tawo niining kalibutan ug sa kahangturan.

Pinaagi sa awtorisado nga mga sinugo, Iyang gigamit ang mga ikapulopulo uban sa labihang pag-amping. Ang tigbayad og ikapulopulo nagtabang sa Ginoo sa pagtukod og mga templo, diin ang mga pamilya ma-sealed sa kahangturan. Ang tigbayad og ikapulopulo nagtabang Kaniya nga ipaabut ang ebanghelyo ngadto sa mga tawo sa tanang dapit. Ang tigbayad og ikapulopulo nagtabang Kaniya sa pagwagtang sa kagutom ug pag-antus sa kaugalingon Niya nga pamaagi pinaagi sa Iyang mga sinugo. Si bisan kinsa niana nga mga sinugo makasulti kaninyo kon sa unsang paagi ang gugma milambo tungod kay ang ikapulopulo gigamit sa pagpanalangin sa mga tawo. Ug mao usab ngadto sa matinud-anon nga tigbayad og ikapulopulo.

Ang tithing settlement himoon sa umaabut nga mga bulan. Nag-ampo ako nga kamo ug ang inyong pamilya magsugod karon sa pagplano ug sa pagpangandam nga mosarang alang sa mga panalangin nga ibu-bu sa Dios sa tanan nga makapamahayag ngadto Kaniya nga sila mga tigbayad og hingpit nga ikapulopulo. ■

PAGTUDLO GIKAN NIINI NGA MENSAHE

- Usahay ang kinamaayohang paagi sa pagtudlo og piho nga baruganan mao ang pagpakita niini (tanawa sa *Pagtudlo Walay Labaw ka Mahinungdanon nga Tawag* [1999], 164–65). Ikonsiderar ang paghangyo sa usa ka sakop sa pamilya aron ipakita kon unsaon sa pag-presentar ang ikanapulopulo nga bahin. Mahimo niyang ipakita kini pinaagi sa pagkuha og usa gikan sa napulopulo ka butang. Sa pagtapos, ikonsiderar ang pagdapit og sakop sa pamilya aron ipakita kon unsaon sa pagsulat sa tithing slip.
- “Kadtong imong gitudloan makakuha kaayohan tungod sa pag-apil sa usag usa.” (*Pagtudlo, Walay Labaw ka Mahinungdanon nga Tawag*, 63). Pagdapit og mga sakop sa pamilya sa pagpakigbahin kon unsa ang ilang pagtuo sa gipasaabut ni Presidente Eyring sa pahayag nga “*mobati* kon unsay gikinahanglan natong bation aron sa pagdawat sa gasa sa kinabuhing dayon.” Ikonsiderar ang paghigot sa tulo ka paagi diin ang pagbayad sa ikapulopulo mag-andam kanato nga *mobati* kon unsay gikinahanglan natong bation aron makadawat sa mga panalangin sa Dios.

KABATAN-ONAN

Igo nga Kwarta

Ni Fabiano dos Santos da Silva

Akong nahimamat ang mga misyonaryo sa 17 anyos pa ko. Niadtong panahona ako ug ang akong igsoong lalaki kauban sa pagpuyo. Ang among mama namatay usa ka tuig sa wala pa kadto, ug ang kinabuhi lisud. Sa dihang gitudloan ako sa mga misyonaryo, akong malantawan nga ang Simbahan mao ang kanunay nakong gipangita. Apan ang impluwensya sa akong mga higala nagpugong kanako sa pag-adto sa simbahan matag Dominggo.

Usa ka higayon miadto ko sa usa ka kalihokan sa Simbahan niana nga semana. Ang pagkakita sa tanang batan-on nga nangatawa ug nanagdula nakahatag kanako og dakong kalipay. Ang mga misyonaryo, kauban sa mga batan-on, migamit niana nga oportunidad sa pagtudlo kanako sa leksyon sa ebanghelyo, ug nindot kaayo ang akong gibati ug mihukom nga magpabunyag.

Apan bisan pagkahuman nga ako mipasakop sa Simbahan, nag-atubang ako og mga hagit. Ako lamang ang miyembro sa Simbahan niana nga bahin sa lungsod ug nagpuyo nga layo kaayo sa meetinghouse. Ang mga dili miyembro nakong mga higala dili na ganahan manginlabut sa bisan unsa ngari kanako. Dihang akong gibati ang pag-inusara, nag-ampo ako ug gibati ang gugma sa Ginoo.

Matag bulan, makadawat ako og gamayng kwarta gikan sa pundo nga nabilin sa akong mama. Lisud ang pagsustener sa akong kaugalingon sa gamay kaayo nga kwarta. Apan determinado ako nga magmasulundon. Mibayad ko og ikapulo ug mamilete alang sa seminary ug sa mga miting sa Dominggo. Wala nako hisabti kon giunsa, apan sa katapusan sa bulan, akong nakita nga aduna pay igo nga kwarta alang niining tanan.

Nasayud ko nga ako gipanalanginan sa pagbayad sa ikapulo. Ang pagtuman niini nga sugo nagtabang kanako nga makaangkon og mas lig-on nga pagpamatuod, pagserbisyo og misyon, ug sa pag-ila sa mga panalangin aron ako makapalig-on sa bag-ong mga miyembro nga nag-atubang og mga hagit.

MGA BATA

Makabayad Ako og Ikapulo

Ang pagbayad og ikapulo nagpasabut sa **paghatag og 10 porsyento** sa atong kinitaan ngadto sa Ginoo. Tan-awa kining tulo ka bata nga nagtrabaho. Sa unang blangko nga luna sa matag drawing, isulat kon pila kaha sa imong hunahuna ang kitaon sa matag bata sa gitrabaho. Sa ikaduha nga linya, isulat kon pila ang mabayad sa ikapulo.







Bonus nga pangutana: Asa man niini nga tigbayad sa ikapulo ang makadawat og mas daghang panalangin? (Timailhan: Tan-awa ang katapusang paragraph sa mensahe ni Presidente Eyring.)



Pagpalig-on sa mga Pamilya pinaagi sa Temporal nga Pagpaningkamot sa Kaugalingon

Tun-i kini nga materyal ug, kon angay, hisguti kini uban sa mga sister nga inyong bisitahan. Gamita ang mga pangutana sa pagtabang kaninyo sa paglig-on sa inyong mga sister ug sa paghimo sa Relief Society isip aktibong bahin sa inyong kaugalingon nga kinabuhi.

Hugot nga Pagtuo • Pamilya • Kahupayan

Pagpalambo sa pagpaningkamot sa kaugalingon—ang abilidad sa pag-atiman sa atong mga kaugalingon ug sa atong mga pamilya—mao ang responsibilidad sa tanang sister. Mahimo kitang mapaninkamuton sa kaugalingon kon kita makat-on nga mahigugma sa pagtrabaho, samtang maninguha kita sa pagpangita sa labing maayong mga paagi sa pagsangkap sa atong mga kaugalingon, ug samtang kita motrabaho uban sa mga sakop sa pamilya aron matubag ang nag-unang mga panginahanglan.

Kon kita mapaninkamuton sa kaugalingon, atong gigamit ang atong mga panalangin ug mga kapanguhaan sa pag-andam ug sa paglikay sa mga problema. Ang pagpaningkamot sa kaugalingon, hinoon, mapalambo samtang kita mag-ampo alang sa kaisug nga matubag uban sa hugot nga pagtuo ang mga hagit nga siguradong moabut. Ang pagpaningkamot sa kaugalingon makapahimo usab nato sa pagtuman sa atong pakigsaad sa pag-atiman sa uban.

Sa Relief Society, kita gitudloan sa mga baruganan ug mga kahanas sa pagpaningkamot sa kaugalingon. Ang mga sister makat-on mahitungod sa pagbadyet, paglingkawas sa utang, kwalipikasyon sa panarbaho, sa mga kasulatan, pagtudlo sa uban sa pagbasa ug pagkat-on, sa teknolohiya, pisikal nga panglawas, pagpahimsog, paglikay ug pagkaayo gikan sa pagkaadik, sosyal ug emosyonal nga kahimsog, paglikay sa sakit, pagpananom, food production and storage, pagpangandam sa emerhensya, ug daghang laing mga butang nga makatabang nato nga mahimong mapaninkamuton sa kaugalingon.¹

Julie B. Beck, kinatibuk-ang presidente sa Relief Society, mipasabut nga “ang pagsangkap alang sa atong mga kaugalingon ug sa uban mao ang ebidensya nga kita mga disipulo ni Ginoong Jesukristo. Sa dihang [ang akong ugangang babaye] kalit nga namatay sa miaging tuig, nagbilin siya og ebidensya sa iyang pagkamapaninkamuton sa kaugalingon. Siya adunay bag-o nga rekomend sa templo ug ginamit kaayo nga mga kasulatan ug mga manwal sa pagtuon sa ebanghelyo. Mahigugmaon kaming nagbahin sa mga kaldero, mga kaha, ug mga plato nga maoy iyang giandaman og daghang mga pagkaon. Nagbilin siya kanamo og mga hapin nga iyang gihimo gikan sa daan nga mga sinina. Mituo siya sa karaan nga panultihon “Gamita kini, gamita hangtud madaan, gamita nga inusab o pagpakabuhi bisan wala kini.” Among nakita ang sangkap sa mga pagkaon nga iyang gitanom, gipreserba, ug gitipigan. Ilabi pa nga makatandog mao ang iyang gamay nga mga libro sa listahan diin matinud-anon siyang milista sa iyang mga gasto sulod sa daghang mga katuigan. Tungod kay siya nagpuyo nga madaginuton, nagbilin siya og pipila ka kwarta nga iyang natigum alang sa mga emerhensya ug wala siya magbilin og utang! Labing importante, mitudlo ug midasig siya og daghan sa mga kahanas nga iyang naangkon sulod sa iyang matinud-anong kinabuhi.”²

Unsa ang Akong Mahimo?

1. Unsaon nako sa pagtabang ang akong mga sister ug ang ilang mga pamilya ngaמושג ang ilang pagpaningkamot sa kaugalingon?

2. Unsaon nako sa pagpauswag ang akong kaugalingon nga temporal nga pagpaningkamot sa kaugalingon?

Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa www.reliefsocietylds.org.

Gikan sa Atong Kasaysayan

Ang mga sister sa Relief Society kanunay nga miapil sa buhat sa pagluwas sa mga kalag sa temporal ug sa espirituhanon nga paagi. Kada semana sa Female Relief Society sa Nauvoo magtigum, ang mga sister mo-report sa mga tawo nga nanginahanglan. Mga donasyon sa kwarta, mga butang, mga talento, ug panahon gihatag aron matabangan ang timawa. Kini nga pundasyon sa paghupay sa nag-antus nagpadayon nga buhat sa Relief Society sa tibuok henerasyon.

Sa dihang ang mga Santos miabut sa Salt Lake Valley, si Presidente Brigham Young (1801–77) mitambag sa mga sister sa pagtabang niadtong nanginahanglan ug sa pagkat-on og mga kahanas nga maoy ilang magamit sa pag-atiman sa ilang mga kaugalingon. Siya miingon, “Pagkat-on sa pagsangkap sa inyong kaugalingon; pagtipig og lugas ug harina, ug tiguma kini hangtud sa adlaw sa kawad-on.”³ Ubos sa direksyon sa priesthood, ang Relief Society nagpadayon sa pagtudlo og pagpaningkamot sa kaugalingon, sa pagbantay sa pamilya, ug sa pag-awhag og personal nga pagkamatarung ug mga buhat sa gugma nga putli, ang tiunay nga gugma ni Kristo.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 9.4.2.
2. Julie B. Beck, “Ang mga Responsibilidad sa Presidente sa Relief Society mahitungod sa Welfare,” *Sukaranang mga Baruganan sa Welfare ug Pagpaningkamot sa Kaugalingon* (2009), 6.
3. *Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young* (1997), 231.

Gikan sa mga Kasulatan

Juan 13:34–35; Santiago 1:27; Mosiah 4:26; Doktrina ug mga Pakigsaad 29:34–35; 38:30; 44:6



Gagmay ug Yano nga mga Butang

Ug gikan sa gagmay nga mga butang magagikan ang mga dagko” (D&P 64:33).

ANG KASAYSAYAN SA SIMBAHAN SA TIBUOK KALIBUTAN

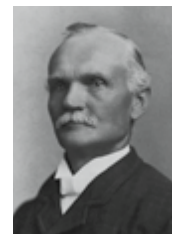
Germany

Bisan tuod ang buhat sa misyonaryo nagsugod sa Germany niadtong mga 1840, dili hangtud pagka-1851 nga ang duha ka tawo nga maingon og unang mga kinabig nabunyagan. Sa sama nga tuig, si Presidente John Taylor, sakop kaniadto sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, miadto sa Hamburg aron sa pagtabang sa pagdumala sa paghubad sa Basahon ni Mormon ngadto sa pinulongan nga German. Usa ka branch ang naorganisar sa Hamburg niadtong 1852, apan kadaghanan sa unang mga kinabig milalin ngadto sa Utah tungod sa pagpanggukod. Kini naglakip ni Karl G. Maeser, kinsa sa kaulahian nahimong presidente sa Brigham

Young Academy sa Provo, Utah.

Human sa Unang Gubat sa Kalibutan, ang Germany nakasinati og dakong pagtubo sa mga kinabig sa Simbahan, ilabi na niadtong 1921 hangtud 1925. Ang German Mission natunga ngadto sa German-Austrian Mission ug sa Swiss-German Mission. Ang East German Mission namugna niadtong 1937. Gipapauli ang mga misyonaryo sa Germany atol sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan. Sa

ilang pagbalik niadtong 1947, ang nasud natunga na sa East Germany ug West Germany. Hinoon, ang misyonaryo nga buhat nagpada-yon, ug niadtong Hunyo 19, 1985, ang Templo sa Freiberg Germany gipahinungod sa East Germany—ang unang templo sa usa ka nasud nga komunista. Duha ka tuig ang milabay laing templo ang gipahinungod, sa Frankfurt, West Germany. Ang nasud nahiusa niadtong 1990.

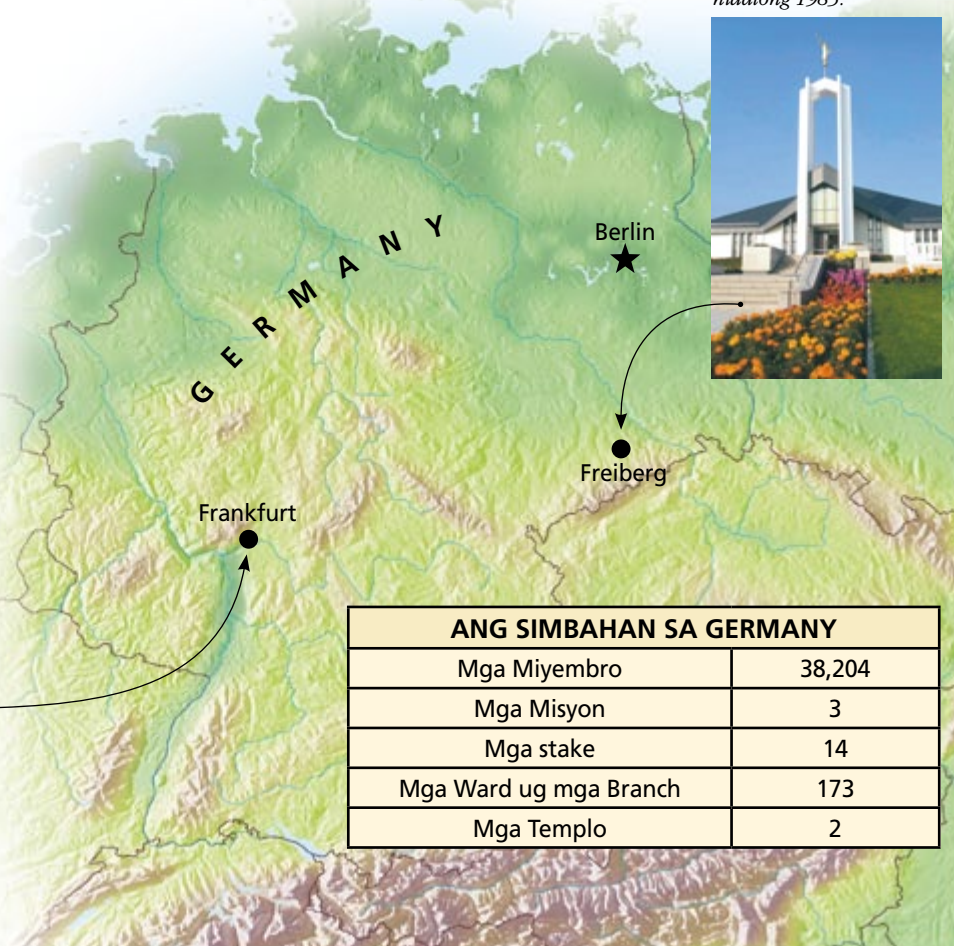


Si Karl G. Maeser milalin gikan sa iyang natawhan nga nasud Germany ngadto sa Utah, miabut niadtong 1860.

Ang Templo sa Freiberg Germany, gipahinungod niadtong 1985.



Sa ibabaw: Usa ka talan-awon sa Munich, Germany. Sa ubos: Ang Templo sa Frankfurt Germany, gipahinungod niadtong 1987.



ANG SIMBAHAN SA GERMANY

Mga Miyembro	38,204
Mga Misyon	3
Mga stake	14
Mga Ward ug mga Branch	173
Mga Templo	2

Mag-una ang Ebanghelyo

Ang mga misyonaryo nakaplag ug mitudlo sa akong apohan nga lalaki sa Samoa. Sa pagpasakop sa Simbahan, ang akong apohan kinahanglan nga mobiya sa pipila ka tradisyonal nga mga tinuohan ug relihiyuso nga mga naandan sa iyang mga tawo. Mapasigarbuhon ang among pamilya sa among Samoan nga kabilin, apan tungod sa ehemplo sa akong apohan, among nakat-unan nga ang ebanghelyo mao ang unahon.

Sa batan-on pa ako, istoryahan ako sa akong papa mahitungod sa komon nga tribal band nga patik ug sa pipila ka inila nga mga pagkaon nga dili moangay sa mga pagtulun-an sa Simbahan. Si papa miingon, “Ayaw pag-apil bisan unsa niana. Ikaw anak sa Dios sa wala pa ka mahimong Samoan, sa wala pa ka modako, sa wala pa ka mahimong isug nga tawo sa mga isla.” Mao kanang butanga ang kanunay nakong mahinumduman.

Karon ako ug ang akong asawa nagpuyo sa Costa Rica. Adunay mga tradisyon ug pamatasan sa kultura dinhi, ingon man sa bisan asa nga dapit, nga wala masubay sa unsay mga gitudlo sa Simbahan. Usahay among gikinahanglan ang kaisug sa pagtalikod niini nga mga naandan ug sa mga pagtulun-an sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Morgan Sa Mataalii, Costa Rica

Paghimo og Profile sa Mormon.org

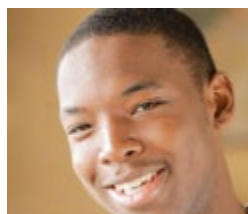
Ang mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan makapaambit sa ebanghelyo pinaagi sa paghimo og profile sa Mormon.org. Ang mga bisita niini nga site mogamit niini nga mga profile sa pagkat-on mahitungod sa Simbahan nga direkta gikan sa mga miyembro. Paghimo og profile ug ipaambit ang imong pagpamatuod pinaagi sa mosunod nga mga paagi:

1. Bisitaha ang **mormon.org/create**. Sign in gamit ang imong LDS account. Kon wala kay LDS account, pag-register alang sa user name ug password pinaagi sa paghatag sa imong membership record number ug petsa sa pagkatawo. Pangitaa ang imong membership record number sa imong temple recommend o pinaagi sa pagkontak sa imong ward o branch membership clerk.
2. Ihatag ang impormasyon sa mosunod nga mga luna: “About Me,” “Why I Am a Mormon,” “How I Live My Faith,” “Frequently Asked Questions,” “Personal Stories,” ug “Additional Information.”

3. Kon maghimo og imong profile, hunahunaa nga nakig-istorya ka sa mga tawo nga dili mga miyembro sa Simbahan. Likayi ang mga pulong nga dili nila pamilyar. Sama pananglit, mahimo kang moingon nga, “Nagtudlo ako og klase sa adult nga mga babaye kausa sa usa ka bulan gikan sa mga pulong sa buhi nga propeta,” kay sa, “Nagserbisyo ako isip instruktur sa Teachings for Our Time sa Relief Society.”

4. Butangi sa imong litrato, pangalan, ug mubo nga pasiuna. Mahimo usab nimong i-link ang imong profile ngadto sa imong blog, account sa Facebook, o account sa Twitter, bisan kon kini wala kinahanglana nga buhaton. Likayi ang paglakip sa detalyado nga personal nga impormasyon, sama sa imong apelyido o siyudad nga gipuy-an.

Inig ka kompleto sa imong profile, ipadala kini ngadto sa mga moderator alang sa pag-aprubar. Kon maaprubahan na ang profile, ang mga bisita sa site makabasa sa imong pagpamatuod ug mokontak kanimo alang sa dugang nga impormasyon mahitungod sa Simbahan.



Eksamin kabahin sa Mga Presidente sa Simbahan

I tugma ang matag aytem sa ubos ngadto sa Presidente sa Simbahan kon asa kini may kalabutan.



1. Antipara. Gisul-ob kini niini nga Presidente sa Simbahan samtang nagbiyahe siya sa pagbisita sa mga lumulupyo sa teritoryo sa Utah.

2. Kalo. Kini nga butang nagpasabut sa nailhan nga tawo nga pino ang pagkatawo ug kinaiya niini nga propeta.



3. Medalya sa Nailhan kaayo nga Panerbisyo. Kini nga Presidente sa Simbahan nakadawat niini nga award tungod sa iyang pagserbisyo isip Secretary sa Agrikultura sa kabinete ni U.S. president Dwight D. Eisenhower.

4. Mga timaan sa Welfare commodity. Kini nga presidente mipasiugda ug miagiya sa programa sa welfare sa Simbahan atol sa Grabeng Kalisud.



5. Montura sa kabayo. Kini nga propeta ganahan sa iyang kabayo nga ginganlan og Sonny Boy.

6. Journal. Kini nga propeta mapasaligon sa pagpreserbar sa Kasaysayan sa Simbahan, ug ang iyang mga rekord nalakip sa usa sa pinakabililhong mga kasaysayan sa Simbahan.



7. Litrato sa BYU Jerusalem Center. Kini nga Presidente sa Simbahan nakigsabut sa tinguha nga maangkon ang yuta sa Jerusalem aron matukod ang center.

A. Joseph Smith Jr. (1805–44)

B. Brigham Young (1801–77)

C. John Taylor (1808–87)

D. Wilford Woodruff (1807–98)

E. Lorenzo Snow (1814–1901)

F. Joseph F. Smith (1838–1918)

G. Heber J. Grant (1856–1945)

H. George Albert Smith (1870–1951)

I. David O. McKay (1873–1970)

J. Joseph Fielding Smith (1876–1972)

K. Harold B. Lee (1899–1973)

L. Spencer W. Kimball (1895–1985)

M. Ezra Taft Benson (1899–1994)

N. Howard W. Hunter (1907–95)

O. Gordon B. Hinckley (1910–2008)

P. Thomas S. Monson (1927–)

8. Gamay nga microphone. Kini nga Presidente migamit niini nga butang, nga gipapilit sa iyang antipara, tungod kay daghan sa iyang operasyon sa pagtambal sa kanser sa tutunlan nakadaot sa iyang tingog.



9. Sungkod. Kini nga Presidente migamit niini nga sungkod dapit sa katapusan sa iyang katuigan, nga mapinanggaon niyang iwara-wara sa kahanginan aron paghimamat sa pundok sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

10. Sulatanan sa Tithing [Tithing slip]. Kini nga Presidente mihatag og gibug-aton sa pagtulun-an ni Joseph Smith kabahin sa ikapulo.

11. Biyolinista nga naa sa Atop. Kini nga Presidente ganahan og literatura ug mikutlo niini nga klasika sa kapin sa usa ka okasyon.



12. Makinilya. Kini nga Presidente mao ang usa sa pinakamabunghon nga manunulat sa Simbahan.

13. Espada. Kini nga Presidente sa Simbahan mialagad isip kumander sa Nauvoo Legion.



14. Floral lei. Kini nga propeta miadto sa Hawaii sa edad nga 15 isip usa sa pinakauna nga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga misyonaryo didto.

15. Relo. Kini nga butang gisul-ob niini nga propeta sa adlaw sa Martyrdom didto sa Carthage Jail.



16. Silver Buffalo Award sa Scouting. Kini nga Presidente mao ang pinakauna nga tigpasiugda sa Scouting sa Simbahan.

NAPANALANGINAN PINAAGI SA mga Council

Ni Elder M. Russell Ballard

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles



Pipila ka tuig ang milabay sa nagserbisyo pa ako isip bishop, usa ka pamilya sa among ward nakasinati og krisis dihang ang amahan nawad-an sa iyang trabaho. Nahingawa ako sa ilang kahintang, ug mibisita ko sa ilang balay sa pagtambag kanila ug sa pagtanyag og tabang gikan sa Simbahan. Makatikag kaayo, nagpanuko sila sa pagdawat sa akong gitanyag nga temporaryo nga tabang, mao nga akong gidala kini nga kahintang ngadto sa ward council. Sa diwa sa mapinanggaon nga kompidensyalidad, akong gipaambit kanila ang akong kahingawa alang niini nga talagsaong pamilya ug nangayo sa ilang mga ideya kon unsaon sa pagpanalangin kanila.

Ang among presidente sa Relief Society miboluntaryo sa pagbisita sa inahan aron sa pagsiguro sa ilang temporal nga panginahanglan ug sa pakigtambayayong kanila sa pagkab-ot sa ilang panginahanglan—diin, dayag lang, mao ang iyang responsibilidad sumala sa programa sa Simbahan. Sulod sa duha ka adlaw, iyang natuman ang wala nako mahimo, ug ang pamilya mapaubsanon ug mapasalamatong midawat sa gikinahanglan nga tabang. Ang presidente sa elders quorum nakigtambag sa amahan sa pamilya—diin, dayag lang, nga mao ang iyang katungod ug katungdanan—ug nakigtambayayong kaniya sa mga paagi sa pagpangita og trabaho. Ang among presidente sa Young Men nakamatikod nga ang balay sa pamilya kinahanglan kaayong mapintalan, ug nakigsabut siya sa iyang mga priest nga makigtambayayong sa grupo sa mga high priest sa pagpintal sa balay.

Atol sa among panagsultihay uban sa mga ginikanan, akong nahibaloan nga dako na

PAGLIG-ON NIADTONG NAGKINAHANGLAN OG TABANG

“Ang mga sakop sa Ward council naningkamot nga kanunayng mahibalo sa mga panginahanglan, kaayohan, ug sa espiritwal nga paglambo sa mga miyembro sa ilang organisasyon. Padayon usab silang nahibalo mahitungod sa mga miyembro nga nagatubang og espesyal nga mga hagit o mag-usab-usab nga mga kahintang. Kini nga impormasyon nagtugot kanila sa paglig-on niadtong labaw nga naging nahanglan sa ilang tabang.”

Handbook 2: Administering the Church (2010), 4.5.1.

Ang Handbook 2 ug ang mga sibya sa Nobyembre 2010 ug Pebrero 2011 nga tibuok kalibutan nga pagbansay sa pagpangulo anaa sa LDS.org. I-klik ang "Menu" ug dayon ang "Serving in the Church."

kaayo sila og amoroso sa ilang mga utang. Subay sa giaprubahan nga tamdanan sa welfare, nagpangutana ako kabahin sa iyang paryente nga makatabang apan gamay ra ang nakuhang impormasyon. Ang among presidente sa Relief Society, hinoon, nakahibalo nga ang inahan dunay igsoong lalaki nga adunahan.

“Walay hinungdan ang pagkontak kaniya,” miingon ang inahan. “Dugay nang katuigan nga wala kami magkaistorya.”

Akong nasabtan ang iyang gikalibgan, ug bisan paman akong gibati nga importante ang pagsunod sa pamaagi sa Simbahan. Ug mao nga siya akong gitambagan ug sa katapusan nakadawat sa iyang pagtugot sa pagkontak sa iyang igsoon, kinsa nagpuyo sa layo nga siyudad. Mitawag ko kaniya ug mipasabut sa lisud nga kahintang diin nagpuyo ang iyang manghud nga babaye. Sulod sa tulo ka adlaw miabut siya sa Salt Lake City ug mitabang sa iyang igsoong babaye nga mahapsay ang iyang mga pinansyal nga problema. Sa pagkakaran, ang among presidente sa elders quorum mitabang sa iyang bana nga makakita og permanente nga trabaho nga maayo og sweldo.

Mas importante, hinoon, nga sila mas nagkasuod ug mas naghiusa isip usa ka pamilya. Dili ko motuo nga akong mahikalimtan kad-tong malumo nga panag-abut tali sa inahan ug sa iyang igsoong lalaki human sa dugay nang katuigan nga panagbungol. Bisan og ang igsoon layo na ang pagbati sa Simbahan, adunay diha-diha nga diwa sa pagsinabtanay. Isip resulta, ang igsoong lalaki sa katapusan mibalik sa hingpit nga pagkaaktibo sa Simbahan ug mibag-o sa iyang relasyon uban sa iyang pamilya.

Tanan kini nahitabo tungod sa dinasig nga buhat sa usa ka matinud-anon nga ward council nga naglihok subay sa programa sa Dios nga nalatid alang sa Iyang mga anak pinaagi sa Iyang mga sinugo. ■

Gikan sa Pagpanambag uban sa Atong mga Council (1997), 15–17.

Iyang Gidala ang Akong mga Kasub-anan



ANG KALISDANAN MAKADALA PAINGON SA DIOS

“Adunay mga tawo kinsa nakasinati og kalisdanan, nga hapit dili na gayud masulbad, nga mora og napaitan na pag-ayo sa ilang kahimtang; apan kon sila mihunong aron sa paghunahuna, bisan ang kalisdanan nga midangat kanila magsilbing usa ka pamaagi sa espirituhanon nga pagbayaw. Ang kalisdanan mismo mopaingon ug dili mahilayo sa Dios ug sa espirituhanon nga paglamdag.”

Presidente David O. McKay (1873–1970), *Treasures of Life*, comp. Clare Middlemiss (1962), 107–8.

“Sa pagkamatuod siya mipas-an sa atong mga kagul-anan, ug midala sa atong mga kasub-anan” (Mosiah 14:4).

Ni Jane Bleak

Dili gayud nako makalimtan ang ting-init ug tinglarag sa 2009. Niadtong Hunyo 9 ang akong amahan namatay human nga nag-antus og demencia sobra sa 10 ka tuig. Niadtong Hunyo 25 ang among 22 anyos nga anak nga lalaki namatay nga wala damha, ug wala dangti og usa ka bulan, ang akoang ig-agaw. Niadtong Agosto 13 ang akong 82-anyos nga inahan adunay open-heart surgery ug dugay nga naayo. Niadtong Oktubre 18 ang akong 41 anyos nga igsoong lalaki namatay. Niadtong Oktubre 31 ang akong bana giatake pag-ayo sa kasingkasing ug walay pulso sulod sa walo ka minutos. Ang mga bombero, mga paramedic, ug panalangin sa priesthood ang nakapabalik sa iyang kinabuhi.

Ang mga tawo kanunay nangutana kanako giunsa namo sa pagdumala niining tanang mga panghitabo. Ang kanunay nakong tubag mao nga kami modangup sa Manluluwas, ug Siya moatiman kanamo. Wala mi Niya pasagdi sa among mga pagsulay. Mibati ko nga gipangalagaran ug gi-agak sa kalangitan. Sa tinuoray, Siya “mipas-an sa [akong] mga kagul-anan” (Mosiah 14:4).

Ang paghupay mabati usab gikan sa mga pamilya, mga higala, ug mga miyembro gikan sa among ward ug stake. Sila mahigugmaong miamuma kanamo sa dili maihap nga mga paagi. Ang among 13 anyos nga apong babaye, si Krystal, misulat kanamo human sa kamatayon sa among

anak nga lalaki nga si Michael. Siya mipahinumdom kanamo nga kami wala maginusara sa dihang siya misulat, “Ang Dios nag-agak kaninyo.” Ang iyang sulat nakapahinumdom kanako sa kasulatan diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84:88: “Ako molakaw diha sa inyong atubangan. Ako anaa sa inyong tuo nga kamot ug sa inyong walà, ug ang akong Espiritu mahimo nga anaa sa inyong mga kasingkasing, ug ang akong mga anghel anaa libut kaninyo, aron sa pagtabang kaninyo.”

Nakaangkon ko og kalig-on pinaagi sa pagbasa sa usa ka pakigpulong ni Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nga giulohan og “Trust in the Lord.” Siya miingon: “Kon ang tanan ingon og maayo na, ang mga hagit sa kanunay moabut nga dinaghan nga nagsunod-sunod. Kon kadtong mga hagit dili mga sangputanan sa inyong pagkamasupakon, kini mga ebidensya nga ang Ginoo mibati nga kamo andam na sa dugang nga kalamboan. Busa Siya naghatag kaninyo og mga kasinatian nga makahatag og kalamboan, pagsabut ug kalooy, nga mohashas kaninyo alang sa inyong mahangturong kaayohan. Aron madala kamo gikan sa inyong nahimutangan ngadto sa dapit nga gusto Niyang inyong adtoan nanginahanglan og taas nga pag-inat, ug kana sa kasagaran nagpasabut og kalisdanan ug kasakit” (*Ensign*, Nob. 1995, 16–17).



Sa Getsemani, si Jesukristo mipakita sa hingpit nga ehemplo sa pagsalig sa dihang Siya mihangyo sa Iyang Amahan nga “kon mahimo man, isaylo lang kanako kining kopa.” Apan Siya miingon, “Ngani dili sumala sa akong pagbuot kondili sa imo” (tan-awa sa Mateo 26:39–44).

Siya miingon nga ang pangutana sama sa “Nganong kinahanglan nga mahitabo kini kanako?” o “Nganong kinahanglan man ko nga mag-antus karon?” makadala kanato sa sayop nga mga agianan. Hinoon, si Elder Scott nagsugyot sa pagpangutana sa sama niini “Unsa may angayan nakong makat-unan niining kasinatian?” “Si kinsa ang akong tabangan?” ug “Unsaon nako sa paghinumdom sa akong mga panalangin atol sa pagsulay?”

Akong nabuntog ang tintasyon sa pagpangutana og, “Ngano?” Hinoon, ako nangayo og giya sa Langitnong Amahan sa akong mga pagsulay. Siya mipanalangin kanako og paglaum sa

umaabot, mitabang kanako sa pag-ayo sa akong nabug-atan nga kasingkasing, midugang sa akong kahibalo sa kanindot sa akong palibut, mihatag kanako og mga oportunidad sa pagserbisyo, mipalawum sa akong kalooy alang sa uban, ug mipalambo sa akong paghigugma sa akong pamilya ug mga higala.

Tungod niining tanan, nakaangkon ako og pagpamatuod nga ang atong hagit mao ang pagtugyan sa atong kabubut-on ngadto sa atong Langitnong Amahan tungod kay pinaagi lamang niini kita sa personal nga paagi mahas-hasan sa mga paagi nga piho Niyang gidesenyo alang sa matag usa kanato. ■

Pagdumala sa Kasubo

- Kita wala mag-inusara sa atong kasubo tungod kay si Jesukristo—“usa ka tawo sa mga kasub-anan, ug nakasinati sa pag-antus” (Isaias 53:3)—mipas-an sa atong mga kasubo isip bahin sa Pag-ula.
- Kita makabuntog sa tintasyon sa pagpangutana og, “Ngano?” Hinoon, kita makahangyo sa paggiya sa Ginoo.
- Kita makadawat sa hagit sa pagtugyan sa atong kabubut-on ngadto sa atong Langitnong Amahan.

Alang sa dugang impormasyon niini nga hilisgutan, tan-awa sa Mga Proverbio 3:5–6 ug Joseph B. Wirthlin, “Ang Dominggo Moabut,” *Liahona*, Nob. 2006, 28–30.

NGANONG MAKASALIG KITA SA GINOO?

Si Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitabang sa pagtubag niini nga pangutana sa iyang pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya “Trust in the Lord” (*Ensign*, Nob. 1995, 16–18).

1. Ang Dios nasayud unsa ang iyang gibuhat. Kon kita makabuntog sa mga pagsulay alang sa iyang mga katuyoan, kita makasalig Kaniya sa pagtabang kanato.
2. Ang Dios nagplano sa paghimaya kanato aron kita makabalik sa pagpuyo uban Kaniya.¹
3. Ang pagbuntog sa mga pagsulay kabahin niana nga plano. Samtang ato kining gibuhat, kita nakaangkon og kalig-on, panabut, hugot nga pagtuo, ug pagsalig sa Dios.²

Ikonsiderar sa pagpakigbahin ang pakigpulong ni Elder Scott “Trust in the Lord” ngadto sa usa ka tawo kinsa nanlimbasug.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* (2009), 13–15.
2. Tan-awa sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* 21–31.

ANG PRIESTHOOD

MAO ANG AWTORIDAD ARON SA PAGLIHOK SA NGALAN SA DIOS

Ang atong Amahan sa Langit nagdumala sa kalangitan ug sa kayutaan. Pinaagi sa Iyang mahangturon nga gahum ang kalibutan nagpabilin sa perpekto nga pagkahan-ay. Sa pagdumala sa Iyang Simbahan dinhi sa yuta, Iyang gidelegar ang usa ka porsyon sa Iyang gahum ug awtoridad ngadto sa takus nga mga miyembro nga mga lalaki sa Simbahan. Kini nga gidelegar nga awtoridad gitawag og priesthood. Atong makita kini nga pattern sa gidelegar nga responsibilidad diha sa Bag-ong Tugon, dihang gihatag ni Jesukristo ngadto sa mga Apostoles ang awtoridad aron sa paglihok sa Iyang pangalan (tan-awa sa Mateo 16:19).

Mao kini ang sumbanan sa Dios sa iyang panggobyerno. Mao kana dinhi sa yuta karon. Kadtong nanaghupot sa priesthood gitugutan sa paglihok sa ngalan sa Dios sa pagpangulo sa Iyang Simbahan ug sa pagpangalagad sa sagradong mga ordinansa nga gikinahanglan alang sa kaluwasan, sama sa pagbunyag, kumpirma, pagpangalagad sa sakrament, ug pagminyo sulod sa templo. Ang matag matinudanon nga Santos sa Ulahing Adlaw nga lalaki, babaye, ug bata nagkinahanglan og mga ordinansa sa priesthood ug mapanalanginan pinaagi sa pagdawat niini.

Mga Office sa Priesthood

Adunay duha ka dibisyon sa priesthood: ang Melchizedek ug Aaronic. Ang Melchizedek Priesthood naglangkob og mas dako nga awtoridad kay sa Aaronic Priesthood.

Sa duha niini nga dibisyon mao ang piho nga mga office, o mga dapit sa responsibilidad. Ang mga office sa Aaronic Priesthood mao ang

deacon, teacher, priest, ug bishop. Sa Melchizedek Priesthood, ang mga office mao ang elder, high priest, patriarch, Seventy, ug Apostol. Kadto nga naghupot niini nga mga office giorganisar ngadto sa mga korum, o mga grupo. Ang matag office adunay piho nga mga katungdanan nga naka-assign niini.

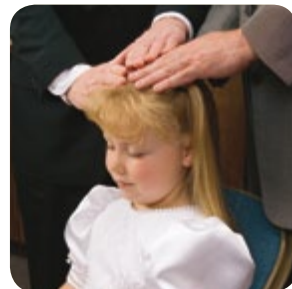
Mga yawe sa Priesthood

Ang termino nga *mga yawe* nagpasabut sa awtoridad sa pagpangulo sa piho nga mga unit sa Simbahan o hurisdiksyon. Sa mga stake ug mga ward, sama pananglit, ang presidente sa stake lamang, ang bishop, ug ang mga presidente sa korum ang naghupot sa mga yawe sa priesthood. Ang mga yawe ihatag pinaagi sa pagpandong sa mga kamot sa usa ka naghupot sa priesthood nga awtorisado sa pagtugyan niini.

- Ang mga Presidente sa korum sa Melchizedek Priesthood makadawat sa mga yawe sa presidency ug sa pagpangalagad sa espirituhanong mga butang (tan-awa sa D&P 107:10, 18–19).
- Ang mga Presidente sa korum sa Aaronic Priesthood makadawat sa mga yawe sa pagpangalagad sa mga anghel ug sa pagpahigayon sa mga ordinansa sama sa bunyag ug sa sakrament (tan-awa sa D&P 107:20).
- Ang Presidente sa Simbahan naghupot sa tanang yawe sa priesthood alang sa kinatibuk-ang Simbahan (tan-awa sa D&P 81:1–2).

Mga office ug pipila ka mga katungdanan sa Melchizedek Priesthood:

1. Ang mga Elder “mokumpirma niadto kinsa mga nabunyagan diha sa simbahan, pinaagi sa pagpandong sa mga kamot alang sa bunyag sa kalayo ug sa Espiritu Santo” (D&P 20:41).



Ang mga office ug pipila ka mga katungdanan sa Aaronic Priesthood:



2. Ang mga High priest
"mangalagad sa espiritu-
hanon nga mga butang",
ug "adunay katungod
sa pagdumala" sa mga
office sa mga elder, priest,
teacher, ug deacon
(D&P 107:12).



3. Ang mga Patriarch
mohatag og patriyarkal nga
mga panalangin (tan-awa
sa D&P 107:53; 124:91–93).



4. Ang mga Seventy mag-
sangyaw sa ebanghelyo ug
talagsaon nga mga saksi ni
Jesukristo ubos sa pagdu-
mala sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles (tan-
awa sa D&P 107:25, 34).



5. Ang mga Apostoles
magsilbi nga mga "talag-
saon nga mga saksi sa
ngalan ni Kristo sa tibuok
kalibutan" (D&P 107:23).



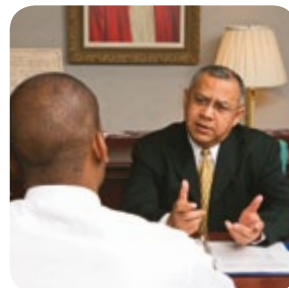
1. Ang mga deacon
mopaambit sa sakrament.



2. Ang mga Teacher "mag-
bantay diha sa simbahan sa
kanunay, ug magpaduol ug
maglig-on kanila " (D&P 20:53).



3. Ang mga Priest "magtudlo,
... magbunyag, mangalagad
sa sakrament, ug moduaw sa
balay sa matag miyembro" (D&P 20:46–47).



4. Ang mga Bishop mao
ang presidente sa korum
sa mga priest ug, isip high
priest, mangulo sa tanang
miyembro sa ward (tan-awa
sa D&P 107:87–88). ■

"Kon walay mga ordinansa niana, ang
pagtugot sa pagkapari, ang gahum sa pagka-
diosnon dili mapakita ngadto sa mga tawo
diha sa unod" (D&P 84:21).

Alang sa dugang nga impormasyon, tan-awa sa Mga Baruganan sa Ebanghelyo (2009), 67–80; Matinud-anon sa Tinuohan (2004), 124–28; ug sa D&P 20:38–79; 84:1–44; 107.

Wala gayud ako mangayo sa Dios alang sa bisan unsa nga dili Niya ihatag kanako,” ang akong asawa, nga si Deborah, miingon. Kini nga paghayag nakapahibulong gihapon kanako bisan og kanunay niya ako nga kauban sa tanan nga katumanan niini. Ug tingali nakapahibulong kini sa tanang nakahibalo sa pito ka tuig nga pag-antus ni Deborah sa iyang systemic lupus, sa iyang duha ka tuig nga pagpakigbisog batok sa kanser, ug sa ngadto-ngadto niyang kamatayon niadtong Septyembre 19, 1990. Apan kadtong mga natingala ug nahibulong tingali dili makasabut sa mga panalangin sa priesthood o sa katumanan niini. Tungod to sa kalisud nga ako nakakat-on sa kaugalingon kon unsay ipasabut sa paghupot sa priesthood ug sa paggamit niini sa pagpanalangin sa uban.

Bisan og ang akong mga ginikanan parehong mga aktibo sa Simbahan ug matitud-anon sa mga pagtulun-an niini, wala ako makahinumdom sa priesthood nga nahimong piho nga espirituhanong impluwensya atol sa akong pagkabata. Wala ko kahinumdom nga nasakit og igo nga nagkinahanglan og panalangin ug walay panumduman sa mga panalangin sa priesthood nga gipangalagad sa uban sa akong pamilya.

Kini nga kakulang sa paghatag og gibug-aton kabahin sa mga panalangin sa priesthood nadala hangtud sa kaugalingon nakong pamilya sa dihang naminyo na ko ug ang akong asawa ug ako duna nay mga anak. Mihatag ako og mga panalangin sa priesthood kon adunay tawo nga grabe ang sakit o operahanan. Mihatag usab

mohangyo og dugang nga espirituhanong tabang nga iyang gikinahanglan.

Niadtong Marso 1989, sa dihang ang doktor mipahibalo nga ang akong asawa dunay kanser, ang among kinabuhi nausab. Tungod sa dili kasagaran nga matang sa iyang kanser, wala kini masakpi sa mga doktor sulod sa duha ka tuig. Sa diha nga nailhan na kini, mikatap na kini ug ang iyang tsansa nga maayo nagkagamay pag-ayo. Nasyud nga anaa kami sa usa ka pakigbatok nga dili namo mabuntog sa among kaugalingon, among gipadayon sa pag-abli ang among kinabuhi ngadto sa espirituhanon nga tabang. Ang among ward nagpuasa alang kang Deborah, ug mapasalamaton kaming midawat sa pagpangga sa Relief Society. Ang iyang pakigbatok nahimong usa nga gipakigbatukan sa daghan. Usa ka higala nga miagi og ingon niana nga pagpa-chemotherapy nga hapit na madawat sa akong asawa mitug-an nga atol sa pinakalisud nga mga pagtambal, mihangyo siya ug nakadawat og mga panalangin sa priesthood. Mitambag siya sa paghimo sa ingon—sa pagpangita og tabang aron makasagubang sa mga epekto sa mga pagtambal.

Ang pagpa-chemotherapy malisud. Ang akong asawa nakasinati sa tanang nahunahunaan nga mga reaksyon. Nagsakit siya sulod sa daghang adlaw human sa pagtambal. Anaa ra siya sa higdaanan sulod sa daghang mga adlaw, ug ang pagkaon lisud nga buluhaton. Apan sa hinay-hinay among nakat-unan kon unsaon sa pag-atubang ang matag hagit nga maayo kutob sa mahimo.

Atol niining malisud nga panahon, ang akong asawa,

Mga Panalangin sa Priesthood

PAGKAT-ON SA PAGSALIG SA DIOS

ako og pipila ka mga panalangin sa akong asawa alang sa emosyonal nga tabang, apan kadto nga mga okasyon tagsa ra kaayo.

Ang paghatag og panalangin kanunay nga usa ka positibo nga kasinatian alang kanako. Apan ang kakulang sa pagsabut ug ang kakulang sa pagsalig sa kaugalingon nag-limit sa akong paggamit niini nga priesthood. Naglisud ako sa pagkahibalo sa mga pulong nga isulti, dili sigurado kon ang misantop sa akong hunahuna mao ba gayud ang gusto sa Dios.

Kini nga sitwasyon nausab og gamay dihang nadiskubrihan sa akong asawa nga siya nag-antus sa systemic lupus. Kadtong mga katuigan sa pagpakigbatok sa sakit sa kaluya ug ka dili komportable giabagan lamang sa panagsa nga mga panalangin sa priesthood. Ang akong asawa nakamatngon nga ako dili mahimutang mahitungod sa paghatag og mga panalangin ug panagsa ra nga

sigon sa tambag sa among higala, mitawag kanako alang sa mga panalangin sa priesthood. Mihatag ako kaniya og panalangin aron sa paghupay sa kahingawa nga iyang nasinati sa unang semana sa pagpa-chemo. Pinaagi sa panalangin sa priesthood, ang kahadlok nga nag-uban tungod sa operasyon—bisan wala mawala sa hingpit—mikunhod. Ang dugay na niyang sigi og suka nahunong ug ang pagkatulog mipuli sa walay pahulay niyang mga kagabhion samtang akong gipandong ang akong mga kamot sa iyang ulo ug mipanalangin kaniya. Kini nga mga panalangin mihatag kanamo og mga saad sa tabang ug kahupayan, inapilan sa daklit nga mga panglantaw sa umaabut. Mipuno kini kanamo og kainit ug hingpit nga kalipay.

Unta makasulti ako nga ang paghatag og mga panalangin nahimo na nga mas sayon alang kanako, apan dili ako makasulti. Akong gihatag ang gihangyo nga panalangin, apan ang kalisud nga akong gibati sa paggamit

*Ang matag
panalangin
natuman—
bisan og wala
namo makuha
ang among
pinakatinguha.*



sa priesthood nagpadayon. Wala gayud ako mohisgot sa akong asawa kabahin sa pagkadili komportable nga akong gibati, apan iyang mabatyagan ang akong pagpanuko. Bisan pa man, lisud kini nga mga pagsulay, ug nasayud siya nga may katungod siyang matabangan ug ako ang paagi aron iyang madawat kini nga tabang. Mao nga kon nagkinahanglan siya og tabang, mohangyo siya.

Sa wala pa maghatag sa bisan unsang panalangin, nasa-yud na ako kon unsa ang akong gustong ipanalangin kaniya: Gusto ko og mas labaw pa kay sa bisan unsang butang sa pagpanalangin kaniya nga mamaayo. Ug gusto usab niya kana. Apan kana nga panalangin wala gayud moabut. Ang miabut mao ang mga panalangin sa kahupayan, nga



UYON SA IYANG KABUBUT-ON

“Samtang atong gamiton ang dili kadudahan nga gahum sa priesthood sa Dios ug samtang atong ibahandi ang iyang saad nga Siya maminaw ug motubag sa pag-ampo sa hugot nga pagtuo, kinahanglan nga

kanunay natong hinumduman nga ang hugot nga pagtuo ug ang makaayo nga gahum sa priesthood dili makamugna og sangputanan nga sukwahi sa iyang kabubut-on kansang priesthood lyaha. Kini nga baruganan gitudlo sa pinadayag nga nagtudlo nga ang mga elder sa Simbahan mopandong sa ilang mga kamot sa mga masakiton. Ang saad sa Ginoo mao nga ‘siya nga adunay hugot nga patuo kanako mamaayo, *ug wala ikatakda ngadto sa kamatayon*, pagaayohon’ (D&P 42:48; *emphasis gidugang*).” . . .

Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Pag-ayo sa Masakiton,” *Liahona*, Mayo 2010, 47.

wala mowagtang sa pagsulay apan naghimo nga mas sayon nga pas-anon.

Sa hinay-hinay nagsugod ko nga mas nakasabut kon sa unsang paagi maglihok ang priesthood ug ang mga panalangin sa priesthood. Ang paghatag og mga panalangin wala nahimo nga himan aron maangkon ang akong gusto apan usa ka paagi nga makadawat sa gikinahanglan nga tabang. Nakakat-on ako sa pagsalig sa Ginoo ug sa Iyang kabubut-on kay sa unsay akong gihuna-huna nga mahitabo. Akong naangkon ang pasalig sa kaugalingon nga ang mga pulong nga miabut sa akong hunahuna sa pagkatinuod mga pulong nga gustong ipasulti sa Dios. Ug samtang ang paghatag og panalangin wala gayud mahimong sayon alang kanako, nakakat-on ako sa pagsalig sa mga pagbati nga akong naangkon samtang naghatag og mga panalangin.

Human nga nakompleto ni Deborah ang mga

pagpatambal, nagsugod kami sa malisud nga ang-ang sa paghulat aron makita kon ang mga tambal miepekto ba. Niining higayona nakapahulay kami gikan sa mga sabut, mga pagpahiling, ug mga pagtambal sa doktor. Bisan pa, sa among hunahuna mao ang kahadlok nga pipila ka kanser ang wala mamatay bisan sa makahilo nga mga tambal sa kanser ug mibalik og lambo kini sa iyang kaugalingon.

Sa hinay-hinay, ginagmayng timailhan nagkombinsir kanamo sa among grabe nga kahadlok: ang mga pagtambal wala magmalampuson. Madasigon ang mga doktor, apan nahibalo kami nga sa mubo lamang kini nga panahon.

Ang katapusang unom ka bulan sa kinabuhi ni Deborah hilabihan kamalinawon. Human mapakyas ang katapusan nga paagi, mihukom kami nga undangon ang mga pagtambal ug mamauli ug tagamtamon ang unsay nahibilin nga panahon. Ang uban tingali dili motuo nga kadto maanindot nga pipila ka bulan, apan usa kadto ka kinamaayohang panahon sa akong kinabuhi.

Atol niini nga mga panahon pipila sa nabalaka nga mga higala ug pamilya misugyot nga among gikinahanglan ang dugang nga kamasaligon ngadto sa Ginoo sa among pagpakigbatok sa pagluwas sa iyang kinabuhi. Sila miingon kanako nga ako adunay priesthood ug kinahanglang gamiton kini sa pag-ayo kaniya. Bisan og ako nakasabut sa ilang mga pagbati, kini nga mga higala wala makasabut kon unsay mga nanghitabo. Walay laing butang nga mas gusto nakong buhatan kay sa pagsaad og kinabuhi kang Deborah, apan kana nga mga pulong wala gayud moabut samtang naghatag ako kaniya og mga panalangin. Gamay ra ang gitinguha niya nga mas labaw kay sa panalangin sa kabaskog, apan siya wala gayud mobati nga siya mohangyo. Mituo kaming duha og mga milagro apan miila usab sa among limitado nga panglantaw sumala sa kasinatian nga mohaum sa mahangturon nga plano.

Ang nahitabo usa ka mas dako nga milagro. Diha sa panalangin, siya wala gayud masaari og kinabuhi apan gihatagan og dili malalis nga kasiguroan nga ang mga nanghitabo kabubut-on sa Dios. Siya wala masaari og kahupayan apan nahatagan og tabang sa paglahutay sa lisud nga mga panahon. Wala siya matuguti nga magpabilin ug magpatubo og mga bata apan gipaniguro kaniya ang mahangturon nga mga bugkos. Namatay siya nga limitado lamang ang gibating kasakit ug kalisud, nga ang iyang pamilya diha sa iyang kiliran.

Nasayud ako nga ang Dios anaa gayud ug sa tinuoray nagpangga kanamo. Naghatag siya kanamo og kahupayan ug tabang dihang kami nagkinahanglan og kusog ug panabut. Bisan og lisud ang kinabuhi, ang Ginoo misaad sa pagtabang kanamo nga makalabang sa among mga pagsulay, ug ang usa ka paagi nga moabut ang tabang mao ang mga panalangin sa priesthood. Kay nasayud niini, ang akong asawa nakaingon nga, “Wala gayud ako mangayo sa Dios alang sa bisan unsa nga dili Niya ihatag kanako.” ■

Ang Gahum sa Matarung nga Ehemplo

Ni Jerry Stringam

Niadtong Abril 1992 ang akong pamilya og ako nagpuyo sa Provo, Utah, diin namalhin kami gikan sa Canada aron akong mahuman ang akong kurso sa engineering sa Brigham Young University. Ang akong anak nga lalaki si Jase, nga 17 ang edad, nagkahigalaay uban sa batan-ong babaye nga ginanlan og Krista.

Pagka-Sabado sa gabii sa kata-pusan sa semana sa kinatibuk-ang komperensya, si Jase misulod sa sala ug nangutana kon mahimo ba siyang mohulam sa sakyanan aron dalhon si Krista manggawas sila aron mag-milk shake. Akong giitsa ngadto niya ang yawe, ug miadto siya sa kusina sa pagtawag ni Krista. Akong madungog ang pikas nga bahin sa ilang panag-istorya, nga ingon niini:

“Hi, Krista,
ako ni, si Jase.

Naghunahuna ko kon ganahan ka bang manggawas ta aron mag-milk shake.”

Nahilom.

“Buot nimong ipasabut human sa miting sa priesthood? O, sigi, motawag lang unya ko nimo.

Kita lang ta.”

Gibutang ni Jase ang telepono ug mibalik sa sala.

“Unya mogawas ka kuyog niya?” Nangutana ko.

“Miingon siya nga ganahan siyang moadto,” mitubag si Jase, “apan miingon siya nako nga manawag ko og balik inig pauli nako human sa sesyon sa priesthood.” Uban sa subo nga panag-way, mihinay-hinay siya og sulod sa kwarto.

Ingon og may miigo kanako sama sa usa ka tonelada nga hollow blocks. Nagdako ako sa southern Alberta, hapit 80 ka milya (130 ka kilometros) gikan sa stake center. Walay nagdahum kanako o gani ang akong mga ginikanan, nga mga lider sa among branch, nga mopatim-aw alang sa mga sesyon sa komperensya, sagdi nalang nang sesyon sa priesthood. Karon usa ka tawo ang naghimo og importansya niini.

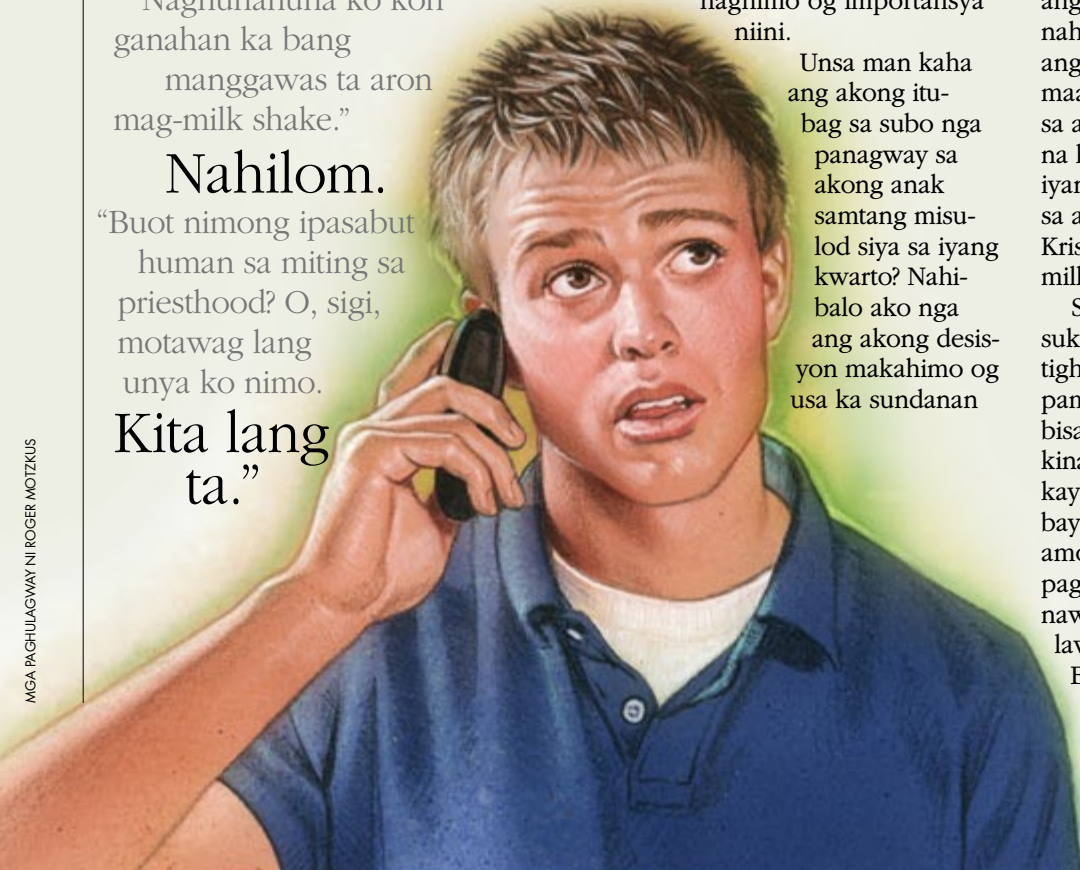
Unsa man kaha ang akong itubag sa subo nga panagway sa akong anak samtang misulod siya sa iyang kwarto? Nahibalo ako nga ang akong desisyon makahimo og usa ka sundanan

alang sa katuigang moabut.

Mibarug ako sa akong gilingkuran ug giadto si Jase ug ang akong ikaduhang anak nga lalaki, bag-ong norden sa pagka-deacon, “Pag-ilis mo. May 10 minutos pa ta aron makaabut sa sesyon sa priesthood sa stake center.” Nagdali ko og pangandam, ug sa akong paggawas, ang duha andamana, ug nanakay mi sa sakyanan.

Wala kaayo nako mahinumdumi ang mga gipamulong, apan akong nahinumduman nga among gibati ang Espiritu. Nindot ang pagbati nga maanaa sa sesyon sa priesthood uban sa akong mga anak. Dihang nakauli na kami, nindot ang gibati ni Jase sa iyang kaugalingon, nga nakapanindot sa akong pagbati. Iyang gitawagan si Krista, ug nanggawas sila aron mag-milk shake.

Sa duha ka dekada nga milabay sukad niadtong adlaw, ang mga tighupot sa priesthood sa among pamilya wala na gayud makapalta bisan usa ka sesyon sa priesthood sa kinatibuk-ang komperensya. Tungod kay ang usa ka matarung nga babaye mibarug sa iyang gituohan, ang among pamilya may oportunidad sa pag-usab, ug padayon kaming naminaw sa mga pulong sa ulahing adlaw nga mga propeta ug mobati sa Espiritu sa sesyon sa priesthood sa kinatibuk-ang komperensya. ■



Ang Konsepto sa Kaminyoon

sa Santos sa Ulahing mga Adlaw



Si Hugh B. Brown natawo niadtong Oktubre 24, 1883, sa Granger, Utah. Siya naordinahan isip Apostol niadtong 1958. Siya mialagad isip magtatambag ni Presidente David O. McKay sulod sa walo ka tuig. Ang mosunod nga artikulo kinutlo sa iyang libro nga *You and Your Marriage*.

Ni Presidente Hugh B. Brown (1883–1975)

Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan

Ang kaminyoon usa o kinahanglang usa ka sakrament. Ang pulong nga *sakrament* gihatagan og lain-laing kahulugan, apan diha sa mga tawo nga Kristyanos kini nagpasabut og usa ka buhat sa relihiyon o seremonyas, gipahigayon sa usa ka tawo nga adunay katungod. Kini usa ka saad, o maligdong nga pakigsaad, usa ka espirituhanong timaan o kasabutan tali sa mga partido nga nagsabut ug tali kanila ug sa Dios. Kanang kaminyoon nga gipasiugdahan ug gibalaan sa Ginoong mismo sa Iyang Kaugalingon gipakita sa mosunod nga mga kinutlo:

“Ug miingon ang Ginoong Dios, dili maayo nga ang tawo mag-inusara; pagabuhatan ko siya ug katabang nga angay kaniya. . . .

“Tungod niini ang lalaki magbiya sa iyang amahan ug sa

iyang inahan, ug moipon siya sa iyang asawa: ug sila mahimong usa ka unod” (Genesis 2:18, 24).

Sa dihang si Jesus mibiya gikan sa Galilea ug miabut ngadto sa mga baybayon sa Judea lapas sa Jordan, usa ka dakong pundok ang misunod Kaniya, ug ang mga Pariseo nangutana Kaniya kabahin sa diborsyo.

“Siya mitubag nga nag-ingon, Wala ba ninyo hibasahi, nga ang nagbuhat kanila sukad sa sinugdanan nagbuhat kanila nga lalaki ug babaye,

“Ug nag-ingon, Tungod niining maong hinungdan kinahanglan pagabiyaan sa lalaki ang iyang amahan ug ang iyang inahan ug makig-apon siya sa iyang asawa: ug silang duha mahimong usa?

“Tungod niana dili na sila duruha, kondili usa. Busa ang sa Dios gihiusa, sa tawo dili pagabulagan sila” (Mateo 19:4–6).

Ang Kaminyoon Makatuman sa mga Katuyoan sa Dios

Yano lang kini nga ang Dios mitinguha nga ang lalaki ug babaye kinahanglang mahiusa. Pinaagi sa personal nga pagpahigayon niining unang kasal, Iyang gibalaan ang kaminyoon. Kini normal, makapahimsug, ug madanihong kahimtang ug gipasiugdahan aron sa pagtuman sa katuyoan sa Dios dinhi sa yuta.

Kini ang kinauyokan nga elemento sa pagtukod og panimalay. Kini labaw pa sa institusyon sa tawo nga gikontrolar lang pinaagi sa naandan ug sibil nga balaod. Kini labaw pa sa usa ka kontrata ubos sa pagtugot sa balaod sa moral. Kini usa o kinahanglang usa ka sakrament sa relihiyon nga pinaagi niini ang mga lalaki ug mga babaye solemne nga mobuhat aron sa pagkooperar uban sa Dios sa Iyang gideklarar nga katuyoan nga mahimong posible ang kinabuhi sa yuta ug mortalidad sa Iyang espiritu nga mga anak ug sa pagpahinabo sa pagka-imortal ug sa kinabuhi nga dayon sa tawo.

Adunay miingon nga ang labing taas, labing mahalaron, ug labing nindot nga kinabuhi mahimong maangkon gawas sa pakigsaad sa kaminyoon. Sa lain nga pagkasulti, ilang gidid-an ang kadtong nagtinguha sa



labing taas nga kahimayaan nga “mahugawan pinaagi sa pisikal ug susama sa hayop nga mga panag-uban.” Walay kapasikaran diha sa kasulatan ang ingon nga doktrina. Sa basahon sa Mga Proverbio atong mabasa, “Bisan kinsa nga makakaplag og usa ka asawa nakakaplag sa kaayohan, ug makabaton sa kalooy sa Ginoo” (Mga Proverbio 18:22). . . .

Ug diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad atong mabasa, “Ug usab, sa pagkatinuod Ako moingon nganha kaninyo, nga kinsa kadto nga nagdili sa pagminyo wala itugot sa Dios, kay ang kaminyoon gi-orden sa Dios ngadto sa tawo” (D&P 49:15).

Ang Kaminyoon sa Templo Makahatag og Tinuod nga Kalipay

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagtuo nga aron maangkon ang labing nindot sa kinabuhi ug tumang kalipay niining kalibutan ug sa sunod, ang mga lalaki ug mga babaye kinahanglang magminyo sa templo alang sa panahon karon

ug hangtud sa kahangturan. Kon wala ang mga ordinansa sa sealing sa kaminyoon sa templo, ang tawo dili makaabut sa kahimtang sama sa dios o makadawat og hingpit nga kalipay. . . .

Alang sa usa ka Santos sa Ulahing mga Adlaw, adunay usa lamang ka klase sa kaminyoon nga madawat gayud: sa templo o celestial nga kaminyoon, nga ipahigayon lamang diha sa mga templo sa Simbahan. Ang mga templo gitukod ug gipahinungod sa kabalaan ngadto sa Ginoo aron adunay usa ka dapit diin ang espiritwal ug mahangturon mga sereemonyas ug mga ordinansa mahimong ipahigayon. Samtang atong giila ang mga kasal nga sibil nga gipahigayon pinaagi sa mga ministro sa ubang mga simbahan ug mga kasal sa sibil nga gipahigayon sa mga opisyal sa balaod o ubang may legal nga pagtugot sa pagpahigayon niini, kita nagtuo nga pinaagi lamang diha sa templo sa Dios mapahigayon ang kaminyoon alang sa karon ug hangtud

sa kahangturan ug pinaagi lamang sa tawo nga adunay katungod nga gihatag ni Kristo ngadto kang Pedro sa dihang

Siya miingon, “Bisan unsay imong paga- bugkosen dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga binugkos” (Mateo 16:19).

Kini nga katungod gipasabut diha sa kasulatan isip “mga yawe sa gingharian sa langit” (Mateo 16:19), ug sa celestial nga kaminyoon kadtong mga yawe moabli sa pultahan niana nga gingharian.

Ang mga Panginahanglan Hingpit nga Natuman

Ang tawo adunay pihong nag-una nga mga panginahanglan—moral, sosyal, biological, ug espiritwal—ug kini hingpit nga natuman lamang

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagtuo nga aron maangkon ang labing nindot sa kinabuhi ug ang tumang kalipay niining kalibutan ug sa sunod, ang mga lalaki ug mga babaye kinahanglang magminyo sa templo.



giingnan nga ang Dios mao ang gugma. Busa, sa ingon ang Dios mahangturon, busa ang gugma kinahanglang magmahangturon, ug ang mga bunga ug mga panalangin niini gituyo nga mopa-dayon hangtud sa kahangturan. Apan ang pagtagamtam sa mga pribelihiyo ug mga kaayohan sa mahangturonug gugma nga may kalabutan ngadto sa mga bana ug mga asawa, mga ginikanan ug mga anak, ang ordinansa nga nagtugot ug nagbalaan niining labing nindot sa tanang relasyon dili madawat kon kini adunay kinutuban “hangtud sa

kamatayon kamo magbulag.” Aron ang mga relasyon sa pamilya ug ang panag-uban sa kaminyoon mahimong mahangturon, ang kontrata sa kaminyoon kinahanglang *may awtorisadong* nakasulat, “alang sa karon ug hangtud sa kahangturan.”

Ang tanang tawo kinahanglang makasabut sa ilang responsibilidad ngadto sa ilang mga anak ug sa mga pakigsaad nga ilang gihimo nga may kalabutan niini. Sa dihang ang Ginoo miingon,

“Kita kon wala sila dili mahimo nga hingpit” (D&P 128:18), Siya nagpasabut sa usa ka kadena nga nagsumpay sa umaabot og ingon man sa nangagi. Sa pagkatinuod, kita mahimong adunay direkta nga responsibilidad niadtong gisalig kanato niining kinabuhi kaysa atong mga katigulangan. Kita mahimong walay tulubagon sa mga sala,

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagtuo nga ang Dios sa tinuoray mao ang ikatulo nga kauban niining [kaminyoon] relasyon ug nga ang pagpanganak dinhi sa kalibutan ubos sa balaanong tinugutan nga institusyon sa kaminyoon kabahin sa Iyang plano.

diha sa giorden nga institusyon sa Ginoo sa mahangturonug kaminyoon.

Aron makapuyo og mabunghang kinabuhi dinhi ug sa kinabuhing dayon sa sunod nga kinabuhi, ang tawo kinahanglang mohigugma ug higugmaon, moserbisyo ug mosakripisyo, adunay responsibilidad ug mobansay sa iyang gahum sa pagpasanay nga hinatag sa Dios. “Ako mianhi aron sila makabaton og kinabuhi, ug sa pagkabaton niini sa madagayaon gayud” (Juan 10:10).

Apan tingali ang labing dako nga bili sa kaminyoon dili kanang benepisyo nga makuha sa indibidwal nga lalaki ug babaye gikan niini. Ang katuyoan sa ilang panaghiusa sa sinugdanan gipakita pinaagi sa sugo sa Ginoo: “Sumanay ug dumaghan kamo, ug pun-on ninyo ang yuta, ug magagahum kamo niini” (Genesis 1:28). Sa hustong kaminyoon, adunay oportunidad sa tawo nga motuman sa iyang natural nga kadasig nga mosanay ug mabungahon. Kini hingpit nga matuman ug hustong matagamtam diha lamang sa relasyon sa kaminyoon, sa pagpanganak ug pag-matuto sa bata. Ang mga ginikanan kinahanglang mohinumdom nga ang mga anak nga natawo

ngadto kanila—ilang mga anak—mga anak usab sa Dios. Siya mao ang Amahan sa ilang espiritu, ug sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta Siya maalamong mihimo og kondisyon nga ang mahangturonug elemento ug mahangturonug espiritu dili na gayud magkabalug ug makadawat og hingpit nga kalipay. Busa ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagtuo nga ang Dios sa tinuoray mao ang ikatulo nga kauban niining relasyon ug nga ang pagpanganak dinhi sa kalibutan ubos sa balaanong tinugutan nga institusyon sa kaminyoon usa ka bahin sa Iyang plano sa pagpahinabo sa pagka-imortal ug sa kinabuhi nga dayon sa tawo.

Ang Mahangturonug Kinaiyahan sa Kaminyoon

Sa dihang ang Ginoong Jesus mitudlo nga ang paghigugma sa Dios ug ang paghigugma sa katawhan isip ang duha ka dako nga mga sugo, Siya mihimaya sa gugma. Sa pagkatinuod, kita



sala nga tinuyo [commission] o sala nga pagkapakyas sa pagbuhat [omission], sa atong mga katigulangan, apan Siya nagpasidaan nga enkaso nga ang napakyas anaa sa atong mga kaliwatan, kon kini may kalabutan sa atong pagkapakyas sa atong katungdanan ngadto kanila, ang mga sala maanaa sa atong mga ulo.

Usa sa mga panalangin niadtong makadawat sa labing taas nga kahimtang sa celestial nga gingharian mao ang panalangin sa mahangturong paglambo, diin, diha sa ubang mga butang, nagpasabut nga bisan human sa kamatayon ang tawo mahimong mopadayon sa pagtabang sa Dios sa pagpahinabo sa pagka-imortal ug sa kinabuhi nga dayon sa tawo.

Paglambo isip Mahangturong mga Kapikas

Ang konsepto sa Santos sa Ulahing mga Adlaw sa mahangturong pag-uswag naglakip sa mahangturong paglambo, mahangturong pagdugang sa kahibalo, gahum, salabutan, kasayuran, ug tanang mga kinaiya ug mga kapasidad sa pagka-dios. Apan sa plano sa Dios, ang tawo dili makakab-ut niining kahimtang sa pagpadayong kahingpitan sa iyang wala mahuman o dili minyo nga kahimtang. Kinahanglang adunay paglambo ug pagtubo sa tibuok tawo—sa laing pagkasulti, ang tawo kinsa nakakaplag ug nahiusa sa iyang kapikas.

Kining konsepto sa kaminyoon, uban sa balaanong panglantaw, makahatag og bag-ong kahulugan ug makadugang sa kaimportante, dignidad, ug himaya sa ideya sa kaminyoon. Uban niini nga konsepto ang manggihunahunaon nga tawo mahimong mas mabinantayon ug magpili og maayo sa iyang mahangturong kapikas. Siyempre sa dili pa mosulod niining mahangturong kontrata, ang lalaki ug babaye kinahanglang magmapainubsanon ug manggihunahunaon ug kinahanglang mainampunon nga magtinguha sa balaanong paggiya.

Ang kabalaan sa relihiyusong paagi ug kabalaan sa relasyon sa kaminyoon [kay] mapalambo gayud ug mapanindot kon ang magtiayon, sa dili pa magminyo—ug sila kinahanglang gayud, pareha og tinuohan—magsugod sa paghuna-huna sa susama nga tumong. Sila kinahanglang mangandam ug takus nga modawat sa sagrado nga ordinansa diha sa mga edipisyo diin ang takus lamang ang mahimong mosulod. Dinhi sila modawat og mga instruksyon, mohimo og mga pakigsaad, ug dayon diha sa altar mosaad

sa mahangturong gugma ug pagkamaunungon, ngadto sa usag usa, diha sa presensya sa Dios ug sa mga anghel. Sigurado ang ingon nga konsepto ug praktis, lakip ang mga nag-ubang obligasyon niini, makapalig-on sa panimalay, makapahimaya sa institusyon sa kaminyoon, ug makaluwas sa mga kalag sa tawo.

Usa ka Buhat sa Hugot nga Pagtuo

Ang ingon nga kaminyoon importante nga usa ka

buhat sa hugot nga pagtuo, gisolemne diha sa presensya sa balaanong kapikas. Kinahanglang adunay hugot nga pagtuo ug kaisug aron makita kini, sa paglahutay ngadto sa katapusan, bisan pa sa mga kalisdanan, mga pagsulay, mga kasagmuyo, ug panagsa nga pagkamatay nga mahimong mahitabo.

Kon ang tawo modawat sa mga kondisyon ug mga obligasyon niining mahangturong panag-uban, kinahanglang iyang masabtan nga ang kapakyasan dinhi mao ang hapit gayud mapakyas sa hingpit. Bisan unsa man siya kamalampuson sa ubang mga natad sa kalihokan, kon ang usa ka tawo mapakyas sa pagtuman sa mga obligasyon nga gipahamtang sa mahangturong pakigsaad, ang makalilisang nga silot mao ang pagkawala sa celestial nga himaya, inubanan sa responsibilidad sa mga kadaut nga nahiaguman niadtong iyang kakontrata ug kang kinsa siya responsable.

“Ang kaminyoon gi-orden sa Dios ngadto sa tawo.

“Busa, kini subay sa balaod nga siya kinahanglang adunay usa ka asawa, ug silang duha, mahimo nga magkahiusa, ug tanan

niini aron nga ang yuta makatuman sa katuyoan sa iyang pagkalalang;

“Ug nga kini unta mapuno uban sa gidaghanon sa mga tawo, sumala sa iyang paglalang sa wala pa mabuhat ang kalibutan” (D&P 49:15–17). ■

Ang mga subhead gidugang; punctuation ug pag-capital gi-estandard.



WALAY MGA PANALANGIN NGA IHIKAW

"Apan unsa kaha sa

daghang hingkod nga mga miyembro sa Simbahan kinsa wala maminyo? Pinaagi sa walay kaluya sa ilang kaugalingon, ilang giatubang nga nag-inusara ang mga pagsulay sa kinabuhi. Kinahanglang nga mahinunduman natong tanan nga, diha sa kaugalingong paagi ug panahon sa Ginoo, walay mga panalangin ang ihikaw gikan sa iyang matinud-anon nga mga Santos. Ang Ginoo mohukom ug moganti sa matag indibidwal sumala sa atong kinasingkasing nga mga tinguha maingon man usab sa atong mga binuhatan."

Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Celestial nga Kaminyoon," *Liahona* ug *Ensign*, Nob. 2008, 94.



GUSTO NA
KAAYO KONG

MOUNDANG

Pangalan gipugngan

Giunsa man nako sa pagbuntog ang akong pagkaadik sa pornograpiya.

Ang akong problema sa pornograpiya nagsugod panahon sa akong kabatan-on, dihang ang uban mipakita kanako og dili angay nga mga materyal ug mga linihokan. Ang ebanghelyo dili maoy importante sa akong kinabuhi nianang higayona. Bisan og ang akong pamilya nagsimbahan hangtud sa akong katuigan sa Primary, sa nag-edad na ako og 13 o 14, kaming tanan wala na mosimba. Isip sangputanan, ang mga pagtulun-an sa ebanghelyo sa tinuoray wala nay labut sa akong paghimo og mga desisyon.

Wala gayud sa akong hunahuna ang pagsulti sa akong mga ginikanan kon unsa ang gipakita sa akong mga silingan ug sa gitawag og mga higala ngari kanako. Naulaw kaayo ko sa pagtug-an kon unsa ang akong nakita ug nasinati. Wala nakoy ideya kon unsaon na kini. Sulod sa mga dekada nga moabut, ang akong pagkaadik sa pornograpiya magpabilin nga sekreto.

Impluwensya sa Ebanghelyo

Sa wala pa ko mo-graduate sa high school, usa ka maingon og gamay nga milagro ang nahitabo, usa ka hitabo nga miusab sa akong kinabuhi ngadto sa laing direksyon. Bisan sa gilay-on tali sa akong mga binuhatan ug sa mga sumbanan sa ebanghelyo, usa ka Domingo sa buntag misunod ako sa kusog nga aghat sa pag-adto sa simbahan ug mobayad og ikapulo. Dihang miabut ako sa simbahan, nagpangutana ko alang sa mga tawo nga akong nailhan. Usa sa mga ngalan nga akong gipangutana mao ang ngalan sa akong presidente sa Young Men sa akong pagka-deacon, sa katapusang higayon nga misimba ko. Siya na karon ang nagserbisyo isip bishop sa ward.

Kadto nga maayo nga bishop nagtabang kanako nga mabalik ko sa Simbahan. Akong gikumpisal ang akong mga sala, ug mitabang siya kanako sa paghimo og plano sa kalamboan. Kapin sa pipila ka bulan naghinulsol ako. Na-advance ako sa priesthood. Duna na koy calling. Maayo ang akong nahimo, gani, gitawag ako og misyon, ug nakabaton ako og

pipila ka katuigan diin nakontrolar ang akong pagkaadik.

Nakuha sa Pukot

Sa dihang miuli ko gikan sa akong misyon, wala na koy problema sa pornograpiya; dayag lang nga wala na akoy akses niini. Nausab kadto sa ulahing bahin sa mga 1990, dihang ang internet hilabihan ka makaagni. Wala nako tuyoa nga nakakita og pipila ka mga imahe sa pornograpiya, ug miabli ako og sigi sa mga website sa pornograpiya sa misunod nga mga bulan. Ang web site milingla kanako.

Gusto kong magpakitabang sa uban, apan dili ako sigurado kon kang kinsa—o unsaon. Unsaon man nako sa pag-istorya sa akong mga ginikanan mahitungod niini? Unsaon man nako sa pag-angkon sa akong bishop nga bisan og dako na ang akong kalamboan, dili ako makahunong nga maapil niining imoral nga kinaiya? Gusto na kaayo kong moundang, apan naulaw kaayo ko sa akong kahuyang nga isulti ngadto sa uban, mao nga akong gitagoan sa kaugalingon ang akong pagkaadik.

Wala gani ako mosulti sa akong asawa, nga akong gipakaslan niadtong tuig 2000. Gusto nako siyang sultihan mahitungod sa akong problema kon mag-date kami, apan nahadlok ako basin unya og iya akong ipakaubos o, labaw pa dili makig-minyo kanako. Mao nga namakak ako. Ug padayon nakong gihimo kini bisan sa among kaminyoon. Akong namatikdan nga nagkaabtik ako nga dili masakpan. Akong gitago ang mga litrato nganha sa computer. Sa dihang nangutana ang akong asawa mahitungod sa nakita nga mga link, mibalibad ko nga ako wala mahibalo sa iyang gipangsulti. Ang pagkaadik ingon niana, nagmugna kini og grabe nga mga bakak. Nahibalo ko nga nagmugna kini og bangil sa among kaminyoon ug naghatag kaniya og grabe nga kasakit, apan dili ko mangkon nga duna koy problema. Unsay importante kaayo kanako dili ang akong kinaiya apan unsay pagtan-aw sa mga tawo kanako.

Ang duha ka nawong sa akong kinabuhi—ug ang misangpot nga pagkawala sa Espiritu—naghimo kanakong wala nay panagang sa grabeng mga sala, lakip na ang kamaluibon. Ang akong asawa adunay kusog nga impresyon nga ako dunay problema ug misulti kanako mahitungod niini. Uban sa dakong pagbasol, akong giangkon ang akong mga nahimo.

Mao kadto ang pinakaubos nga hitabo, ang hitabo nga akong naamgohan nga *angayan nakong usbon*. Naglingkod sa akong atbang mao ang babaye nga akong gihigugma. Siya nahigugma kanako. Siya akong giluiban. Mihimo dayon ako og determinasyon sa paglihok kon unsay gikinahanglan aron maluwas ang among relasyon ug ang among pamilya.

Pagkaayo

Akong gisugdan ang regular nga pakigkita sa akong bishop sa paglihok sa proseso sa paghinulsol ug sa Church discipline. Misugyot siya nga motambong ako og mga miting sa programa alang sa pagkaayo sa pagkaadik, nga gitanyag pinaagi sa LDS Family Services. Wala pa gayud ako makadungog niana nga programa. Akong nahibaloan nga ang grupo nagpahigayon og libre, kompidensyal nga mga miting pinasikad sa 12 ka mga ang-ang kabahin sa Alcoholics Anonymous, nga gipahiangay sa usa ka pinasikad sa doktrina nga han-ay ug mga baruganan sa Simbahan.

Moangkon ko nga atol sa unang pipila ka mga miting, nakaingon ko, “dili ko angay dinhi. Sa tinuod wala akoy problema sa pornograpiya. Mahimo ra kong mohunong bisan kanus-a.” Kana, siyempre, dili tinuod.

Uban sa pagdasig sa akong bishop, mipadayon ako sa pagtambong. Ang akong garbo nag-anam og katunaw, ug nagsugod ako sa pagtrabaho sa mga ang-ang sa programa: Kamatinuoron, paglaum, pagsalig sa Dios, kamatuoran, pagkumpisal, kausaban sa kasingkasing, pagpaubos, pagpangita og kapasayloan, pag-uli ug pagpakig-uli, inadlaw nga

PAGKALUWAS: SA DIOS LAMANG



“Kamo ba nakigbisog sa pipila ka sala o kahuyang? Mahimo nga usa ra kini ka yanong butang sama sa pagkawalay gana nga moba-
ngon og sayo sa buntag aron may oras pa sa pagbasa sa kasulatan ug sa pag-ampo. Mahimo nga butang kini nga hilabihan ka kusog, sama sa pornograpiya sa internet o kakulang sa moral nga pagkontrolar sa kaugalingon, nga gibati ninyong kamo gibira paubos ngadto sa bung-aw ug wala nay paglaum alang kaninyo. Nakita ba ninyo ang inyong kaugalingon nga masilag sa inyong gibuhay apan dili makagahum sa pagbiya niini? Nan paningkamot ug pagmapainubsanon sa inyong kaugalingon. Ang makapalihok nga gahum sa Ginoo igo sa pag-usab sa inyong kasingkasing, sa pag-usab sa inyong kinabuhi, sa paglimpyo sa inyong kalag. Apan kinahanglan nga kamo ang unang molihok, nga mao ang pagpaubos sa inyong kaugalingon ug mahibaloan nga sa Dios lamang kamo makakita og kalingawasan.”

Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Be Strong in the Lord,” *Ensign*, Hulyo 2004, 12.

pagkamay-tulubagon, personal nga pagpadayag, ug serbisyo. Sa unang higayon sulod sa dugayng panahon, nagpuyo ako og usa ka “hapsay” nga kinabuhi, usa ka kinabuhi nga walay pornograpiya. Ang pagkaayo wala pa gayud “matapos,” apan napaila ako ngadto sa usa ka bag-o nga kagawasan. Miabut kini tungod kay sa akong pag-apil sa 12 ka mga pamaagi, akong nasabtan kon unsa ang nagpaluyo sa akong pagkaadik.

Akong nakat-unan nga kadaghanan sa mga tawo nga nakigbatok sa pagkaadik miadto sa pipila ka matang sa “kinaugalingon nga pagtambal” aron masudlan ang mga haw-ang sa ilang kinabuhi. Kasakit, kasub-anan, kaguol, kahadlok, o ubang matang sa pagka dili komportable mohimo

sa pag-agni og mga tawo aron sa paggamit niining kinaugalingon nga pagtambal aron mobati sila nga mas arang-arang. Ang ubang mga tawo mogamit og mga girisita nga mga tambal. Ang uban mogamit og ginadili nga mga drugas. Ang uban mogamit og alkohol. Alang kanako, ang pornograpiya nagtanyag og dili molungtad, artipisyal “dali nga katagbawan” nga gituohan nakong maoy akong gikinahanglan.

Ang pagkahibalo kon unsay hinungdan sa akong pagkaadik usa ka maayong butang. Ang paglikay sa mga dapit nga maoy hinungdan sa akong pagkaadik usa usab ka maayong butang. Kini nga buhat nagkinahanglan sa pagkamabinantayon 24 ka oras sa usa ka adlaw, pito ka adlaw sa usa ka semana alang sa nahibilin sa akong kinabuhi. Dili ko mahimong mag-internet “aron lang mag-browse.” Sa pagkatinuod, kon ako rang usa, dili na ko mag-internet. Dili ako makatan-aw sa usa ka ad o pahinumdom ug moabi-abi niini sulod sa akong hunahuna. Wala kami cable TV sa among balay. Kon magsakay ako padulong sa trabaho, akong likayan ang pag-agi sa mga dalan tungod kay nahibalo ko nga adunay mga karatula subay adto nga mga dalan nga magsugyot og dili maayong panghunahuna. Kon magsugod man og kalain ang akong hunahuna, akong hunahunaon ang akong awasa, akong bishop, ug sa pag-ampo alang sa kalig-on.

Ang akong pagkaadik nakaapekto sa hapit tanang bahin sa akong kinabuhi, apan ang pagsunod niini nga mga pahimangno igo kaayo ang bili. Dili nako mahimong ibaliwala kini nga mga panagang tungod kay nasayud ako kon unsay mahimo sa akong pagkaadik ngari kanako ug sa akong mga minahal.

Pagsalig sa Dios

Dili lamang kini kay usa ka paglikay sa dili maayo, bisan pa. Ako usab kinahanglan nga magmakanunayon, mahunahunaon nga naningkamot sa pagbuhay og maayo. Daghan sa dose ka mga pamaagi nakatabang kanako sa paghimo niini pinaagi sa pagdala

kanako paduol sa Dios.

Matag adlaw kon ako mobangon, moluhod ako ug magpasalamat sa Langitnong Amahan sa paghatag kanako og oportunidad sa paghinulsol sa akong mga sala ug sa pagpaduol Kaniya pinaagi sa Pag-ula sa Iyang Anak, si Jesukristo. Siya akong gihangyo nga ako masayud sa Iyang kabubut-on aron ako makahimo niini. Siya akong gihangyo sa paggiya kanako sa dalan palayo sa tintasyon. Nag-ampo ako ingon og ako nagasalig sa Langitnong Amahan sa matag minuto kada adlaw—tungod kay gihimo ko kini—ug kana nga pag-ampo akong gitipigan sa akong kasingkasing sa tibuok adlaw. Nag-ampo ako pag-usab matag gabii. Ako usab migahin og panahon matag adlaw sa mga kasulatan aron ma-focus ang akong hunahuna sa maayong mga butang. Kon ako dili mohimo niini nga usa ka kinaiya, wala kanako ang Espiritu sa akong kinabuhi. Ug kon ako lang, dili igo ang akong kalig-on sa pagbatok sa mga tintasyon.

Sulod sa dugayng panahon nagtuo ko nga makabuntog na ako sa akong kinaiya bisan kanus-a nga akong gusto sa kaugalingon nakong kabubut-on. Apan pakyas ako sa hilabihan. Human sa pipila ka higayon nagkaluya ako sa paghimo niini nga ako ra, ilabi na nga “sa akong kaugalingon” wala kini nahimo. Akong naamgohan nga ako dili makahimo kon unsay akong gikinahanglang buhaton nga wala ang tabang sa Ginoo. Ang Ether 12:27 nagtabang kanako sa mas maayo nga panabut. Ang Ginoo miingon kang Moroni, “Ang akong grasya igo alang sa tanan nga mga tawo nga magpaubos sa ilang mga kaugalingon diha sa akong atubangan, kay kon sila magpaubos sa ilang mga kaugalingon diha sa akong atubangan, ug magbaton og hugot nga pagtuo ngari kanako, niana Ako mohimo sa mahuyang nga mga butang nga mahimo nga malig-on ngadto kanila.”

Kausa nga miadto ako Kaniya, padayon sa paghimo sa tanan nga akong mahimo (tan-awa sa 2 Nephi 25:23), akong naamgohan nga

makahimo ako og mas maayo ug mamahimong mas labaw pa uban sa Iyang tabang kay sa sukad nga akong gipangandoy pinaagi sa pagsalig sa kaugalingon nakong mahimo (tan-awa sa Alma 7:14).

Ang akong asawa ug ako karon nagserbisyo isip mga tigpahiluna sa mga miting sa programa alang sa pagkaayo sa pagkaadik. Nakakat-on siya—ug nagtabang sa ubang nga makasabut—nga ang Pag-ula dili lamang alang sa mga naningkamot sa pagbuntog sa pagkaadik apan usab alang sa mga naapektohan sa pagkaadik bisan dili maoy ilang kagustuhan. Kon moadto kita sa Manluluwas, ang Iyang grasya mahimong molihok sa tanan natong kinabuhi.

Alang sa mga nakigbatok sa pagkaadik ug sa mga tawo nga ilang gimahal, makapamatuod ako nga adunay paglaum. Kanunay adunay paglaum sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Paglaum nga anaa sa Manluluwas

Hilabihan ang akong pagpasalamat kang Jesukristo tungod kay Siya gayud ang miluwas kanako gikan sa mga kadena sa sala. Ang pagkaadik susama nga ikaw gikadenahan nga “mao ang higot nga migapos sa mga katawhan, nga sila pagabiha-gon ngadto sa walay katapusan nga bung-aw sa pagkauyamot ug pagka-laot” (2 Nephi 1:13). Sa akong pagka-amgo nga nasulod ako sa problema, wala ako masayud kinsa ang akong adtoan. Nasubo kaayo ako tungod kay ako dili makapalingkawas sa akong kaugalingon gikan sa akong kahimtang. Apan ang Ginoo makapalingkawas kanako. Dihang ako midangup Kaniya, anaa Siya sa pagtabang.

Akong gibati ang sama kang Ammon: “Oo, ako nasayud nga ako walay bili; ingon sa akong kusog ako mahuyang; busa ako dili manghambog sa akong kaugalingon, apan ako manghambog sa akong Dios, kay diha sa iyang kusog ako makahimo sa tanan nga mga butang” (Alma 26:12). Nasayud ako nga ang Dios *makahimo* sa pagtabang kanato sa tanang butang, lakip na ang pagbuntog sa mga kadena sa pagkaadik. ■



TABANG SA PAGBUNTOG SA PORNOGRAPIYA

Ang programa alang sa pagkaayo sa pagkaadik, nga gitanyag pinaagi sa LDS Family Services, naglakip sa libre, kompidensyal nga mga miting sa pagsuporta alang sa mga tawo nga nagsagubang sa pagkaadik sa alkohol, mga drogas (mga giresita o ilegal), tabako, kape, o tsa, pornograpiya, dili angay nga kinaiya sa pakighilawas, sugal, magsalig sa uban, ug problema sa pagkaon. Sa pagpangita og miting nga duol sa inyo bisitaha ang www.ldsfamilyservices.org. Ang inyong lider sa priesthood may impormasyon usab mahitungod sa mga miting nga naa ra sa duol.

Bisan og dili ka makatambong og usa sa mga miting, mahimo kang makabeni-pisyo gikan sa giya alang sa pagtuon sa programa. *Programa alang sa Pagkaayo sa Pagkaadik: Usa ka Giya alang sa Pagkaayo sa Pagkaadik* (item nu. 36764) mabasa sa daghang mga pinulongan sa mga Distribution Services o sa PDF nganha sa www.recoveryworkbook.lds.org.

Ang *CombatingPornography.org* usa ka gipasiugdahan nga website sa Simbahan nga nagtanyag og tabang sa mga indibidwal nga may problema sa pagkaadik. Makatabang usab kini sa ilang mga kapikas, mga ginikanan, ug sa mga lider sa priesthood.

Let Virtue Garnish Thy Thoughts (item nu. 00460) usa ka booklet nga gidesinyo sa pagtabang niadtong adunay problema sa pornograpiya. Naghisgot kini kon unsaon sa pag-ila sa makadaot nga media, pagbatok ug paglikay sa tintasyon kabahin sa pornograpiya, ug sa pagbiya sa pagkaadik sa pornograpiya. Naglista usab kini sa mga kasulatan ug ubang mga kapanguhaan sa Simbahan kabahin sa paghinulsol, ang kabalaan sa lawas, ug sa pagbuntog sa kalibutanong mga impluwensya. Ang mga lider sa Simbahan ug mga sakop sa pamilya makapaambit sa booklet ngadto sa mga minahal nga may problema sa pornograpiya. Ang booklet anaa sa Distribution Services sa daghang mga pinulongan. Kini anaa usab sa DVD nga American Sign Language.

Ang ubang mga pakigpulong ug mga artikulo kabahin niini nga hilisgutan nakalista sa www.liahona.lds.org.

ANG TINUOD NGA DALAN PAINGON SA Kalipay

Samtang kita nagtinguha sa tinuod nga dalan sa kalipay diha sa atong mga pamilya ug mga propesyon, nag-ampo ko nga atong gamiton ang atong kahibalo ug impluwensya sa pagdala og mas dakong pagkamatarung, kalinaw, ug kagawasan sa katawhan sa tibuok kalibutan.

Ang resipe sa “ang maayong kinabuhi” gidebatehan sulod sa daghang mga siglo. Sa dihang si Apostol Pablo anaa sa Athens sa Mars Hill, siya nakahimamat og “mga philosopher nga mga Epicureo ug mga Estoico” (Mga Buhat 17:18). Ang mga Estoica nagtuo nga ang labing maayo mao ang hiyas, samtang ang mga Epicureo nagtuo nga ang labing maayo mao ang kalingawan. Daghang mga Estoica nahimong mga mapagarbuhon ug migamit sa pilosopiya nga “usa ka takuban alang sa . . . ambisyon ug sala.” Daghang mga Epicureo nahimong mga hedonist kinsa nagtuman sa ilang moto sa “Kita mangaon ug mag-inom, kay ugma kita mamatay!”¹

Daghan mga propesor ang dugay nang nagtudlo sa gipasiugdahan ni Aristotle nga “pagpamalandong sa salabutan” [intellectual contemplation] isip blueprint sa “ang maayong kinabuhi.” Usa ka tigribyu sa sinulat sa *New York Times Book Review* mipahayag nga ang modernong mga philosopher “mitapos nga walay saktong balanse sa mga elemento nga naglangkub sa ‘kaayohan sa tawo.’”²

Usa ka artikulo sa *New York Times* mipahayag, “Ang kalipay sa kaminyoon mao ang labing importante kaysa bisan unsa nga butang sa padeterminar sa personal nga kaayohan.” Ang tigsulat mihagit sa mga kolehiyo nga minusan ang paggahin og panahon sa “pag-andam sa mga estudyante alang sa pagpanarbaho” ug mogahin og mas taas nga

panahon sa “pag-andam kanila sa paghimo og sosyal nga mga desisyon.”³

Samtang nagbasa ko niining mga pahayag, nakapamalandong ko sa gitudlo ni Propetang Joseph Smith: “Ang kalipay mao ang tumong ug desinyo sa atong pagkatawo; ug mao ang katapusan niini; kon kita magsubay sa dalan nga nagpaingon niini; ug kini nga dalan mao ang hiyas, pagkamatarung, pagkamatitud-anon, pagkabalaan, ug pagsunod sa tanang mga sugo sa Dios.”⁴

Diha sa diwa sa pamahayag sa *New York Times* kabahin sa kaminyoon ug sa positibong deklarasyon sa Propeta, ako adunay pagsalig nga atong maangkon ang kalipay nga atong gitinguha ug ang gusto sa Dios alang kanato. Unsa ang atong buhaton aron makab-ut kini?

Pagmapasalamaton sa Inyong Panulundon

Kanunay nga magmapasalamaton sa inyong mga panalangin, ilabi na sa inyong panulundon. Kon kita mapanalanginan og buotan nga mga ginikanan, kita kinahanglan nga magmapasalamaton. Kini mao ang utang nga ang matag usa kanato nagkulang sa atong panulundon.

Usa ka karaang proverbio sa Chinese mabasa, “Kon kamo moinom og tubig, ayaw kalimti ang atabay diin kini nagikan.” Klaro diha sa mga kasulatan nga kita kinahanglang motahud sa atong mga ginikanan. Usa



**Ni Elder
Quentin L. Cook**

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

ka proverbio mabasa, “Anak ko, bantayi ang sugo sa imong amahan, ug ayaw pagbiyai ang balaod sa imong inahan” (Mga Proverbio 6:20). Ang halangdong German nga philosopher nga si Goethe mihan-ay niini ning paagiha:

*Ang panulundon sa inyong mga amahan
gipahulam lang,
Kab-uta kini pag-usab, aron tinuoray nga
makaangkon kini!⁵*

Klaro nga kinahanglan nato nga mag-
mapasalamaton sa atong mga ginikanan ug

mohimo og positibong aksyon aron maang-
kon ang ilang gilauman nga itugyan ngari
kanato. Kini usa ka lakang padulong sa
personal sa kalipay.

Ipasalig ang Inyong Kaugalingon sa Pamilya

Ikaduha, isalig ang inyong kaugalingon
sa mahangturong institusyon sa pamilya
isip pundasyon sa kalipay. Sa kinatibuk-an
sa kalibutan, daghan ang nagpili nga dili
magminyo o dugay-dugayon ang kamin-
yoon. Ang pamilya mao ang mahangturong



*Akong ipasalig
kaninyo nga ang
hingpit nga kalipay,
gugma, ug katuma-
nan nga masinati
sa paghigugma,
matarung nga mga
pamilya makahimo
sa posible dakong
kalipay nga atong
makab-ut.*



institusyon nga gi-orden sa Ginoo sa wala pa ang pundasyon sa kalibutan. Kadaghanan sa mga tawo magminyo ug mapanalanginan og mga anak. Walay mas dako nga pana- langin niining kinabuhi kaysa pagbaton og mga anak. Pipila sa labing makatandog nga tudling diha sa tanang kasulatan nakakuha sa makapabayaw nga kaimportante sa mga anak sa plano sa atong Langitnong Amahan. Sila sa tinuoray “ang panulundon sa Ginoo” (Salmo 127:3).

Sa dihang mga 20 anyos pa ko, si Presidente David O. McKay (1873–1970) miha- tag og usa ka propetikanhon nga mensahe kabahin sa kaminyoon ug sa mga anak. Siya 95 anyos ug anaa na sa katapusang tuig sa iyang kinabuhi. Siya mitudlo nga ang putli nga gugma tali sa usa ka lalaki ug usa ka babaye “mao ang usa sa labing halangdon nga butang dinhi sa yuta, ug ang pagpa- nganak ug pagmatuto sa mga bata mao ang labing importante nga tanang buluhaton sa katawhan.”⁶

Si Presidente McKay dayon mipakigbahin sa iyang kabalaka kabahin sa nagkataas nga pag-uyon sa diborsyo. Niadtong 1969 ang California mao ang unang estado sa Estados

Unidos nga mitugot sa gitawag sa una og “walay sad-an sa pagdeborsyo” [no-fault divorce]. Sa wala pa kanang higayona, kina- hanglan nga adunay rason sa pagtapos sa usa ka kaminyoon, sama sa pagkamaluibon o uban pang grabe nga mga kondisyon. Si Presidente McKay klaro gayud nga nabalaka nga ang institusyon sa kaminyoon namiligro. Siya mipahayag, “Ang nagkataas nga gidagha- non sa diborsyo sa Estados Unidos karon usa ka mahulgaong kakuyaw sa pagkahalangdon niining nasud.”⁷

Kon atong hinumduman ang gitudlo ni Presidente McKay, kadto usa ka tinuoray nga propetikanhon. Ang editor-in-chief ka- ron sa *U.S. News and World Report* sunod- sunod nga nagtala sa kasaysayan ug sa mga sangputanan nga nahitabo sukad niadto. Siya nag-report nga ang “gidaghanon sa diborsyo mas milabaw pa sa doble sukad niadtong mga 1960,” ug ang pagkatawo sa bata ngadto sa wala makasal nga inahan “misaka gikan sa 5 porsyento niadtong 1960 ngadto sa mga 35 porsyento karon.” Iyang gipasabut ang mga resulta ug ang dili maayong epekto ngadto sa mga anak. Iya kining giklaro nga “ang lig-ong pamilya

sa duha ka tinuoray nga mga ginikanan . . . nahimong sulundon nga paagi sa pagporma sa kinaiya, sa pag-amuma, sa pagsilsil sa mga hiyas, ug sa pagplano sa kaugmaon sa anak.”⁸

Ang artikulo sa *New York Times* mitapos, “Ang modernong mga katilingban . . . adunay susama nga kabalaka sa materyal ug kahadlok sa daang mga moral ug sosyal” ug, isip resulta, sila “nabuta sa espiritwal nga bahin.”⁹ Dili ba mao kini ang gipanagna ni Presidente Mckay?

Tuguti ko sa pagsiguro kaninyo nga daghan sa mga kaminyoon tali sa matinud-anong mga miyembro sa Simbahan malipayon ug malampuson. Alang niadtong wala pa maminyo, kinahanglan kamong

mopadayon uban sa hugot nga pagtuo ug pagsalig ngadto sa katapusang tumong sa kaminyoon ug pamilya. Motambag ko kaninyo nga kamo mangita og usa ka matarung nga kapikas kinsa inyong gidayeg ug kinsa mahimong inyong labing suod nga higala. Akong ipasalig kaninyo nga ang hingpit nga kalipay, gugma, ug katumanan nga masinati sa paghigugma, matarung nga mga pamilya makahimo sa posibling dako nga kalipay nga atong makab-ut. Kana nga kalipay mao ang pundasyon sa malampusong katilingban. Kadtong mga matarung ug wala makabuhat niini nga tumong makaangkon sa matag panalangin nga giandam sa atong Amahan sa Langit alang sa Iyang mga anak.

Pag-apil sa Positibo nga Paagi

Ikatulo, pag-apil sa kalibutan sa positibo nga paagi ug mahimong gamhanang pwersa sa maayo. Usa ka importanting hagit mao ang pagtuman sa espiritwal nga sugo sa pagpuyo sa kalibutan apan dili kalibutanon (tan-awa sa Juan 17). Si Presidente Joseph Fielding Smith (1876–1972), isip usa ka sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mitudlo nga bisan tuod anaa kita sa kalibutan, “kita wala sa kalibutan sa paagi nga kita dili kinahanglang moapil sa . . . dautang mga naandan, . . . mga uso sa sinina, . . . mga kabuang, sayop nga mga doktrina, ug mga teyoriya.”¹⁰ Dugang pa, ang inyong kontribusyon sa dapit diin kamo



nagpuyo usa ka bahin sa inyong hagit nga mahimong ehemplo, mopakigbahin sa ebanghelyo, ug mopuyo sumala sa mga kamatuoran nga natudlo na kaninyo pinaagi sa inyong mga ginikanan ug sa mga propeta.

Aron sa pagtuman niini nga hagit, tinguhaon ug kinahanglan ninyong malakip sa kalibutan sa positibo nga paagi. Kita kinahanglang masulayan ug makita nga takus alang sa mas taas nga gingharian. Sama sa gitudlo ni Presidente Thomas S. Monson, “Ang mga desisyon modeterminar sa kapaingnan.”¹¹

Kini dili sayon nga kinabuhi; kini wala gituyo nga mahimo sa ingon. Hinoon, kita nasayud nga ang Ginoo mohimo sa atong mga pagsulay sa pagpanalangin kanato ug alang sa atong kaayohan. Siya mohatag kanato og kusog nga magpabiling lig-on bisan pa sa oposisyon. Ang pagkamatarung mismo mao ang ganti, ug ang mga kasulatan nagsaad kanato nga ang ganti sa pagkamatarung mao ang “kalinaw niini nga kalibutan, ug kinabuhi nga dayon diha sa kalibutan nga umaabot” (D&P 59:23). Motambag ko kaninyo nga apil sa kalibutan sa positibo nga paagi.

Ikinabuhi ug Ipasabut ang Inyong mga Sumbanan

Ikaupat, ikinabuhi ug ipasabut ang inyong mga baruganan ngadto sa inyong makaistorya. Ang mga hagit moabut kadaghanan kaninyo samtang kamo mangita og trabaho. Kinahanglan kamo nga magmaalamon. Ang akong rekomendasyon mao nga ipahibalo sa inyong mahimong employer nga kamo adunay taas nga mga sumbanan sa ethical ug moral, lakip ang usa ka pasalig ngadto sa inyong pamilya.

Akong nakat-unan ang kaimportante niini sa sayong bahin sa akong pagpanarbaho. Human sa akong pag-eskwela sa Stanford Law School, nag-focus ko sa pagtrabaho alang sa usa ka piho nga law firm.

Walay miyembro sa Simbahan nga konektado sa firm, ang mga abogado niini mga indibidwal nga may kinaiya ug abilidad. Human sa mga interbyu pagkabuntag, ang labing senior nga kauban sa negosyo ug ang laing duha pa ka kauban midala kanako para sa paniudto. Ang senior nga partner nangutana kon ganahan ba ko nga sa dili pa maniudto moinum og ilimnon nga makahubog ug dayon ganahan ba ko og bino. Ang duha akong gibalibaran. Ug sa ikaduhang higayon, ako siyang gipahibalo nga ako usa ka aktibo nga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug dili moinom og ilimnon.

Nadawat ko sa trabaho, ug human sa pipila ka mga bulan ang senior nga kauban sa negosyo miingon nako nga ang pagtanyag sa ilimnon usa ka pagsulay. Iyang gihinumduman nga ang akong résumé miklaro nga ako nakaserbisyo og misyon sa Simbahan. Iyang giklaro nga iyaha lang kong dawaton kon ako matinuoron sa mga pagtulunan sa akong simbahan. Iya kining gikonsiderar nga kini importante nga butang sa karakter ug integridad.

Sa akong mga katuigan sa San Francisco, California, USA, nasayud ko nga adunay pipila ka mga miyembro nga naglikay nga ipahibalo sa ilang mga kauban nga sila mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Sa kanunay, sila mahimutang sa malisud nga mga sitwasyon nga unta mahimong malikayan kon sila prangka nga mopahayag kon unsa ang ilang gituohan.

Mahimong usa ka Kahayag

Sa katapusan, mahimong usa ka kahayag sa mga tawo kon asa ka nagpuyo. Sa dihang ang akong asawa ug ako nagsugod isip mga bag-ong kasal sa San Francisco Bay Area sa tunga-tunga sa mga 1960, ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gamay ra gayud. Dugang pa, ang San Francisco Bay Area nahimong pundukanan sa mga adik ug sa tanang matang nga buhat sa

imoral ug sala. Usa ka nabalaka nga presidente sa stake dayon nangutana sa mga kapangulohan sa Simbahan kon ang mga lider kinahanglang moawhag sa mga miyembro sa Simbahan nga magpabilin sa San Francisco Bay Area.

Si Presidente Harold B. Lee (1899–1973), kaniadto usa pa ka senior nga sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mao ang gi-assigned sa pagtubag sa isyu. Siya nakigkita sa usa ka grupo sa mga lider sa priesthood ug miingon kanila nga ang Ginoo wala madasig sa pagtukod og usa ka templo sa among dapit aron lamang biyaan sa mga miyembro. Ang iyang tambag mao ang:

1. Pagtukod sa Zion diha sa amoang mga kasingkasing ug mga panimalay.
2. Mahimong usa ka kahayag niadtong amoang gipuy-an.
3. Pag-focus sa mga ordinansa ug mga baruganan nga gitudlo sa templo.

Kon kita mosunod sa tambag ni Presidente Lee karon, kita magma-lampuson dinhi sa kalibutan apan dili kalibutanon. Apan, ang matag-usa kanato kinahanglang motino kon kita molantaw sa kalibutan o mo-focus sa templo.

Sa atong tibuok nga kinabuhi kita moatubang og daghang mga hagit sa kalibutan. Usa sa niini nga hagit mao nga atong makita nga ang Simbahan ug ang mga pagtudlo niini wala masabti ug usahay himoan og sayop. Mga pipila ka tuig ang milabay si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nanawagan sa mga miyembro sa Simbahan nga ipadungog ang ilang mga tingog sa pagdepensa sa pagtuo ug pagkorihir sa sayop nga impormasyon. Iyang gihatagan og gibug-aton nga importante kaayo alang kanato sa pag-apil sa “‘bag-ong media,’ nahimong posible sa Internet.”¹² Sa kalibutan nga daghang

nagkalain-laing paagi sa komunikasyon ug uban sa mga miyembro nga nagkatap sa tibuok kalibutan, adunay panginahanglan nga ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw motubag ug modepensa batok sa mapangahason ug sayop nga mga paghulagway sa Simbahan kon kini mahitabo. Kita mapasalamaton sa unsay nahitabo sukad sa artikulo ni Elder Ballard, ug akong balikon kini nga hagit.

Ako masaligon nga atong makab-ut ang kalipay nga atong gitinguha ug ang gusto sa Dios alang kanato. Kini akong pagampo nga samtang kita magpadayon diha sa tinuod nga dalan ngadto sa kalipay sa atong mga pamilya ug mga propesyon, atong magamit ang atong kahibalo ug impluwensya aron makahatag og mas dako nga pagkamatarung, kalinaw, pagsabut, ug kagawasan sa mga katawhan sa tibuok kalibutan. ■

Gikan sa usa ka pakigpulong nga gihatag sa Brigham Young University–Hawati niadtong Abril 10, 2010. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang <http://devotional.byuh.edu/node/416>.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Frederic W. Farrar, *The Life and Work of St. Paul* (1902), 1:535–36.
2. Jim Holt, “A Word about the Wise,” *New York Times Book Review*, Mar. 14, 2010, 12.
3. David Brooks, “The Sandra Bullock Trade,” *New York Times*, Mar. 30, 2010, p. A23.
4. Joseph Smith, sa *History of the Church*, 5:134–35.
5. Johann Wolfgang von Goethe, *Faust*, trans. Bayard Taylor (1912), 1:28.
6. David O. McKay, sa Conference Report, Abr. 1969, 9.
7. David O. McKay, Abr. 1969, 8.
8. Mortimer B. Zuckerman, “Family-Unfriendly Policies,” *U.S. News and World Report*, Okt. 5, 2007, 72.
9. David Brooks, “The Sandra Bullock Trade,” p. A23.
10. Joseph Fielding Smith, sa Conference Report, Okt. 1916, 70.
11. Thomas S. Monson, “Invitation to Exaltation,” *Tambuli*, Sept. 1993, 4.
12. M. Russell Ballard, “Pagpaambit sa Ebanghelyo Gamit ang Internet,” *Liahona*, Hunyo 2008, B2.



Pag-apil sa kalibutan sa positibo nga paagi ug mahimong gamhanang pwersa sa maayo.

PAGLAWIG NGA LUWAS SA PAGPAULI

Ni Richard M. Romney

Mga Magasin sa Simbahan



Matag adlaw ang mga mananagat sa Visakhapatnam, India, molawig ngadto sa dagat. Sa kasagarang mga adlaw ang mga balud inanay ra, ang dagat nindot, ug ang mga sakayan puno sa isda inig pauli. Usahay, hinoon, ang tubig baluron. Ang mga kalangitan magdag-om, mahulgaon nga mga balud motumaw, ug malipay ang mga mananagat basta lamang makapauli sila nga luwas ngadto sa ilang pantalan.

Matag adlaw ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Visakhapatnam manggawas ngadto sa kalibutan. Sa kasagaran ang kinabuhi mobulig kanila. Makaangkon sila og kahibalo, makakaplag og mga higala, ug mamauli nga puno sa kalipay sa kinabuhi. Panagsa, hinoon, ang kalibutan dili linaw. Ang pagkasagmuyo mobanlas sama sa mga balud, ang tintasyon daw tag-as, ug ang mga pagduhaduha mopangit-ngit sa espirituhanong kalangitan. Niana nga mga adlaw malipay sila samtang makapauli nga luwas ngadto sa ilang dapit sa kalinaw, sa pantalan nga ilang gitawag og panimalay.

Bisan og ang mga kadagatan sa kinabuhi usahay baluron, ang mga Santos sa Ulahing Adlaw sa Visakhapatnam, India, nasayud nga ang pantalan sa panimalay mao ang dapit sa kalinaw.

Mga Litrato nga anaa sa Bong-bong

Duha adto nga batan-ong mga Santos sa Ulahing Adlaw, sila si Naga Bushan Ratnam ug si Pavani Kotala Ratnam, nagpuyo uban sa ilang mga ginikanan sa usa ka gamay nga apartment nga layo sa lungsod apan duol sa galingan sa puthaw diin nagtrabaho ang ilang papa. Imong mahibaloan pinaagi sa mga litrato nga naa sa ilang apartment kon unsa ang ilang mga prayoridad. Mga litrato sa pamilya mipuno sa butanganan sa libro duol sa atubangang pultahan, ug sa dapit nga katulgan, mga litrato sa Manluluwas, sa templo, ug sa Unang Kapangulohan midayan-dayan sa mga bong-bong.

“Sa akong pagbangon, kadto nga mga litrato mao ang unang mga butang nga akong makita,” miingon si Pavani. “Inig katulog nako sa gabii, mao sab kini ang katapusang mga butang nga akong makita.”

Si Pavani mituo nga kitang tanan makamugna og dapit sa kalinaw diha sa atong mga panimalay. “Mao nga gihimo nakong limpyo kanunay ang mga butang,” miingon siya. “Usa kana ka paagi sa paghimo nga komportable sa Espiritu nga moadto didto.” Ug sa eskwelahan, “ako kanunay nga adunay *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* sa akong bag, mao nga sa matag kuha nako og libro, kanunay ko kini nga makita.”

Si Naga nakamatikod nga ang pagpakigsulti sa iyang igsoon naghatag kaniya og kalinaw. “Dayag lang nga kami makig-istorya sa among mga ginikanan ug magtinguha sa ilang tambag sa daghang butang,” miingon siya. “Presidente sa district ang among papa, mao nga makig-istorya kami kaniya sa tanang higayon opisyal man nga





Ang Simbahan ug ang pamilya naghatag og luwas nga dapit alang sa pamilyang Ratnam (sa nag-una nga pahina) ug (padulong sa tuo gikan sa wala sa ibabaw) si Sujith, Sandeep, ug Hepsiba Batha; Pavani ug Naga Ratnam; ang Butty family; ug ubang mga kabatan-onan sa Visakhapatnam, nga adunay tulo ka branch.

nahandum kon giunsa silang tanan paggiya sa ilang amahan ngadto sa Simbahan walo ka tuig na ang milabay, bisan kinahanglan pa silang magbiyahe—silang upat—og 40 ka kilometros (25 ka milya) sa pagpadulong sakay sa single nga motor aron lamang makaabut sa ilang mga miting. Naghisgot sila mahitungod sa pag-ampo sa hugot nga pagtuo alang kang Pavani dihang siya nagkasakit sa adlaw nga ang ilang Papa gibunyagan, mahitungod sa panalangin sa priesthood nga gihatag sa Papa ngadto sa grabe og sakit nga si Naga panahon sa mga eksamin sa eskwelahan, ug mahitungod sa mga paagi kon giunsa sa kanunay nga pagtambag sa iyang Papa kauban sa iyang Mama, uban kanila, ug sa pag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan kon maghimo og mga dagkong desisyon.

“Akong nakita ang positibong mga kausaban samtang ang among pamilya mitubo sa ebanghelyo,” si Pavani miingon. “Ang ehemplo sa akong mga ginikanan ug sa akong igsoon nga lalaki migiya kanako isip kinamanghuran sa pamilya. Nasayud ako nga si Jesukristo mitabang kanako sa tanang bahin sa akong kinabuhi. Ania ang mga tawo libut kanako kinsa nakatabang kanako ug nahigugma kanako, ug anaa kanako ang gugma sa Manluluwas. Kana

nga gugma mas labaw ka importante alang kanako kay sa bisan unsa pang butang.”

Ang ingon nga paghigugma makita dihang ang pamilya mibiyaha sa Templo sa Hong Kong China aron ma-sealed. Dinhi sa yuta, si Naga miingon, ang templo mao ang pinakaluwas nga dapit sa tanan: “Usa kini ka dapit sa kabalaan. Ang paghunahuna lang gani niini nagdala na og kabalaan sa among panimalay.” Ug naghimo kana sa apartment sa mga Ratnam nga usa ka makalipay nga dapit nga puy-an.

Kasiguroan pinaagi sa Kasulatan

Sila si Hepsiba, Sandeep, ug Sujith Batha, nga nagpuyo kauban sa ilang mga ginikanan sa downtown sa Visak (nga maoy tawag sa mga tawo sa maong siyudad), miingon nga ang mga kasulatan mao ang mga angkla sa ilang pantalan sa kalinaw. “Pinaagi sa pagbasa sa mga kasulatan, atong gidapit ang Espiritu sa paggiya kanato sa husto nga dalan, sa paghimo og maayong mga desisyon sa atong kinabuhi,” miingon si Hepsiba. “Gidapit usab nato ang Espiritu sulod sa atong panimalay kon kita dunay family

pag-istorya og dili opisyal. Ug ganahan kaming makig-istorya sa among mama. Apan adunay butang nga espesyal mahitungod sa pagpakig-istorya sa akong igsoong babaye.” Kon si Naga saputon si Pavani mohupay kaniya. Si Naga maingon og dili kaayo matinagdanon, mao nga si Pavani mitabang kaniya nga mas mahigalaon.

“Apan labaw sa tanan, among gilig-on ang usag usa sa pagtuman sa mga sumbanan,” miingon si Naga. Sama pananglit, si Pavani mangayo kang Naga og tambag mahitungod sa tarung nga sininaan. “Kon sa iyang hunahuna wala kini mauyon sa mga sumbanan sa Simbahan, dili ko kini isul-ob,” miingon siya. Ug sa kasagaran maghisgot sila mahitungod sa pagserbisyo, sa Simbahan ug sa komunidad. Ang ingon nga diskusyon may kabahin sa pangandoy ni Naga nga ugma damlag mamahimong usa ka cardiologist (doktor sa kasingkasing). “Gusto ko nga ang akong trabaho mahimo nga laing paagi sa pagserbisyo,” miingon siya.

Ang mga batan-ong Ratnam mipasabut nga ang pag-angkon og priesthood diha sa ilang panimalay nakadugang usab sa maayong relasyon sa ilang pamilya. Ilang

home evening ug pamilya nga pag-ampo.”

Sa pagkatinuod, si Sandeep miingon, ang iyang mama mopahinudom kanila “sa pag-ampo matag adlaw inig panggawas ug inig abut. Kon siya moingon nga, ‘Palihug pagmapasalamaton,’ naghimo kana kanako nga magmapasalamaton sa tanang butang.”

Si Sujith miingon nga agi og dugang sa ilang panimalay, lain usab nga dapit sa kalinaw mao ang mga miting sa branch, diin ang mga miyembro kauban nga magkat-on sa ebanghelyo ug diin ang tanan welcome sa pagsimba, ug diha sa mga kalihokan diin ang mga kabatan-onan nga sama og mga sumbanan makalig-on ug makahatag og kasiguroan sa usag usa. “Ang Ginoo miingon nga kita ang kahayag sa kalibutan,” si Sujith miingon (tan-awa sa Mateo 5:14). “Samtang kami nagtigom, among gipasiga kanunay kana nga suga ug labawng mibati sa kakomportable sa pagpaambit niini.”

Malipayon nga Nakauli

Kana mao ang matang sa pagpaambit nga nagdala sa ebanghelyo ngadto sa pamilyang Butty. Sila si Sister Sandhya ug si Sudha Butty ug ang ilang mama ug papa ingon og dili makahunong sa pagpahiyom—matinguhaon sila nga mosulti kon sa unsang paagi sila napaila sa Simbahan.

“Mipasakop kami sa Simbahan nga usa ka pamilya,” si Sandhya mipasabut. “Dugay na kaming nagpangita sa husto nga simbahan. Nasayud kami nga kinahanglan kaming magpabunyag. Dayon usa ka adlaw ang among papa nakakita og duha ka elder. Ang ilang mga name tag nag-ingon nga, ‘Ang Simbahan ni Jesukristo,’ ug nahibalo siya nga kinahanglan siyang makigsulti kanila.”

Ang mga panaghisgut gisugdan sa kahinangop. “Among nakat-unan nga, aron sa pagbuhat sa kabubut-on sa Amahan, si Jesukristo nag-antus alang kanato, milampos sa Pag-ula ug naghimong posible alang kanato sa pagbalik ngadto sa Langitnong Amahan pinaagi sa pagsunod Kaniya,” si Sudha miingon. Uban niana nga pagpamatuod nga lig-on gayud, ang pagpasakop sa Simbahan maingon nga daw hapsay nga paglawig sa mahigalaong kadagatan paingon sa panimalay, ug ang mga Butty malipayon sa ilang desisyon sukad niadto.

Sa matag adlaw ang sakayan nga pangisda molawig gikan sa Visakhapatnam. Sa matag adlaw ang kabatan-onan sa mga branch sa Visakhapatnam First, Second, ug Gajuwaka manggawas bisan asa. Tanan sila makauli nga luwas sa pamilyar nga paulinian. Apan sa kahimtang sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, usa kini ka dapit nga dili lamang luwas sa pagkakaran apan sigurado usab alang sa kahangturan. ■

PAGLAWIG SAKAY SA SAKAYAN SA PANAG-HIGALA

Si Pavani Kotala Ratnam daghan og nakat-unan mahitungod sa panaghigala pinaagi sa pagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo. “Sa dihang mipasakop kami sa Simbahan, gihimo akong kataw-anan sa akong klase sa eskwelahan tungod kay dili gayud ako manikas. Dili gayud ako mamakak. Kon hangyoon man ako sa paghimo og bisan unsa nga maayo, buhaton ko gayud kini. Ug kanunay akong buotan nga makig-istorya sa tanan. Duna koy buotang mga higala sa simbahan, apan ang akong mga ‘higala’ sa eskwelahan dili ganahan sa akong mga sumbanan. Miingon sila nako nga boangon ko ug kataw-an ko atubangan sa uban.

“Nakigsulti ko sa akong papa ug mama kon unsa nga matang sa higala ang angayng higalaon,” mipadayon siya. “Ang pagpakig-istorya kanila mao ang usa sa pinakamaayong desisyon nga sukad akong nahimo. Mitabang sila kanako nga mobati og maayo mahitungod sa akong kaugalingon, sa pagpili og mga higala nga makatabang kanako, ug maningkamot nga magmahigalaon sa tanan.

“Sa wala madugay nakig-istorya na ako sa tanan—sa dagkong tawo, sa mas maayong estudyante—nakig-istorya na ko sa tanan. Naningkamot ako nga makapakita og maayong ehemplo. Sa sinugdanan wala ako makakaplag og mga higala nga nagdasig kanako, ug naglisud ako. Apan ang akong mga magtutudlo midasig kanako. Dunay mga panahon dihang sila nangutana, ‘Unsa ang nakapahimo kaniyo nga lahi?’

“Ang ubang estudyante magsigig ingon, ‘Nganong maginingon ana man ka?’ ug ‘Nganong nakig-istorya ka nianang tawhana nga dili man siya sama nimo og sosyalidad?’”

Apan sa kadugayan kadto nga mga balud sa oposisyon mihunong sa pagbanlas. “Nahibalo ko nga lahi ko sa maayo nga paagi ug ako kinahanglan gayud nga magpaka-ako ug buhaton unsay matarung. Ako anaa niana nga determinasyon,” miingon siya.

Karon si Pavani nailhan sa ubang mga estudyante isip usa ka mahigalaon nga babaye kinsa usa ka positibo nga impluwensya sa iyang eskwelahan.



SI PRESIDENTE MONSON GUSTONG MAKIGKITA KANIMO

Mga 15 ka tuig ang milabay ako nahiling nga adunay sakit nga Parkinson. Upat ka tuig ang milabay nagkaluya ko, ug naggamit ko og wheelchair. Hilabihan akong nahigawad sa akong kondisyon tungod kay sa tibuk nakong kinabuhi, aktibo gayud ako.

Nianang mga panahona mitambong ako og komperensya sa Dundee, Scotland, nga gitambungan ni Presidente Thomas S. Monson, nga kaniadto usa ka magtatambag sa Unang Kapangulohan. Pagkahuman sa miting, usa ka miyembro ang miduol kanako.

“Brother Sharkey?”

“Unsa man?”

“Ari sa atubangan makigkita nimo si Presidente Monson.”

Wala koy intensyon sa pagbuhatian, apan pipila ka minuto ang milabay mibalik ang tawo.

“Brother Sharkey,” siya miingon, “Si Presidente Monson nagpaabut kanimo.”

“Apan wala siya makaila nako,” mitubag ko.

“Bisan na, siya nagpaabut aron makigkita kanimo. Siya nasayud sa imong sakit.”

Miuyon ko ug miadto aron makigkita ni Presidente Monson. Siya mainitong miabi-abi kanako ug nangutana kon ganahan ba ko og panalangin sa priesthood. Ako siyang giingnan nga ganahan ko.

Nakakita mi og kwarto, ug si Presidente Monson nangutana kon si kinsa ang akong ganahan nga modihog. Mihangyo ko kon among mapatawag ang akong bishop. Sa dihang adunay mibiya aron mangita ni

bishop, usa sa mga kauban sa biyahe ni Presidente Monson mipahinumdong kaniya nga kon dili sila mobiya sa labing madali nga panahon, dili sila makaabut sa saktong oras sa airport sa Edinburgh.

Si Presidente Monson mipahiyum ug, nagpasabut sa iyang kaugalingon ug kanako, mitubag, “Kon ikaw moabut sa among edad, ikaw makakat-on kon unsay unahon. Makaabut ta sa saktong oras.”

Sa dihang miabut ang akong bishop, siya ug si Presidente Monson nangalagad kanako. Ang panalangin nga gihatag kanako ni Presidente Monson dili usa ka panalangin sa pag-ayo; kini kabahin sa pagdumala sa akong kondisyon ug sa nag-uban nga mga sakit-sakit niini. Kini panalangin usab alang sa akong pamilya nga makatabang kanako sa pagdala sa akong sakit.

Karon, usa ka dekada ang milabay, aduna gihapon koy Parkinson, apan ako maayo ra sa edad nga 74. Sa tinuod nakakita ako og mga pamaagi sa pagdumala sa akong sakit. Maayo ang akong gibati, ug wala na mogamit sa wheelchair sukad sa adlaw nga nadawat nako ang panalangin. Ang akong doktor motawag kanako nga iyang “labing maayo nga pasyente.”

Kanunay gayud akong mapasalamaton ni Presidente Monson sa iyang pagkamabination sa pag-istorya ug sa pagpanalangin sa usa ka tawo nga dili niya kaila. Apan ako masapalamaton usab sa iyang gitudlo kanako kabahin sa paggamit sa priesthood.

Kita naghupot og lain-laing mga yawe ug mga office sa priesthood sa Simbahan, apan kita naghupot sa sama nga priesthood. Ang mabinationong buhat ni Presidente Monson mitudlo kanako nga ang priesthood dili kabahin kon si kinsa ang naghupot niini apan unsaon nato sa paggamit niini aron sa pagpanalangin sa kinabuhi sa mga anak sa Langitnong Amahan. ■

George Sharkey, Scotland

Si Presidente Monson mainitong miabi-abi kanako ug nangutana kon ganahan ba ko og panalangin sa priesthood.

NAPANALANGINAN PINAAGI SA PRIESTHOOD

Nagpamiyembro ako sa Simbahan isip single mother niadtong 1996, human sa pipila ka tuig ang akong kaluha, si Theresa, nagpamiyembro. Sa dihang gibunyagan si Theresa, usa ka higala miingon kanako, “Nganong nagpamiyembro siya niana nga simbahan? Gihimo lamang og tigsuporta ang ilang mga babaye.”

Gikan sa pagpakig-uban sa mga miyembro sa Simbahan, nasayud ko nga ang panabut sa akong higala dili husto—ang mga kaminyoon nga akong nakita diha sa mga miyembro sa Simbahan mao ang pipila sa labing lig-on ug labing patas nga akong nakita sukad. Nasayud ko nga ang mga lalaki lang sa Simbahan ang naghupot sa priesthood, apan akong nabati nga ilang gigamit ang priesthood sa pagpanalangin sa tanan.

Kana nga kamatuoran nakapalig-on kanako sa dihang ako nahiling nga adunay kanser sa tutoy 11 ka tuig human sa akong bunyag. Sa pagkadungog sa balita, nakadawat ako og espiritwal nga aghat nga kinahanglan kong mangayo og panalangin sa priesthood, nga akong gibuhat nianang gabhiuna. Sa panalangin, gisaaran ko nga ang kanser mawala sa akong lawas, ug ang akong lawas mamaayo, ug ang Espiritu mogiya sa akong mga doktor.

Kadto nga panalangin mao ang una sa daghang mga panalangin nga akong nadawat sulod sa tulo ka tuig nga pagtambal ug mga pagpaopera. Kini naghatag kanako og hugot nga pagtuo nga ang pagkaayo sa pisikal nga paagi moabut kon kini mao ang kabubut-on sa Dios o kini moabut sa espiritwal nga paagi—ug ako mahatagan og kalig-on sa pagpakigbatok sa akong pagsulay.

Nasinati nako ang ikaduhang matang sa pagkaayo usa ka gabii



Sa pagkadungog sa balita nga ako adunay kanser sa tutoy, nakadawat ako og espiritwal nga aghat nga kinahanglan kong mangayo og panalangin sa priesthood.

human sa operasyon. Nakahinumdom ko nga nakamata sa hilabihang kasakit. Diha-diha dayon ako nakahinumdom niini: “Nasayud ka nga moarang-arang ang imong pagbati. Ikaw gisaraan nga ang imong lawas mamaayo. Ikaw nasayud nga ikaw makalahutay niini.”

Sa laing okasyon mibangon ko sa tunga-tungang gabii nga nabalaka kabahin sa umaabut. “Unsa man ang mahitabo kanako?” Natingala ako. Kana nga kabalaka milungtad og pipila ka oras, apan mao lang kadto

nga higayon atol sa akong tulo ka tuig nga pagpakigbisog nga akong gibati ang ingon nga kahadlok. Ang kalinaw gikan sa mga panalangin sa priesthood nga akong nadawat nakapalig-on kanako ug nakapahimo kanako sa pagsugakod sa mga butang nga akong gituohan nga dili ko makaluhatay.

Ang priesthood padayon nga miing-on kanako sa paglahutay sa usa ka impeksyon human sa operasyon ug sa grabe nga hilanat. Usa ka gabii atol niining higayona ang akong bayaw miadto sa ospital ug mihatag kanako og panalangin. Ang temperatura sa akong lawas misaka sa tibuok adlaw, apan human sa panalangin kini hinay-hinay nga miubos. Ako natingala apan wala masurprisa.

Akong nakita ang saad nga natanan nga ang akong mga doktor magiyahan. Sa dihang ako nakamata na human sa akong operasyon, ang nag-opera mibisita kanako.

“Nahuman na ang tanan,” siya mipasabut, “apan adunay usa ka butang nga misulti kanako sa pagtan-aw sa ilalum, ug akong nakit-an ang dugang mga problema, diin akong gitangtang. Swerte ta nga ato kining nakita.”

Dili siya miyembro sa Simbahan, apan ang saad sa panalangin nga akong nadawat sa una nahinabo. Ang Espiritu migiya kaniya.

Ako mapasalamaton sa takus nga mga tighupot sa priesthood sa akong ward ug pamilya kinsa mitabang kanako ug migamit sa priesthood sa pagpanalangin sa akong kinabuhi. Ako mapasalamaton sa ilang mga asawa kinsa nagsuporta ug nagpaluyo kanila samtang sila nagpasidungog sa ilang priesthood ug naggamit niini sa pagpanalangin sa uban. Labaw sa tanan, ako mapasalamaton nga ang Langitnong Amahan nagpanalangin kanato uban sa Iyang gahum dinhi sa yuta, usa ka gahum nga mopanalangin sa tanan Niyang mga Anak. ■

Virginia Gillis, Massachusetts, USA

PA, NAGKINAHANGLAN KO NIMO

Nagbalhin ko og mga sprinkler pipe sa usa ka bahin sa among umahan sa northern California, USA. Kini nga adlaw makalipay [treat] tungod kay naa si Papa aron sa pagtabang kanako. Sa dihang nahuman nami, kami misakay sa among all-terrain vehicles (ATVs) ug mipaingon na sa balay nga naghunahuna sa panihapon. Si Papa ang migiya sa agianan.

Ang usa ka bahin sa among umahan gisikbitan sa Pit River. Kami nagdrayb sa kilid sa umahan aron dili namo maligsan ang alfalfa sa dagkong mga ligid sa among ATVs. Ang umahan anaa sa among tuo, ug ang sapa, nga anaa sa ubos sa usa ka lawum nga paril, anaa sa among wala. Dili kami makakita og tarung tungod kay gabunon kadto.

Kami nagpadagan nga igo gayud ang gikusgon sa dihang nasimang ko sa agianan ug nabanggan ang pundok sa sagebrush sa tuong ligid sa luyo. Ang bangga nakapugos kanako nga iliko sa wala ang ATV paingon sa sapa ug sa paril. Naningkamot ko sa pagpahunong, apan ang kilid sa sapa hilabihan ka lawum ug kusog na kaayo akong dagan. Nagtuo ko nga siguradong madiretso ko sa sapa. Swerte lang, adunay kahoy sa kilid sa sapa diha sa akong giagian. Ang akoa nalang nabantayan, nagtan-aw ko sa ATV sa ubos—gikan sa kahoy! Ang akong kahadlok sukad walay sama.

Mibati ko nga duol nako sa kamatayon, apan gawas sa pipila ka mga garas ug mga bun-og, wala ra ko mahawa. Human ako nakalma ug miginhawa, nakaamgo ko nga walay paagi nga mahimo nako nga mapasaka ang ATV og balik nga ako ra. Kanunay kong nagpaabut nga mogimaw ang ulo sa akong papa diha sa tumoy sa paril, mangita kanako, apan wala. Kana mas nakapakulba kanako.

Nakasaka ko sa ibabaw nga bahin diha sa kilid sa sapa, apan wala nako makit-i ang akong papa. Nag-ampo

ko sa hilum ngadto sa akong Amahan sa Langit, naghangyo Kaniya sa pagpabalik ni Papa aron kuhaon ko. Dayon nagsugod ko sa paglakaw.

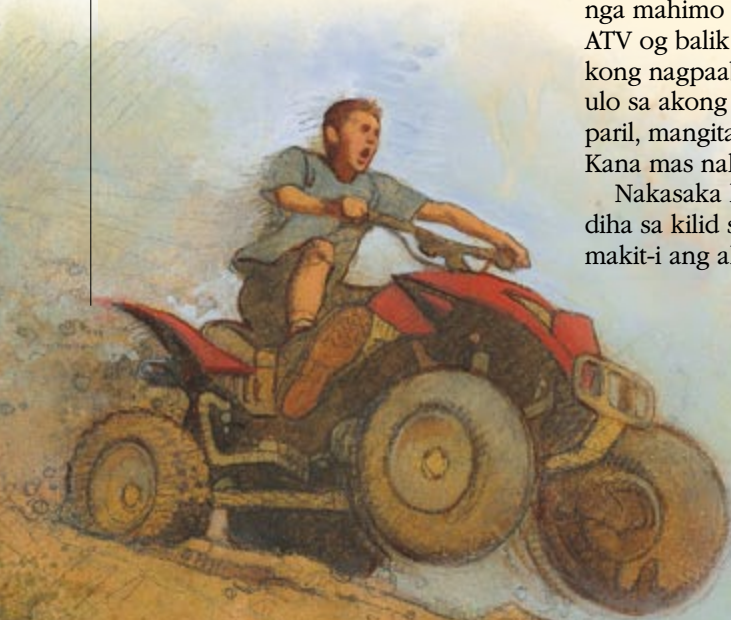
Sa samang higayon, si Papa hapit na moabut sa balay sa dihang siya nagtuo nga nakadungog siya nako nga nanawag kaniya. Siya milingi sa luyo sa unang higayon sukad nga kami mibiya sa umahan. Diha lang niya nabantayan nga wala nako sa luyo niya. Siya nasayud nga adunay problema ug mibalik nangita kanako hangtud nga iya kong nakit-an.

Si Papa sa wala madugay miingon kanako nga siya nakadungog kanako nga miingon, “Pa, nagkinahanglan ko nimo!” Nianang higayona, siya sobra na sa duha ka milya (3 km) kalayo. Diha dayon akong nasayran nga usa ka mahigugmaong Amahan sa Langit nakadungog sa akong pag-ampo ug mipahibalo sa akong amahan nga nagkinahanglan ko sa iyang tabang.

Mapasalamaton ko sa Espiritu Santo ug sa mga paghunghong sa kamatuoran ug paggiya nga atong madawat gikan Kaniya. Mapasalamaton usab ko sa usa ka mahigugmaong amahan kinsa nagpuyo sa iyang kinabuhi sa paagi nga ang Espiritu Santo makahunghong kaniya ug madungog. ■

Michael K. Hewett, Utah, USA

Nag-ampo ko sa hilum ngadto sa akong Amahan sa Langit, naghangyo Kaniya sa pagpabalik ni Papa aron kuhaon ko.



GUSTO KA BA OG PANALANGIN?

Usa ka buntag naglakaw ako sa usa ka tungason kaayo nga bungtod sa habagatang bahin sa Brigham Young University campus dihang nabati nako nga naay na-crash diha sa akong luyo. Milingi ko ug nakita ang batan-ong lalaki nga nasukamod sa semento, ang iyang bisiklita nalagput og pipila ka yarda nga napisa-pisa. Nagbarug ko nga nakalitan hangtud nga hinay-hinay siyang misulay sa pagyahat sa iyang ulo. Nagdali ko og duol niya, uban sa upat ka tawo nga naglakaw usab tungas sa bungtod.

Ang estudyante nga na-unag abut sa tigbisiklita mainampingon nga mipahayang kaniya, nakita ang grabe nga pangos sa iyang mga ngabil, ilong, suwang, ug sa kilay. Laing estudyante ang nanawag og tabang gamit ang iyang cellphone. Usa ka batan-ong inahan nga nagbarug tapad nako mihatag og panapton, ug ang unang estudyante midaitol niini ngadto sa nagdugo nga ngabil sa tigbisiklita. Ang ikaduha nga babaye ug ako nagbarug, naghulat nga mabalak-on sa pag-abut sa mga paramedic.

Ang mata sa samaran nga tawo mikipatkipat, ug mitan-aw siya nga nahibulong sa mga panagway nga anaa sa iyang palibut.

“Asa man ko?” siya miingon. “Unsay nahitabo?”

Ang estudyante nga nagdaitol sa panapton sa iyang ngabil mitubag, “Ania ka sa habagatang bahin sa campus. Na-crash ka sa imong bisiklita.”

Ang tigbisiklita miagulo. “Sakit,” miingon siya. “Tabangi ko.”

Ang estudyante miingon nga nagpadulong na ang tabang ug gipangutana ang batan-ong lalaki sa iyang ngalan.

“David,” miingon siya, hinayng miping-it. “Asa man ko?” nangutana na usab siya.

Ang mas hingkod nga tawo nga nag-amerikana—tingali usa ka propesor—miduol og nangutana kang David kon gusto ba siya og panalangin. Mapasalamton siyang miyango.

Mihunong ang propesor. “Wala koy dala nga lana, hinoon,” miingon siya, nga mitan-aw sa palibut. Ang dinha sa duol milingo-lingo. Ang naangol nga batan-ong miagulo ug luya nga misinyas sa iyang bulsa. Ang estudyante tapad niya mikuot sa bulsa ug mibira sa usa ka dako nga ring sa yawe nga dunay vial sa lana nga nalakip.

“May dala siya nga lana!” miingon ang estudyante.

Ang tigbisiklita mikalma sa dihang ang propesor ug ang lalaki nga mga estudyante mipandong sa ilang mga kamot sa iyang ulo ug mihatag kaniya og panalangin. Ang pagbati



Ang samdan nga batan-on miagulo ug luya nga misinyas sa iyang bulsa. Ang estudyante tapad niya mikuot sa bulsa ug mibira sa usa ka sudlanan sa gipahinungod nga lana.

og kahupayan miabut usab kanako sa dihang ang propesor misaad sa batan-ong nga siya mamaayo, pagmalinawon, ug pagpaduol sa Manluluwas pinaagi niini nga kasinatian.

Sa wala madugay miabut ang paramedic ug gidala ang tigbisiklita. Samtang naglakaw ko padulong sa klase, akong nahunahuna nga nagdala siya og dinihugan nga lana aron iyang magamit ang priesthood sa pagpanalangin sa uban nga nagkinahanglan. Niini nga adlaw, hinoon, siya mismo ang napanalanginan. Mibiya ko nga dunay lawom nga mga pagbati sa gugma sa matinud-anong mga tawo nga nagkinabuhi nga andam sa pagpanalangin sa uban ug sa Ginoo, nga nanalangin usab kanila. ■

Lia McClanahan, Utah, USA

ANG GAHUM SA Edukasyon

Ni Suzy Taggy Coelho Caldas Nelsen

Ang akong inahan nagtubo nga walay nahibaloan gawas lang sa pagkabiniyaan, pagkakulang sa pagkaon, ug pagkakabus. Wala siya makaeskwela, apan siya nasayud sa bili sa edukasyon ug ang gahum niini sa pag-usab sa kinabuhi. Pinaagi sa pagtahi sa mga piraso sa papel nga wala gamita aron sa paghimo og notebook para sa eskwelahan, ang akong inahan miklaro sa usa ka butang: ang edukasyon makatabang kanako nga mahaw-as sa kinabuhi sa kakabus.

Mapainubsanon nga mga Sinugdanan

Ako natawo didto sa amihanang Brazil nga ahat nga gipanganak og sobra sa lima ka bulan. Traynta ka tuig ang milabay, hapit wala nay kahigayunan pa alang sa naahat nga bata [premature baby] nga mabuhì sa usa ka pambublikong ospital nga gipuy-an na sa mga uk-uk. Ang mga doktor miingon sa akong inahan nga ako mamatay sulod sa pipila ka oras. Wala ko mamatay. Ang Ginoo mitabang kanako nga mabuhì.

Sa dihang mga singko anyos ko, gibiyahan sa akong amahan ang akong inahan, upat nako ka igsoon, ug ako. Ang akong inahan gibiyahan usab sa iyang mga ginikanan sa dihang bata pa siya, busa walay siyay pamilya nga kapaingnan. Wala kami paigong kwarta aron iabang og balay, busa kami nangabang og yuta nga puno sa

Ang akong mama miingon kanako nga kinahanglan kong magkugi sa eskwelahan tungod kay kini mao ang usa ka butang nga makabuntog sa kakabus.

hugaw. Gitukod namo ang among balay hinimo sa ginamit na nga kahoy, papel, ug plastic nga gi-atupan sa dahong mga laya. Kami walay kasangkapan gawas lang sa usa ka duyan, diin adunay duha o tulo ka tawo nga kanunay magbahin, ug ang among higdaanan, among hinimo gikan sa binukhad nga mga karton. Wala kami tubig, walay kuryente. Kami wala gayuy butang.

Ang akong inahan nagtrabaho isip usa ka katabang ug manlabada para sa ubang mga tawo. Mokuyog ko niya ngadto sa sapa ug motabang kaniya kutob sa akong mahimo, dayon kami maglakaw og pipila ka oras maghatud sa mga sinina. Kining mga panahona nga mag-uban og trabaho bililhon alang kanako. Kini mao ang higayon nga akong mapalambo ang relasyon uban sa akong inahan.

Bisan tuod nagkugi kami sa pagtrabaho, mora og dili gihapon gayud

kami makaangkon og igong kwarta. Usahay hapit wala na gyud mi makaon. Ihatag sa akong inahan ang iyang pagkaon diri namo ug usahay dili mokaon sulod sa pipila ka adlaw. Kami moinom og tubig ug dayon matulog kay mao lang ang among mahimo aron malikayan ang kahapdos sa kagutom.

Makamao ba ka mobahin sa usa ka itlog para sa unom ka tawo? Kamao ko.

Ako adunay pipila ka mga higala sa bata pa ko, apan pagkadagko na namo, kami nagkatibulaagay. Ang mga babaye midangup sa pagbaligya sa ilang mga lawas aron lang maka-kwarta, ug ang mga lalaki mangawat. Sa dihang ila kong gidapit sa pag-apil kanila, aduna koy gibati sa akong kahiladman nga kini dili husto. Nasayud ko nga ang Ginoo nakaila kanako kaniadto pa, sa dili pa ako usa ka miyembro sa Simbahan, ug ako padayon nga nakakita og ebidensya sa Iyang kamot sa akong kinabuhi.

Pagbalibad sa Pag-undang sa Pag-eskwela

Ang akong mga igsoon ug ako dugay nang naa sa waiting list para sa pambublikong mga eskwelahan. Sa dihang ang among oportunidad nga mo-enroll miabut na gayud, ang akong mama misulti kanako sa mga maanindot nga mga butang kabahin sa pag-eskwela. Siya miingon nga kon akong seryosohon ang



pag-eskwela, ako mahimong molambo sa umaabot. Dili gayud nako makalimtan ang iyang mga pulong. “Pasayloa ko nga dili ko makahatag og maayong kinabuhi para kaninyo. Pasayloa ko nga kinahanglan ninyong makat-on sa lisud nga paagi ang kaimportante sa trabaho nga sayo ra kaayo sa inyong kinabuhi, apan karon kamo adunay oportunidad nga makangkon og edukasyon. Bisan unsa pa man ang mahitabo, ayaw pag-undang og eskwela tungod kay mao lamang kini ang makahaw-as kaninyo niining kinabuhia.”

Dihay kausa didto ko sa eskwelahan, kinahanglan kaming magma-mugnaon aron adunay mga gamit sa eskwela. Mangita ko og walay sulat nga mga piraso sa papel sa basurahan ug dad-on kini sa balay. Tahion kini sa akong inahan aron mahimong usa ka notebook. Siya mopalit og usa ka lapis aron tungaon og katulo aron ang akong duha ka igsoon nga mga babaye ug ako tagsa-tagsang makadala og bahin niini aron makasulat sa eskwelahan. Ang among duha ka igsoon wala pa sa hustong edad aron moeskwela uban kanamo.

Usa ka Bag-ong Tinuohan

Tungod kay ang akong inahan nag-antus pag-ayo sa iyang tibuok kinabuhi, dili siya motuo nga adunay usa ka Dios. Sa tibuok panahon sa akong pagkabata, ako usab. Apan sa dihang nagkadako nako, nagsugod

Ang akong inahan mipaeskwela kanako gamit ang hinimo sa balay nga notebook ug ikatulo nga bahin sa lapis.

nako sa pagpangutana kabahin sa Dios. Nangutana ko sa akong kaugalingon ngano man nga ang akong pamilya wala man gayud nakaangkon sa kahigayunan nga monindot ang kinabuhi ug nganong ako wala may dulaan, igong pagkaon, o bag-ong mga sinina. Matag higayon nga nangutana ko niini, mora og gibati nako sa akong kasingkasing nga ako nag-inusara. Kini nga pagbati mihupay kanako sulod sa daghang katuigan.

Sa dihang mga 13 anyos ko, ang mga misyonaryo nga Santos sa Ulahing mga Adlaw miabut sa among pamilya. Ilang gitubag ang tanan nakong mga pangutana ug mitudlo kanako kabahin ni Jesukristo. Sila miingon kanako nga adunay simbahan diin ako makakat-on og mas daghan pa kabahin sa ebanghelyo sa espesyal nga mga klase alang sa akong mga kaedad. Sila mitudlo kanako unsaon sa pag-ampo. Sila mitudlo kanako kabahin sa Basahon ni Mormon. Sa dihang gibunyagan ko, walay sakop sa akong pamilya ang mitambong.

Mibati ko nga nag-inusara, apan ako nasayud nga ako nagbuhay sa sakto nga butang. Gipaila ako ngadto sa usa ka bag-ong kinabuhi—usa ka kinabuhi nga may paglaum, kalipay, hugot nga pagtuo, ug gugma. Ang akong mga kaedad, akong nahibaluan, nagpangita og kahupayan diha sa druga ug imoralidad. Akong nakaplagan ang ako diha sa usa ka mahigugmaong Langitnong Amahan ug sa ebanghelyo sa Iyang Anak. Human sa akong bunyag nasayud ko nga ang Ginoo nagpakabana kanako sa akong tibuok kinabuhi.

Daghan ko og nakat-unan kabahin sa ebanghelyo. Nakahimamat ko og mga tawo kinsa mipakigbahin sa akong mga pagtuo. Pipila sa mga miyembro nakahibalo og gamay sa akong kinabuhi sa dihang ila kong gibisitahan sa balay. Sila manggihatagong mitabang kanako sa pagpalit og mga sinina ug sapat para sa simbahan ug mga notebook para sa eskwelahan. Kanunay kong magbantay sa mga bata sa



PAG-APIL SA PAGBANSAY

“Ang Ginoo gusto nga inyong iedukar ang inyong mga hunahuna ug mga kamot, sa bisan unsa nga gipili nin-yong natad [field]. Bisan sa pag-ayo ba og refrigerator, o trabaho sa hanas nga surgeon, kinahanglan inyong bansayon ang inyong kaugalingon. . . . Makahatag kamo og pasidungog sa Simbahan ug kamo mabungahong mapanalanginan tungod niana nga pagbansay.”

Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008),
“A Prophet’s Counsel and Prayer for Youth,”
Liahona, Abr. 2001, 34.

Sa dihang nadawat ko sa programa sa nursing, nasayud ko nga kini mahimong lisud, apan nasayud ko nga ang Ginoo magauban kanako.



INSTITUTE

Bisan asa kamo moeskwela, makapundok kamo kauban ang ubang mga young adult sa usa sa labaw sa 500 ka mga institute of religion sa tibuok kalibutan. Aron makatultol sa labing duol kaninyo, kontaka ang inyong lokal nga mga lider sa priesthood o bisitaha ang www.lds.org/institutes.

mga miyembro sa Simbahan ug mas dako ang akong nakwarta sukad-sukad. Tungod kay bata pa ko kaayo, mahimong sayon lang para kanako nga mahisalaag gikan sa ebanghelyo. Apan uban sa suporta sa mga miyembro sa Simbahan, nagpabilin kong lig-on uban sa akong bag-ong nakaplagan nga tinuohan.

Ang ebanghelyo tinuoray nga nakapausab sa akong kinabuhi. Human sa akong bunyag, mibati ko nga mas adunay kusog sa pakat-on sa ebanghelyo. Daghan ko og nakat-unan ug nahimong usa ka tutor. Kon dili ko kahibalo sa hilisgutan, ako kining tun-an hangtud nga ako kining mahibaloan pag-ayo nga ako

mahimong motudlo niini. Gigamit nako ang kwarta sa pagtabang diha sa balay.

Nadawat nako ang akong patriyarkal nga panalangin ug natambagan sa pagserbisyo og misyon tungod kay ang Ginoo miandam og usa ka espesyal nga panalangin sa akong misyon nga makapausab sa akong tibuok kinabuhi. Wala ko masayud unsay ipasabut niana, apan nasayud ko nga ako makasabut sa saktong panahon kon ako magmasulundon.

Bag-ong mga Oportunidad

Nagserbisyo ko sa Brazil Curitiba Mission gikan 2000 hangtud 2002. Pinaagi sa akong pagkasuod sa usa ka partikular nga kompanyon, na-kaadto ko sa Estados Unidos aron

mag-eskwela. Nasayud ko nga kini sa tinuoray makapausab sa akong tibuok kinabuhi. Nasayud ko ang akong Langitnong Amahan nagpakabana kanako ug adunay pihong plano alang kanako. Kining oportunidad sa pagpalambo sa akong edukasyon usa ka tubag sa akong mga pag-ampo.

Nasayud ko nga kini mahagiton sa pagkat-on og ikaduha nga pinulongan, apan nasayud usab ko nga kini posible kon ako maningkamot pag-ayo. Nag-eskwela ko sa Brigham Young University English Language Center ug migahin og 10 ka oras matag adlaw sa librarya. Usa sa akong mga magtutudlo misugyot nga kami mag-ampo alang sa gasa sa pinulongan, busa matag gabii ako mag-ampo ug maghangyo sa Langitnong Amahan alang niini nga gasa. Iyaha gayud akong gitabangan.

Human nako makompleto ang akong pag-eskwela sa English Language Center, nadawat ko sa pipila ka mga unibersidad. Mihukom ko nga moeskwela sa Brigham Young University–Idaho ug mo-apply sa programa sa nursing. Nakadungog ko nga lisud kaayo ang pagsulod ngadto sa programa, ilabi na sa langyaw nga mga estudyante. Busa nagtuon ko pag-ayo. Ang akong mga higala misungog kanako, miingon kinahanglang adto ko mopuyo sa librarya tungod kay naggahin ko og daghang panahon didto. Gani kon kini sirado, mouli ko ug padayon nga magtuon.

Usahay kon ang panahon lisud, hinumduman nako ang mga pulong ni Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008): “Kinahanglan nimo ang tanang edukasyon nga mahimo nimong makat-unan. Isakripisyo ang sakyanan; isakripisyo ang bisan unsang butang nga kinahanglang isakripisyo aron makasarang ang inyong kaugalingon sa paghimo sa buhat sa kalibutan.”¹ Nasayud ko nga kadto mga pulong sa propeta sa Dios, ug seryoso ko kining gisunod.

Sa dihang nadawat ko sa programa sa nursing, ang akong kasingkasing napuno sa pasalamat ug kalipay.

“Isakripisyo ang bisan unsang butang nga gikinahanglang isakripisyo aron makasarang ang inyong kaugalingon sa paghimo sa buhat sa kalibutan.” Nasayud ko nga kadto mga pulong sa propeta sa Ginoo, ug ser-yoso ko kining gisunod.

Nasayud ko nga kini mahimong lisud ug kinahanglan kong magpadayon sa pagsakripisyo, apan nasayud ko nga ang Ginoo magauban kanako.

Samtang nag-eskwela, nakaila nako ang akong bana, ug kami naminyo niadtong 2007. Ang akong inahan nagpamiyembro usab sa Simbahan nianang tuiga. Siya miingon kanako nga wala gayud siya makahibalo nganong malipayon kaayo ko, bisan pa sa tanang dili maayong mga butang nga nangahitabo kanamo. Apan sa dihang siya namiyembro sa Simbahan, iyang nasabtan. Ang ebanghelyo ni Jesukristo mipanalangin sa akong pamilya, ug malipayon ko nga makita ang akong inahan nga napanalanginan human sa tanang mga sakripisyo nga iyang nahimo. Kanunay gyud kong mapasalamaton kaniya.

Sa pagsugod sa 2010, nangandam ko alang sa paggradwar—ug mabdos sa among unang anak. Duha ka bulan sa dili pa ko mogradwar sa programa sa nursing, adunay mga komplikasyon sa akong pagmabdos, ug ang among anak natawo pinaagi sa cesarean section. Ang akong mga magtutudlo miingon nga moundang una sa pag-eskwela ug unya na lang mogradwar. Apan duol na gyud ko kaayo—duha na lang ka bulan!

Busa ang akong bana ug ako mabinantayong mi-organisar sa among panahon aron among mabalanse og tarung ang among mga prayoridad ug ako makahuman sa akong edukasyon. Gieskedyul nako ang akong panahon sa pagtuon aron mahatagan nako ang akong bana ug among anak nga lalaki sa atensyon nga ilang gikinahanglan. Usahay ang mga ginikanan sa akong bana mobantay sa among anak nga lalaki samtang nag-eskwela ko. Duha ka talagsaong kaklase ang mitabang kanako sa pagribyu sa mga materyal sa klase. Mibati ko nga ang Ginoo mipadala niining tanan nga mga tawo aron sa pagsuporta kanako niining malisud nga panahon.

Usa ka Mas Maayong Kinabuhi

Human sa gradwasyon nakapasar ko sa state certification exam ug nagsugod og trabaho isip usa ka nurse aron sa pagtabang og suporta sa akong pamilya samtang ang akong bana nagpadayon sa iyang pag-eskwela. Bisan tuod wala ko magplano nga motrabaho kon ang akong bana magsugod na og trabaho, kon adunay trahedyo o kalisud sa ekonomiya nga nagkinahanglan nga motrabaho gyud ko sa umaabot, ang akong edukasyon makatabang kanako nga mobati nga andam sa pagbuhat sa ingon.

Sakto si mama: ang edukasyon *adunay* kapasidad sa pag-usab sa kinabuhi. Kini nakapausab kanako, ug kini makapausab sa kinabuhi sa akong mga anak. Nanghinaut ko nga ilang maamguhan nga ako nagmalampuson tungod kay misunod ko sa plano sa Ginoo alang kanako. Gusto niya nga ako makaangkon og edukasyon, ug Iyaha kong gitabangan sa matag lakang diha sa agiagan. Naghinaut ko nga ang akong mga anak makakat-on unsaon sa pagtrabaho sama kanako ug ilang hatagan og bili ang edukasyon sama gayud kanako. ■

MUBO NGA SULAT

1. Gordon B. Hinckley, “A Prophet’s Counsel and Prayer for Youth,” *Liahona*, Abr. 2001, 34.

MAKANUNAYONG EDUKASYON

Ang Makanunayong Pundo sa Edukasyon (MPE) gi-establisar niadtong 2001 aron sa pagtabang sa mga miyembro sa Simbahan sa pag-angkon og edukasyon ug pagbansay nga ilang gikinahanglan aron mapaninkamuton sa kaugalingon. Ang mga miyembro sa Simbahan kinsa makasarang sa programa makadawat og loan aron sa pagbayad sa ilang edukasyon. Ilang bayaran ang loan kon makatrabaho na. Aron makasarang sa loan sa MPE, ang aplikante kinahanglang mobuhat og pipila ka mga butang, lakip ang mosunod:

- Pagkahimong angay, aktibo nga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ang dili minyo nga lalaki nga aplikante nga nag-edad tunga-tunga sa 19 ug 26 kinahanglang mga returned missionary o adunay pagtugot nga eksempsyon.
- Pagpaduso og mga lider sa priesthood.
- Pag-enroll sa usa ka institute of religion, gawas kon minyo o sobra sa 30 anyos.
- Pagpuyo, pagtrabaho, ug pagtungha og eskwelahan sa usa ka nasud nga giaprubahan—ang MPE. Anaa ang mga loan sa MPE sa mga miyembro sa sobra 40 ka mga nasud.
- Pagpasalig sa pagbayad kutob sa mahimo sa mga bayrunon sa eskwelahan gamit ang personal nga kwarta, gradwar ug magbaton og maayong trabaho, ug kompletoha og bayad ang loan.

Kon kamo interesado sa pag-apply og loan pinaagi sa MPE, kontaka ang inyong lokal nga lider sa priesthood. Pagkat-on og dugang kabahin sa programa pinaagi sa pagbisita sa pef.lds.org.

Mga Pangutana ug mga Tubag

“Unsaon nako pagkahibalo kon ang akong mga pagsulay gituyo ba sa pagtabang kanako nga mahimong mas maayo o kon kini paagi ba sa Langitnong Amahan sa pagpasidaan kanako nga nagpadulong ako ngadto sa sayop nga dalan?”

Ang mga pagsulay makatabang kanimo nga mahimong mas maayo—bisan unsa pa man ang hinungdan niini—kon gamiton nimo kini sa paglambo sa espirituhanong paagi.

Ang imong konsensya mopahibalo kanimo kon ikaw nagpadulong sa sayop nga dalan. Kon ikaw mobati og dili maayo sa usa ka butang nga imong gibuhay, pag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan ug paghangyo sa Iyang pagpasaylo. Paningkamuti nga masulbad ang bisan unsang mga problema nga ikaw ang nakai-ngon. Mahimo usab kang magpatambag sa imong mga ginikanan ug mga lider sa priesthood. Kini nga mga lakang makatabang kanimo nga mobati nga mas maayo ug makapabilin kanimo sa saktong direksyon.

Ang mga pagsulay nga dili resulta sa sala makatabang usab kanimo nga mahimong mas maayo. Kini nga mga matang sa pagsulay makasulay sa imong hugot nga pagtuo o pasensya o makatudlo kanimo kabahin sa imong kaugalingon. Aron sa paggamit niining mga pagsulay alang sa imong kalamboan, pangutan-a ang imong kaugalingon kon unsa ang imong makat-unan gikan niini ug unsaon nimo nga mahimong mas maayo.

Ang imong pagtuo malig-on atol sa mga pagsulay kon ikaw mohangyo og tabang sa Langitnong Amahan. Sama sa gibuhay sa Manluluwas sa dihang Siya nag-antus, ikaw makaampo nga “labi pa ka mainiton” (tan-awa sa Lucas 22:44). Ang Langitnong Amahan mahimong motangtang sa pagsulay, o Iyaha kang lig-unon aron ikaw makaluhatay niini (tan-awa sa Mosiah 24:14–15).

Ang mga Higala ug Pamilya Makatabang



Usa sa mga paagi nga ang Langitnong Amahan mopasidaan kanako kon ako padulong na sa sayop nga dalan mao nga Siya modasig og mga higala o mga sakop sa pamilya sa pagpakigbahin sa ilang mga pagpamatuod o personal nga mga kasinatian ngari kanako. Kon ako mobati nga sad-an o may tinguha sa pag-usab samtang sila mopakigbahin sa ilang mga pagbati, nasayud ko nga kinahanglan kong maghinulsol ug maghimo og mga kausaban sa akong kinabuhi.

Luis S., 17 anyos, Florida, USA

Hunahunaa Kini

Mibati ko nga ang labing maayo nga paagi sa pagkasayud sa katu-yoan sa pagsulay mao ang pagpuasa ug pag-ampo kabahin niini sa

kinasingkasing. Usab sulayi sa paghunahuna kabahin niini. Kon imong mabuntog ang pagsulay, mamahimo ba ikaw nga mas maayong tawo o magpabilin ka nga dili mausab? Kon ikaw naghunahuna nga ang pagbuntog sa pagsulay makahimo kanimo nga mas maayo ug mas malipayon, nan ikaw anaa sa saktong dalan.

Ammon K., 16 anyos, Utah, USA

Pabilin sa Hustong Agianan



Kinahanglan kita nga magbasa sa atong mga kasulatan ug mag-ampo matag adlaw, ug kon kita nagbuhay niadtong mga butanga ug mahimong takus uban sa Espiritu Santo, ang Dios mopadayag kanato unsa nga mga pagpili ang angayan ug dili angayan natong buhaton. Kon sa imong hunahuna ang dalan nga imong gisubay dili mao ang gusto sa imong Amahan sa Langit alang kanimo, balik. Kanunay nga magpabilin diha sa higpit ug pig-ot nga dalan.

Elizabeth P., 15 anyos, Pennsylvania, USA

Pag-ampo aron Makat-on gikan sa mga Pagsulay



Ang atong Langitnong Amahan kanunay naghatag kanato og mga pagsulay sa atong kinabuhi, ug kini anaa aron sa paglig-on kanato sa Iyang ebanghelyo ug sa atong hugot nga pagtuo. Kon kita anaa sa dili maayo nga dalan, kana mao ang sangputanan sa dili maayo nga mga pagpili nga atong gihimo. Kanunay mag-ampo aron ang Dios molig-on ug motabang kanimo sa pag-ila unsa ang kaayohan gikan niana nga pagsulay. Aduna akoy lig-on nga pagpamatuod nga ang mga pagsulay nga gibutang sa Langitnong Amahan sa atong dalan makapalig-on kanato, sa

Ang mga tubag gituyo alang sa pagtabang ug panglantaw, dili isip usa ka opisyal nga mga pamahayag sa Simbahan.

pagpalambo sa atong pagpamatuod, sa pagtabang kanato nga makat-on nga dili na malaglag pag-usab, o sa pagtabang sa uban pinaagi sa atong kasinatian.

Ruddy R., 17 anyos, Guayas, Ecuador

Pamalandong sa Imong Kasingkasing

Pamalandunga sa imong kasingkasing kon ang imong mga gipangbuhat maoy butang nga gusto sa atong Amahan sa Langit nga imong buhaton. Anaa kanato ang Espiritu Santo sa atong kinabuhi sa pagtudlo kanato sa maayo gikan sa dautan. Kon ikaw magtinguha sa Dios ug mangutana, ang Espiritu Santo mopakita kanimo unsa ang imong kinahanglang buhaton. Kon ang pagsulay motudlo man o mopasidaan, kini makasilbi sa sama nga katuyoan: sa pagtabang kanimo nga molambo ug mahingpit diha kang Kristo kon ikaw motubag uban sa hugot nga pagtuo ug pagsalig sa Ginoo.

Emily B., 18 anyos, California, USA

Ang Ginoo Mohupay Kanimo



Gituyo sa Langitnong Amahan ang tanang mga pagsulay aron mahimong mga kasinatian nga makapalig-on ug makahulma kanimo nga mahimong mas

maayo nga tawo. Nag-agad kini kon unsaon nimo sa pagdala niini. Nasa-yud ko nga ang pipila sa mga pagsulay daw lisud kaayo para kanato nga sulbaron, apan moabut ang panahon nga kini mopanalangin kanato kon kita adunay hugot nga pagtuo. Kanunay kong naningkamot sa paghinumdom kon unsa ang gitudlo sa Ginoo kanato: "Dili Ko kamo pagabiyaan nga daw mga ilo: Ako mobalik ra kaninyo" (Juan 14:18). Uban niining kaalam makabuntog ka sa bisan unsang pagsulay nga imong atubangon, ug ikaw mas malig-on. Kon ikaw mobati nga ang Langitnong Amahan mipasidaan kanimo nga ikaw padulong na sa sayop nga dalan, pagbaton og hugot nga pagtuo ug paminaw sa mga aghat

sa Espiritu aron ikaw makahupot sa puthaw nga gunitanan. Siya nahigugma kanimo ug sa kanunay nagtinguha nga ikaw mamahimo sa imong labing maayo samtang Siya motabang kanimo sa kinabuhi.

Olivia B., 18 anyos, Minnesota, USA

Ang mga Pagsulay Makapasidaan

Sa akong hunahuna ang tanang mga pagsulay gituyo aron sa pagpalig-on kanato, bisan kon usahay kon tanawon daw dili. Sa dihang 14 anyos pa ko, nasakit ako ug wala makaeskwela sulod sa walo ka bulan ug nagtuon diha sa balay. Kini nga pagsulay nakatabang kanako nga mahimong mas maayo, mas lig-on nga tawo. Kini nakatabang kanako nga magpasalamat unsay anaa kanako. Usahay ang mga pagsulay makapatimbang-timbang nato pag-usab kon asa kita paingon niining kinabuhi, mao nga kini mahimong maayo nga kampana sa pagpasidaan.

Jennifer P., 17 anyos, North Island, New Zealand

Pagmapailubon

Kon ang mga pagsulay resulta sa pagsupak sa sugo, nan kini tingali usa ka pasidaan. Apan kon kini gawas na sa imong kontrol, kini tingali anaa aron sa pagtabang kanimo nga molambo. Ako mag-ampo ug maghangyo sa Langitnong Amahan kon aduna bay usa ka butang nga imong kinahanglang

usbon o makat-unan niining kasinatian, ug kon mao, pangutana Kaniya aron imong mahibaloan unsa kini. Pag-ampo alang sa kalig-on ug kahu-pay. Ug pagmapailubon; ang tubag tingali duol na.

Michaela P., 17 anyos, Idaho, USA



ARON MAHI-MONG MAS MAHISAMA SA MANLULUWAS

"Ang atong Langitnong Amahan, kinsa nagmahal kanato sa hilabihan ug sa hingpit,

nagtugot kanato nga makabaton og mga kasinatian nga makapahimo kanato sa pagpalambo sa mga kinaiya ug mga hiyas nga atong gikinahanglan aron mahimong mas mahisama ni Kristo. Ang atong mga pagsulay moabut sa daghang mga matang, apan ang matag usa nagtugot kanato nga mas mahisama sa Manluluwas samtang nagkat-on kita sa pag-ila sa maayo nga nagagikan sa matag kasinatian. Sa atong pagsabut niini nga doktrina, atong nabatunan ang mas dako nga kasigurohan sa gugma sa atong Amahan. Mahimong dili kita masyad niining kinabuhia nganong nagatubang kita sa unsay atong gisagubang, apan atong bation ang kamasaligon nga kita motubo gikan sa kasinatian."

Elder James B. Martino sa Seventy, "Matag Usa ka Butang Nagabuhay og Maayo,"
Liahona, Mayo 2010, 101.

SUNOD NGA PANGUTANA

"Nasanapan ko kon maghunahuna kabahin sa tanan nakong kinahanglang buhaton sa pagsunod sa ebanghelyo. Asa ko magsugod?"

Ipadala ang inyong tubag inig ka Hulyo 15, 2011, ngadto sa:

Liahona, Questions & Answers, 7/11
50 E. North Temple St., Rm. 2420
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA
O e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitag-on o sa pagklaro.

Ang mosunod nga impormasyon ug pagtugot kinahanglan gayud nga ilakip sa inyong e-mail o sulat: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) ang inyong sulat sa pagtugot, ug, kon kamo ubos sa 18 anyos, ang sulat sa pagtugot sa inyong ginikanan (ang e-mail mahimong madawat) aron sa pagmantala sa inyong tubag ug litrato.

Ang Inyong mga

Ang pagsunod sa ebanghelyo maglig-on dili lamang kaninyo.

Aduna akoy hilabihan nga pag-dayeg ug pagtahud sa mga kabatan-onan kinsa nagtahud sa Aaronic Priesthood. Sultihan ko kamo mahitungod nilang tulo nga gikan sa Nairobi Kenya Stake sa Africa.

Si Martin Nahimong Lig-on

Sa edad nga 14, si Martin nga taga-Westlands Branch nalayo sa iyang panimalay sa Nairobi, sa pag-eskwela sa usa ka boarding school diin siya lamang ang miyembro sa Simbahan. Sa eskwelahan ni Martin, sa mga piho nga adlaw sa semana, tsa ug pan ra ang ihatag alang sa pamahaw. Nga adunay 700 ka mga estudyante, ang mga awtoridad sa eskwelahan walay igong pundo nga makahatag og espesyal nga menu alang sa usa, mao nga gipili ni Martin ang pagkaon sa pan parisan og tubig.

Sa matag Dominggo motambong siya sa simbahan kuyog sa mga kauban niya sa eskwelahan. Didto maminaw siya sa relihiyusong mga pagtulun-an nga nahibaloan niyang

Martin



EHEMPLO

usahay walay klaro. Sa matag higayon ang mga kaubanan niya sa eskwelahan modaklit og tan-aw kaniya nga maghinunghungay mahitungod sa iyang “lahi” nga mga gituohan. Panagsa, ang pipila gani motawag kaniya nga usa ka tigsimba og yawa.

Kini nga mga hagit milig-on kay sa mopahuyang kang Martin. Dako ang iyang kadasig tungod sa binulan nga pagbisita sa iyang mga ginikanan ug kanunay nga mga mensahe gikan sa iyang presidente sa branch, kinsa kanunay nga nagpadala og pinakabag-o nga isyu sa *New Era*. Ang pagbasa niini nakatabang sa pagdugang sa iyang kaisug sa pagatubang niini nga mga pagsulay.

Wala gayud Makapalta si Joseph

Si Joseph sa Riruta Ward naghupot sa office nga teacher sa Aaronic Priesthood. Nagpabilin siyang matinud-anon sa ebanghelyo bisan siya lamang ang miyembro sa simbahan didto sa usa ka dako nga eskwelahan diin daghan sa iyang mga kaedad miapil sa mga drugas ug uban pang mga kadautan. Si Joseph wala gayud makapalta og simba. Kanunay siya nga sayo, ug limpyo siya ug andam sa pagserbisyo sumala sa giingon kaniya sa iyang presidente sa korum ug sa bishop. Motabang siya sa pag-andam sa sakrament hapit sa matag Dominggo.

Ipadala ra ni Humphrey sa Post Office ang Iyang mga Assignment

Si Humphrey sa Upper Hill Ward usa usab ka teacher. Nabunyagan siya sa Simbahan mga duha ka tuig pa lang ang milabay. Sama sa gibuhay ni Martin, si Humphrey kasamtangan nga nag-eswela sa boarding school. Ang ubang hinungdan sa paghugot gayud sa iyang pagtuo sukad siya mipasakop sa Simbahan mao nga siya nakadawat sa tanan niyang mga assignment sa seminary pinaagi sa post office (sa sulat), himoon kini, ug ipadala

og balik sa hustong panahon ngadto sa iyang magtutudlo sa seminary.

Kon mahuman na ang ting-eskwela sa boarding school, si Humphrey sa naandan maglakaw sulod sa 45 minutos aron makasakay matag Dominggo padulong sa simbahan. Bisan pa man, kanunay siyang sayo sa simbahan ug andam nga moserbisyo sumala sa gi-assign.

Sa matag higayon nga siya i-assign sa pagpamulong, si Humphrey kugihan kaayo sa pagpangandam. Maklaro gayud sa tanang naminaw nga gipangandaman gayud niya ang iyang pakigpulong.

Pagsunod sa mga Sumbanan

Karon kasagaran sa kalibutan, ang sumbanan sa moralidad padayon nga nagkakunhod. Sa kasagaran ang mga batan-on kinsa nagtinguha sa pag-apil sa mga butang nga maayo og dalaygon wala mahibalo kon asa kini pangitaa. Ang mga institusyon sa pagkat-on misagop sa sayop nga hunahuna nga ang mga sumbanan sa moral gipersonal sa pagpasabut ug nagkalain-lain.

Joseph



**Ni Elder
Joseph W. Sitati**
Sa Seventy



Humphrey

Apan pinaagi sa pagsunod sa mga sumbanan sa inyong hugot nga pagtuo, matabangan ninyo ang inyong mga kaedad aron sa pagsaksi sa kalig-on, pagsalig sa kaugalingon, kalinaw, ug hingpit nga kalipay nga moabut pinaagi sa ebanghelyo. Ang inyong ehemplo makatabang sa pag-andam sa uban nga makadawat sa mga pagtulun-an sa gipahiuli nga ebanghelyo. Ang Katungdanan ngadto sa Dios alang sa batan-ong mga lalaki ug ang Personal nga Kauswagan alang sa batan-ong mga babaye makatabang kaninyo nga mas maduol sa Dios ug makaangkon sa pagsalig sa mga hingkod ug sa mga kaedad.

Ang Kinamaayohang Ehemplo

Mabatan-ong lalaki ka man o babaye, inyong gitahud ang priesthood samtang kamo nagpakabuhi sa paagi nga makasulti ang inyong mga kaedad ug sa uban nga nanaglibut kaninyo nga kamo tinuoray nga nagsunod sa Manluluwas. Ang kinabuhi sa Manluluwas isip usa ka batan-on nga tawo nagpahiluna og usa ka manindot nga ehemplo alang kaninyo. Sa 12 anyos pa lamang Siya, gisugdan na Niya ang buluhaton sa Iyang Langitnong Amahan, sama sa Iyang pagtahud sa Iyang yutan-on nga mga ginikanan. Ang mga kasulatan nagingon nga Siya nanudlo sa uban didto sa templo. Iyang napahingangha ang mas magulang, ang mas maalamon nga mga tawo uban sa Iyang panabut ug doktrina (tan-awa sa Lucas 2:42-52). Gipakita sa Manluluwas nga ang 12 ka tuig nga pangidaron dili na gayud linghud para makasugod sa

pagsabut sa lawom nga mga butang sa ebanghelyo ko kita makasarang sa pagbaton sa Espiritu uban kanato.

Ang mga kasulatan naghatag og daghang dugang nga mga modelo nga mga batan-on kinsa may kaisug sa ilang pagtuo: Si Joseph nga anak ni Jacob; Daniel; Nephi; ug uban pa. Agi og dugang, atong malantaw ang mga propeta ug mga apostoles sa ulahing mga adlaw nga mga ehemplo sa atong panahon.

Ang pagpahiuli sa Aaronic Priesthood usa ka ebidensya nga ang Langitnong Amahan misalig sa mga batan-ong lalaki ug mga batan-ong babaye sa Simbahan. Naglaum siya kaninyo mga batan-ong lalaki sa paggamit sa priesthood aron sa pagpanalagin sa Iyang mga anak batan-on ug tigulang. Mahimo ninyo kini pinaagi sa pagtudlo sa ebanghelyo, pagbunyag, pagpangalagad sa sakrament, pagtabang sa masakiton ug nag-antus, sa pagbisita sa mga panimalay sa paglig-on sa mga pamilya, ug sa pagserbisyo sigon sa ipabuhat sa inyong bishop o presidente sa branch. Pinaagi sa Aaronic Priesthood nga pagserbisyo nga inyong gihimo, ang mga tawo mobati sa gugma nga anaa sa Langitnong Amahan alang kanila. Sa samang paagi, kamo mga batan-ong lalaki makasunod sa ehemplo sa Manluluwas pinaagi sa pagpuyo nga takus sa pagsulod sa templo, sa pagserbisyo sa mga tawo sa inyong palibut, pag-atiman sa mga nanginahanglan, ug sa pagpalambo sa inyong mga kusog ug mga talento.

Sa daghang mga unit sa Simbahan, nakakita ako og mga batan-ong lalaki nga naghimo niini nga mga katungdanan sa priesthood uban sa balaang pagtahud ug dignidad. Nakakita usab ako og mga batan-ong babaye nga nagserbisyo sa tibuok nilang kasingkasing ug kalag. Ang sama niini nga pagserbisyo ug ang paagi sa paghatag niini makalig-on sa inyong pagtuo sa Dios nga Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo. Makalig-on usab kini sa pagtuo niadtong inyong giserbisyoan. ■

SI JULIET GISALIGAN

Mga batan-ong babaye, inyong gipahiluna ang ehemplo sa sama nga paagi sa mga batan-ong lalaki: pinaagi sa pagsunod sa ebanghelyo. Samtang magbuhat kamo sa Personal nga Kauswagan, makakat-on kamo og mga baruganan nga magtabang kaninyo nga masayud kon si kinsa kamo isip mga



anak sa Dios ug kon unsa ang gilaum sa Langitnong Amahan kaninyo.

Si Juliet mao ang usa ka ehemplo. Miyembro sa Westlands Branch, si Juliet gibunyagan sa Simbahan nga usa ka child of record. Bisan sa malisud nga mga kahimtang, lakip ang pagpadako kaniya sa single niya nga inahan nga walay regular nga kinitaan, si Juliet dunay tag-as nga mithi nga nakadani kaayo sa mga awtoridad sa eskwelahan nga gipili na hinoon siya nga pamunoan nga babaye sa iyang gieskwelahan. Siya sa tinuoray ang labing kasaligan nga estudyante sa eskwelahan.

Si Juliet nakakat-on nga siya apil sa pagtahud sa priesthood pinaagi sa mga sumbanan sa ebanghelyo. Ang iyang ehemplo nagpakita nga ang mga batan-ong lalaki ug mga batan-ong babaye nga nagtahud sa priesthood makakuha og pabor gikan sa Dios ug sa katawhan.

Doktrina ug mga Pakigsaad 121:41–43

Si Joseph Smith nagtudlo sa pamaagi sa Ginoo kabahin sa paggamit sa awtoridad sa priesthood.

Pagdani

Pagdani—pagdasig sa uban aron sa pagtuo o sa pagbuhat og mga butang pinaagi sa pangatarungan o pangamuyo kanila.



Pagkamainantuson

Pagkamainantuson—pailub.

“Ingon nga ang Ginoo mapailubon kanato, magmapailubon

kita uban niadtong atong giserbis-yuhan. Sabta nga sila, sama kanato, dili mga hingpit. Sila, sama kanato, makahimo og mga sayop. Sila, sama kanato, gusto nga maghunahuna kabahin sa uban sa positibo nga paagi.

“Ayaw gayud lung-i si bisan kinsa nga tawo. Ug kana naglakip nga dili gayud nato lung-an ang atong kaugalingon.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Ipadayon ang Pagpailub,” *Liahona*, Mayo 2010, 58.

Kalumo ug Kaaghup

Ania ang pipila ka butang nga gitudlo sa mga kasulatan mahitungod sa kalumo ug kaaghup:

- Usa kini sa mga bunga sa Espiritu (tan-awa sa Mga Taga-Galacia 5:22–23).
- Ang kalumo usa ka timaan sa sulugoon sa Ginoo (see 1 Mga Taga-Tesalonica 2:7; 2 Timoteo 2:24).
- Ang mga maaghup magapanunod sa yuta (tan-awa sa Salmo 37:11; Mateo 5:5).

41 Walay gahum o impluwensya nga makahimo o angay gayud nga magpadayon pinaagi sa hiyas sa pagkapari, gawas lamang sa pagdani, sa pagkamainantuson, sa kalumo ug kaaghup, ug sa tiunay nga paghigugma;

42 Pinaagi sa pagkamabination, ug putli nga kahibalo, diin makapadugang sa hilabihan sa kalag nga walay pagpakaaron-ingnon, ug walay pagpanglimbong—

43 Pagpanton sa tukma nga panahon uban ang tuman nga kahigpit, kon gidasig sa Espiritu Santo; ug dayon mopakita pagkahuman og dugang nga paghigugma ngadto kaniya kinsa inyong gipanton, basin pa unya siya moisip kanimo nga iyang kaaway.

- Ang kaaghup usa ka timaan sa hugot nga pagtuo kang Kristo (tan-awa sa Moroni 7:39).
- Ang kaaghup nagdala sa pagbisita sa Espiritu Santo (tan-awa sa Moroni 8:26).

Tiunay nga Paghigugma

Tiunay—tinuod; dili peke o pakaaron-ingnon.

Duna bay tawo nga nakapakita kaninyo og tinuoray nga paghigugma

bag-ohay lang? Unsaon man ninyo sa pagpakita ang ingon niana nga matang sa gugma ngadto sa uban? Pag-sulat mahitungod niini diha sa inyong journal.

Walay Pagpakaaron-ingnon, ug walay Pagpanglimbong

Pagpakaaron-ingnon—pagpakitang tawo pagpakita sa dili tinuod.

Pagpanglimbong—pagpanglingla; maliputon.

Pagpanton sa Tukma nga Panahon uban ang tuman nga Kahigpit

Pagpanton—pagkasaba o malumo nga pagkorihir; pagpahayag sa dili pag-uon.

Tukma nga panahon—diha dayon; sayo; sa dili pa kaayo ulahi.

Kahigpit—kaklaro o katin-aw.



Kon gidasig sa Espiritu Santo

“Usa ka dinasig, mahigugmaong pagbadlong mahimong usa ka pagdapit ngadto sa panaghiusa. Ang kapakyas sa paghatag niini kon giaghat sa Espiritu mosangput sa panagbingkil.”

Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Paghiusa,” *Liahona*, Sept. 2008, 6.

Mubo nga sulat sa editor: Kini nga pahina wala himoa nga kinatibuk-ang pagpasabut sa pinili nga mga bersikulo sa kasulatan, kini usa lamang ka punto sa pagsugod sa inyong kaugalingon nga pagtuon.

ANG SAGRADO NGA KAKAHOYAN



GLUTRATOHAN NI JOHN TELFORD

Ang nahitabo dinhi miusab sa kalibutan. Himoa nga kini mousab sa inyong kinabuhi.

MGA TIMAILHAN SA ESPIRITU

Ni Pedro Ovalles

Nagserbisyo og full-time nga misyon sa Dominican Republic, bag-o lang ko nga na-transfer sa bag-o nga area nga nahibaloan nga dapit nga lisud ang pagpangita og mga tawo nga katudloan. Sa akong pag-abut, usa ra ang among investigator. Ang iyang ngalan si Oriviades. Nakasimba na siya kaniadto, apan tungod kay bungol ug pakigsultihan pinaagi sa sinyas o sign language, ang nag-unang mga misyonaryo wala makatudlo kaniya.

Usa ka adlaw ako ug ang akong kompanyon nakahukom sa pagpuasa ug sa pag-ampo alang sa usa ka milagro nga magtugot kanamong makatudlo kang Oriviades. Naghimo kami og appointment uban niya sa panahon kon usa sa sakop sa iyang pamilya may higayon sa pagtambong aron makatabang sa paghubad, tungod kay ang akong kompanyon ug ako dili mahibalo og sinyas.

Sa among pag-abut sa pakigkita kang Oriviades, bisan pa, wala didtoy sakop sa iyang pamilya. Sa dihang mibiya og kadiyot si Oriviades sa pagkuha og lingkuranan, ang akong kompanyon ug ako mipahimulos sa higayon sa pag-ampo nga ang Espiritu mogiya kanamo. Bisan gani sa wala pa mahuman ang pag-ampo, akong gibati ang kusog nga presensya sa Espiritu.

Si Oriviades nagsugod na sa pag-sinyas, apan dili kami makasabut kaniya. Mipahiyom lamang kami kaniya ug nagtinan-away, naningkamot sa paghunahuna kon unsa kahay among buhaton. Mihukom kami sa pagsulat naghimo og iskedyul alang sa sunod nga appointment, nanghinaut nga sa sunod makakuha kami og tighubad. Apan sa kalit kaming duha may kusog nga pagbati nga kinahanglan



kaming magpabilin ug mosulay sa pagtudlo kaniya. “Atong sulayan—ang Espiritu motabang kanato,” miingon ko sa akong kompanyon.

Among gisulayan ang paggamit og mga drowing ug yano nga mga pagsinyas sa kamot samtang nagtudlo kami sa leksyon. Sa hinay-hinay nagsugod kami sa pagkasabut sa mga sinyas ni Oriviades ug nakahimo sa pagbalos agi og tubag kaniya. Miingon og nakasabut siya kanamo sa hingpit.

Among gibati ang aghat sa pagpaambit sa among mga pagpamatuod ngadto kaniya. Among gipakita kaniya ang litrato sa Unang Pananawon, ug akong gisulat sa papel ang, “Nasayud ako nga tinuod kini.”

Dayon, gamit ang sinyas, si Oriviades mitubag, “Nasayud ako nga tinuod kini—ang Dios miingon

kanako. Nag-ampo ako ug nasayud nga kini tinuod.”

Ang akong kompanyon ug ako mibiya sa sabut [appointment] nga nanglugmaw ang mga luha sa among mga mata. Nasayud ako nga ang Dios mitugot kanamo sa pagpamatuod kabahin sa gipahiuli nga ebanghelyo niini nga investigator ug ang Espiritu Santo midala sa among mensahe diha sa iyang kasingkasing (tan-awa sa 2 Nephi 33:1). Akong nakat-unan nga wala kinahanglana nga hingpit o larino ang atong pagkasulti kon magpaambit kita sa ebanghelyo—usahay, dili kinahanglan nga mosulti pa kita.

Lisud tuohan kon sa unsang paagi ang yano nga mga butang sama sa pagpuasa, pag-ampo, ug hugot nga pagtuo magmugna og dagkong milagro sa atong kinabuhi ug sa kinabuhi sa atong mga giserbisyuhan. ■

Tudloi ang Tawo sa Pagpangisda

Ni Adam C. Olson

Mga Magasin sa Simbahan

Si Ezra mihunong sa pagbugsay sa iyang gamay nga bangka nga may katig ug mitan-aw sa adlaw nga naglubog sa Pasipiko sa pikas bahin sa bahiya [bay]. Sulod sa daghang katuigan siya nanagat niining mga katubigan kauban ang iyang amahan, apan karon siya naglisud sa pagtan-aw sa pamilyar nga talan-awon tungod sa iyang mga luha.

Karon siya nag-inusara.

Sa dihang ang bangka hinay nga giuyog sa tubig, siya makadungog sa mga pulong nga kanunayng gisulti sa iyang amahan: “Pagkat-on og maayo, Ezra. Moabut ang adlaw kon mawala nako ikaw kinahanglang makahibalo unsaon sa pagsuporta sa pamilya.”

Karon mao ang adlaw nga gipasidaan kaniya sa iyang amahan ug gipaningkamutan nga giandam siya. Apan kini miabut nga sayo ra kaayo. Siya 16 anyos lang. Dili pa siya andam.

Ang Responsibilidad

Gihimong ehemplo ni Ezra ang iyang amahan. Siya naghinam-hinam nga moabut ang tuig nga giingon sa iyang amahan ngadto kaniya nga inig ka siyete anyos, si Ezra may igo nang pangedaron sa pagtabang kaniya sa paghan-ay ug pagsusi sa mga pukot.

Ang pagpangisda dili mokita og daghang kwarta, apan kini paigo sa pagpakaon ni Ezra, sa iyang lima ka igsoon nga mga babaye, ug sa ilang inahan; makasuporta sa magulang nga babaye ni Ezra sa iyang misyon sa Estados Unidos; ug makatabang sa ilang mga silingan. Gani si Ezra nakasugod sa pagtigum sa iyang misyon.

Apan karon wala na ang iyang amahan. Ang iyang kamatayon wala damha, ug kini nakapaguol sa kasingkasing ni Ezra. Ang pagkawala sa iyang amahan nagpasabut og pagkawala sa iyang bayani, iyang bishop,

iyang magtutudlo [mentor].

Ug dugang sa kasubo sa kasingkasing mao ang makapakitbi nga pag-amgo: ang responsibilidad nga gipaningkamutan sa iyang amahan sa pag-andam kaniya sa kalit lang iyaha na. Si Ezra kinahanglang mosuporta sa pamilya karon.

Ang Pag-ampo

Dili siya makahimo sa pagpangisda sa unang semana human sa pagtaliwan sa iyang amahan. Ang iyang mga emosyon hapdos pa kaayo. Sa paghunahuna mga mubanos na sa bangka sa iyang amahan, sa paggamit sa pukot sa iyang amahan, ug sa pagbuhat sa buluhaton sa iyang amahan nga wala siya dili madala.

Pagkasunod semana nasayud siya nga ang iyang pamilya nanginahanglan nga mangisda na siya, apan ang palas-anon bug-at gayud. Kon unsa ka gusto ni Ezra nga mahimong sama sa iyang amahan, siya miila ilabi na karon kon unsa siya kalayo sa pagkab-ut nianang tumong.

“Mibati ko nga wala nay paglaum,” siya miingon. “Naglisud ko sa unang higayon nga misunod ko sa mga tunob sa akong amahan. Samtang akong dalhon ang bangka ngadto sa dagat, akong nabati ang iyang pagkawala. Kadtong mga pulong nga gisulti ngari kanako sa akong amahan akong nahinumduman, ug akong nabati ang gibug-aton sa responsibilidad alang sa akong pamilya.”

Nagbarug diha sa mga piliw sa Pasipiko, siya midangup ngadto sa bugtong Tawo kinsa makatabang kaniya—ang Tawo nga gitudlo sa iyang amahan nga saligan.

“Ipakita kanako asa nagbarug ang akong amahan,” nag-ampo si Ezra. “Tabangi ko nga matuman ang tinguha sa akong amahan alang kanako.”

*Kon siya nagkina-
hanglan og ta-
bang, si Ezra, 16
anyos gikan sa Sa-
moa, modangup
ngadto sa gitudlo
kaniya sa iyang
amahan: ngadto
sa iyang Amahan
sa Langit*



***Si Ezra ug ang iyang
higala nga si Fetu miba-
lik sa bangka nga may
katig aron sa pagbira sa
ilang pukot.***

Ang Tubag

Sa kahilum sa sayong kagabhion human niana nga pag-ampo, si Ezra mibati nga adunay usa ka butang nga nausab. Siya mibati nga gidala ngadto sa dapit asa mangisda ang iyang amahan, ug iyang nahinumduman ang mga butang nga gipangtudlo kaniya sa iyang amahan kon gikinahanglan.

“Human niana nga pag-ampo, mibati ko og sobrang kalig-on,” siya miingon. “Nasayud ko nga ang Langitnong Amahan motabang kanako.”

Sama sa gipakita sa Manluluwas ngadto sa Iyang karaang mga Apostoles asa dapita ihulog ang ilang mga pukot, si Ezra nakadawat usab og tabang. “Nakakuha ko og daghang isda niadtong adlaw,” siya miingon.

Sama sa Amahan, Mao ang Anak

Bisan tuod nagduhaduha siya nga iyang mahimo unsa ang nahimo sa iyang amahan, si Ezra nakat-on nga siya mas makahimo labaw pa kaysa iyang gihunahuna.

“Kini usa ka dakong kausaban sa akong kinabuhi—sa paagi nga ako maghunahuna, maglantaw sa mga butang, ug magbuhat sa mga butang,” miingon si Ezra. “Nakaamgo ko nga akong mahimo unsa ang mahimo sa akong amahan.”

Si Ezra mas nahisama sa iyang amahan kaysa iyang gituohan nga iyang mahimo. Iyang nasundan ang mga tunob sa iyang amahan isip usa ka mangingisda—ug isip usa ka magtutudlo.

Sa ikaduhang semana ni Ezra sa pagpangisda, ang iyang higala nga si Fetu mihangyo kon siya mahimong mokuyog ug mokat-on. Gitudloan ni Ezra si Fetu unsaon sa pagpangisda, ug si Fetu nakatabang kang Ezra sa iyang buluhaton ug kanunayng may kauban.

“Ako mapasalamaton sa oportunidad sa pagtudlo sa uban sama sa akong amahan nga mitudlo kanako,” miingon si Ezra. “Nakapali-pay kini kanako nga nasayud nga dili lamang ako usa ka mangingisda sama sa akong amahan apan usa usab ako ka magtutudlo.”

Tudloi ang Tawo sa Pagpangisda

Ang sanglitanan nag-ingon nga kon hatagan ninyo og isda ang usa ka tawo, inyo siyang gipakaon sa usa ka adlaw, apan kon inyo siyang tudloan sa pagpangisda, inyo



Si Ezra nagplano sa pagserbisyo og misyon. Siya nakahinumdom nga ang Langitnong Amahan mitubag sa dihang siya nag-ampo. “Gusto kong motubag Kaniya kon Siya motawag kanako,” miingon si Ezra.



Ang iyang pagbanus sa tahas sa iyang amahan isip tigsangkap, si Ezra miingon, “Naglisud ko sa unang higayon nga misunod ko sa mga tunob sa akong amahan.”

siyang gipakaon sa tibuok niyang kinabuhi. Ang amahan ni Ezra siguradong mibuhay sa ikaduha.

Hinoon, si Ezra nakakat-on og daghan kaayo gikan sa iyang amahan kaysa unsaon lang sa pagpangisda. Siya nakat-on nga siya makasalig sa iyang Langitnong Amahan. Kini nga kahibalo makasilbi kaniya sa tibuok niyang kinabuhi gani mas maayo pa kaysa iyang abilidad sa pagpangisda.

Nasayud kon unsa niya ka kinahanglan ang tabang sa Iyang Langitnong Amahan, si Ezra mabinantayon nga angayang motuman sa iyang mga responsibilidad isip usa ka priest, ang office sa priesthood diin ang iyang amahan mi-orden kaniya sa semana sa wala pa siya mamatay. Iya usab nga gi-eskedyul ang iyang pagpangisda aron dili magkadungan sa eskwela ug seminary.

Dugang pa, siya nagtigum og kwarta gikan sa iyang pagpangisda aron moabut ang adlaw nga siya mahimong mangingisda sa mga tawo (tan-awa sa Mateo 4:19).

“Atol sa usa sa family home evening, ang akong amahan mipahayag sa iyang tinguha nga kaming tanan magserbisyo og misyon,” miingon si Ezra. “Kana mao gayud ang akong tumong.”

Si Ezra nakahinumdom nga ang Ginoo mitubag sa dihang siya nagampo. “Gusto kong motubag *Kaniya* kon Siya motawag *kanako*.” ■

Unsay NATUDLO sa Paglangoy ngari Kanako

Ang paglangoy nagtudlo kanako nga ang tanang pagpamugos gikan sa mga higala dili ngil-ad. Usahay makatabang kini kanimo nga molampos.

Ni Marissa Thompson

Pito pa lamang ang akong edad, ug dili kahibalong molangoy, mao nga gi-enroll ko ni mama sa panghapon nga leksyon sa paglangoy kauban sa akong higala nga si Angie. Sa katapusan sa matag leksyon, ang among magtutudlo modala kanamo ngadto sa tunga sa langoyanan [pool] aron sa pagpraktis sa among paglangoy. Kanunay kaming luwas sa tunga tungod kay ang among magtutudlo nagsangga sa among mga tiyan ug nagsul-ob kami og “pangpalutaw” sa among buko-buko.

Pagpamugos sa mga Higala diha sa Langoyanan

Usa ka adlaw si Angie ug ako wala makadala sa among pangpalutaw, mao nga nagkapyot lang kami sa kilid sa langoyanan. Si Angie nakahukom nga mosulay og langoy tabok sa pikas kilid sa bong-bong, mga upat ka pye (1.2 ka metros) ang gilay-on. Nagpanuko ako sa sinugdanan, apan iya kong gihagit. Mao nga bisan og nahadlok ko, nagpundo ko og daghang hangin kutob sa mahimo ug mihunat ngadto sa tubig, nanghinaot nga makaabut sa pikas kilid. Imbis nga sayon ra ang paglutaw sama sa akong nahimo kaniadto samtang naa ang palutaw sa akong luyo, nagsugod ako sa pag-unlod. Nataranta ako. Nahibalo ko nga malumos na ko. Dayon akong nahinumduman ang gisulti sa akong magtutudlo sa nag-unang pipila ka semana: “Kon mawad-an sa kontrol samtang naglangoy, ipataas lang ang usa sa imong mga kamot gawas sa tubig, ug adunay motabang kanimo.”

Sa paghunahuna niini, akong gipataas ang akong kamot sa direksyon nga sa akong hunahuna pataas. Wala koy nabatyagan nga hangin. Akong gituyhad ang akong kamot sa bisan unsang direksyon, nga wala gayud

makit-i asa ang ibabaw. Hangtud nalang nga ang akong ulo nabangga sa kilid sa pool. Si Angie didto naghulat kanako. Sa akong tan-aw wala gyud siya masayud nga hapit na ko “malumos.”

Pipila ka semana human niadto didto ako sa linaw kauban sa akong pamilya. Dili gihapon kahibalong molangoy didto ra ko nagkapa-kapa sa mabaw nga tubig. Didto ra ko sulod sa 10 minutos dihang akong nakita ang akong higala nga nagpadulong sa linaw. Nakalitan ko. “Unsa kaha kon mahibaloan ni Stepahnne nga dili ko kahibalong molangoy?” Naghunahuna ko. Mau-

law gyud ko. Busa mikamang ko og nagpakaaron-ingnon nga naglangoy—milakaw ko gamit ang akong mga kamot samtang nagsikad-sikad sa akong mga tiil. Si Stephanie miambak sa tubig ug misugod sa paglangoy. Nagdugang lamang kini sa akong kaulaw. Pagkataud-taud miduol siya ug nakig-istorya kanako.

Dayon mi-dive siya sa lain nga direksyon, mi-biya kanako nga nadasig sa iyang perpekto, dungan kaayo nga lihok sa paglangoy. Nagpadayon ako sa akong pagpakaaron ingnon nga paglangoy, mibati nga daw buangan.

Human sa pipila ka minutos mihukom ako sa paghunong nga nahadlok kaayo ug misulay sa paglangoy. Diha ra ko sa mabaw, mao nga akong giisa ang akong mga kamot gikan sa ubos ug misugod sa paglangoy nga sama



sa iro. Nagsilbi kini. Milutaw ako. Pi-pila lamang kadto ka segundo, apan milutaw ako. Kini akong gibalik-balik sa paghimo sa tibuok gabii. Sa dihang namauli kami, makalangoy na ko sama sa iro tabok sa tibuok nga linaw.

Ang Pagpamugos sa mga Higala Gamhanan

Kon maghunahuna ko niining duha ka mga kasinatian, natingala ako sa gahum sa pagpamugos sa mga higala. Usa ka adlaw kini hapit molumos kanako; sa laing adlaw nagdasig kini kanako sa pagkat-on nga makalangoy. Ingon niana uban sa pagpamugos sa mga higala—mahimo nga negatibo kini og positibo, apan sa kanunay gamhanan kini.

Ang pagpamugos sa mga higala maoy usa ka rason nganong ang mga Pariseo dili motuo sa mga pulong ni Kristo: “Kay labi pa man ugod nilang gihigugma ang pagdalayeg gikan sa mga tawo kay sa pagdalayeg gikan sa Dios” (Juan 12:43). Sa iyang damgo si Lehi nakakita og mga tawo nga gika-ulaw ang Ginoo tungod sa mga tawo nga mibiay-biay ug nagtulisok sa ilang mga tudlo gikan sa usa ka dako og lapad nga gambalay (tan-awa sa 1 Nephi 8:26–28).

Pamilyar ako niining negatibo nga bahin sa pagpamugos sa mga higala—ang bahin nga naghimo sa mga tawo nga motalikod gikan sa ilang nahibaloan nga husto. Gibiay-biay ako tungod sa akong mga sumbanan sa Simbahan. Duna koy mga higala nga gustong mangawat og mga sinina, manikas atol sa eksamin, ug bangis ngadto sa ubang tawo. Imbis magtinguha nga molutaw ko ug molampus,

maingon hinoon og sila mga angkla nga nagbira kanako patidlom, nga naningkamot sa paglumos kanako.

Apan may mga higala sab ko nga midasig kanako sa paghimo og maayong mga butang—mga butang nga naghimo sa akong kinabuhi nga mas maayo, dili mas ngil-ad. Sa dihang naa ko sa ikawalo nga grado, ang akong higala nga si Ali mikombinser

kanako sa pag-try out sa drill team alang sa sunod nga abli sa ting-eskwela. Dili kini usa ka sayon nga buluhaton, tungod kay ang paghunahuna nga mo-try out alang sa usa ka kalihokan isip bag-ong freshman sa usa ka dako nga high school nakalisang kanako. Si Ali mikombinser kanako sa paghimo og butang nga makahuluganon nga dili gayud unta nako mabuhat kon walay pagdasig gikan sa usa ka higala. Ug tungod niini nga mahigalaong pagpamugos, ang akong pag-adjust sa high school nga kinabuhi nahimong mas sayon.

Maayong mga higala ang midasig kanako sa tibuok high school ug sa college, naghatag kanako sa kaisug nga molansar alang sa student council, maningkamot alang sa maayo nga grado, ug sa pag-alima sa akong pagpamatuod sa ebanghelyo. Kini nga mga higala mga positibong impluwensya sa akong kinabuhi. Gusto nilang magmalampuson ako, ug gitabangan ko nila nga motubo.

Kini nga mga kasinatian nagtudlo kanako nga dili tanang pagpamugos sa mga higala ngil-ad, sigon sa hunahuna sa kadaghanan. Nagdepende kini sa matang sa pagpamugos ug kon diin man kini gikan. Akong nakat-unan nga kon akong mapalibutan ang akong kaugalingon sa husto nga matang sa mga impluwensya, mas layo kanako ang pagkatidlom ngadto sa mga pamaagi sa kalibutan. Ang positibo nga pagpamugos gikan sa Simbahan ug gikan sa mga higala nga may taas nga mga sumbanan mao ang kusog nga naglihok sama sa palutaw nga naa sa luyo sa akong kinabuhi, nga nagpalutaw kanako. ■





Ang akong Amahan mihatag kanako og espesyal nga regalo panahon sa Pasko sa wala pa siya motaliwan. Usa kadto ka kulintas nga may gamay nga silver bell. Kini kanunay nagpahinumdom kanako nga kanunay maminaw sa Espiritu ug magpabiling putli. Kini bililhon kaayo nga bahandi alang kanako.



SALIG sa Ginoo

Gikan sa usa ka interbyu uban ni Elaine S. Dalton, kinatibuk-ang presidente sa Young Women; pinaagi ni Megan Withers Roxas

“Sumalig sa Ginoo sa bug-os mong kasingkasing” (Mga Proverbio 3:5).

Isip usa ka batan-ong babaye mikuyog ko sa akong amahan bisan asa siya paingon. Nakadayeggyud ko kon unsa siya ka mapahinunguron ngadto sa Ginoo. Siya naghan-ay og taas nga sumbanan alang kanako nga magserbisyo nga dili maghunahuna sa kaugalingon. Siya dili motrabaho og usa ka semana matag tuig. Hinoon, imbis nga mobiyahe, iyang gihangyo ang akong pamilya sa pagtabang kaniya sa pagpamintal sa balay sa among silingan nga biyuda. Kini usa lang ka ehemplo sa daghang mga buhat sa pagserbisyo. Siya kanunay naghunahuna sa uban.

Sa dihang anaa ko sa high school, ang akong amahan nagkasakit pagayo. Kanunay akong nag-ampo ug

naghangyo sa Langitnong Amahan sa pagpanalangin sa akong amahan nga mamaayo. Anaa siya sa ospital sulod sa usa ka bulan, ug dayon siya mitaliwan.

Kini usa ka trahedya alang sa among pamilya. Alang kanamo kini walay kahulugan tungod kay gikinahanglan namo ang among amahan. Nag-ampo ko aron makasabut nganong kini nahitabo ug nganong ang Langitnong Amahan dili motubag sa akong mga pag-ampo. Akong gibati nga daw ang mga kalangitan nagpakahilum. Wala ko makakuha og tubag sa akong mga pag-ampo. Mibati ko nga ang Langitnong Amahan gipasagdan akong mag-inusara. Apan ako nagpadayon sa pag-ampo.

Usa ka tuig ang milabay mitambong ko og miting sa sakrament diin ang mamumulong nagbasa og kasulatan gikan sa Mga Proverbio:

“Sumalig ka sa Ginoo sa bug-os mong kasingkasing, ug ayaw pagsalig sa imong kaugalingong salabutan.

“Sa tanan nimong mga dalan ilha siya, ug siya magamando sa imong mga alagianan” (Mga Proverbio 3:5–6).

Ang Espiritu mipamatuod kanako nga kini mao ang tubag sa akong pag-ampo! Kinahanglan ko nga mosalig sa Ginoo. Milungtad og dugay nga panahon aron sa pagdawat niana nga tubag, ug kana dili mao ang akong gusto, apan kini mao ang *labing* nindot nga tubag sa akong pag-ampo. Dili gayud unta nakong angay sabtun nganong nahitabo kini. Unta misalig lang ko sa Ginoo.

Kon kamo mosalig sa Ginoo, mabuhat ninyo ang bisan unsang butang—bisan kon kini lisud kaayo—tungod kay Siya modirekta sa inyong agianan. Siya maglakaw diha sa inyong kiliran. Siya mogunit sa inyong kamot. Siya mopadala sa Iyang mga anghel sa paglibut kaninyo. Kana mao ang akong pagpamatuod. Ug kini mahitabo kanatong tanan. ■

Linain nga Saksi



Si Elder L. Tom Perry
sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Aposto-
les mipakigbahin og
pipila ka mga hunahuna
mahitungod niini nga
hilisgutan.

Unsa nga mga panalangin ang atong madawat pinaagi sa gipahiuli nga Simbahan?

Gikan sa "Ang mga Mensahe sa Pagpahiuli," Liahona, Mayo 2007, 85–88;

"Unsay Inyong Gipangita?" Liahona, Mayo 2005, 84–87.

Ang kahingpitan sa
ebanghelyo ni Jesukristo
napahiuli na sa yuta.

Ang atong simbahan
mao ang paagi diin ang
mga kalalakin-an ug
kababayan-an makapap-
lag sa Manluluwas ug sa
lyang ebanghelyo.

Si Joseph Smith usa ka
propeta sa Dios ug ang
tigpahiuli sa tanang
butang nga importante
alang sa pagtukod sa
gingharian sa Dios ug
sa pagpangandam
alang sa Ikadu-
hang Pag-anhi sa
atong Ginoo nga
si Jesukristo.

Pinaagi sa gipahiuli nga
Simbahan sa Manlulu-
was kita makadawat sa
tanang makaluwas nga
mga ordinansa nga kina-
hanglanon sa pagbalik
ngadto Kaniya.

Ang mga yawe sa
priesthood napahiuli na
ngadto sa tawo, uban sa
gahum sa pag-seal dinhi
sa yuta ug sa mga langit.

Inyong magamit kini nga leksyon ug kalihokan sa pagkat-on og dugang mahitungod sa tema sa Primary karong bulana.

Ang Unang mga Baruganan ug mga Ordinansa sa Ebanghelyo

Nakahimong Posible alang Kanako sa Pagpuyo og Usab Kauban sa Dios

Nila ni Ana Maria Coburn ug Cristina Franco

“Kami nagtuo nga ang unang mga baruganan ug mga ordinansa sa Ebanghelyo mao ang: una, Hugot nga pagtuo diha ni Ginoong Jesukristo; ikaduha, Paghinulsol; ikatulo, Bunyag pinaagi sa pagpaunlod alang sa kapasayloan sa mga sala, ikaupat, Pagpandong sa mga kamot alang sa mga gasa sa Espiritu Santo” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4).

Ang ikaupat nga artikulo sa hugot nga pagtuo naghisgut kabahin sa upat ka importanting mga baruganan ug mga ordinansa sa ebanghelyo nga kinahanglang ninyong sundon aron kamo makapuyo pag-usab sa Langitnong Amahan.

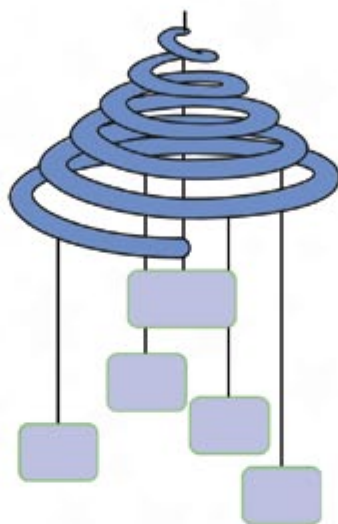
Una, kamo kinahanglang adunay hugot nga pagtuo ni Jesukristo. Ang pagbaton og hugot nga pagtuo ni Jesukristo mao ang pagtuo nga Siya buhi, nga Siya mao ang Manluluwas, ug nga Siya nahigugma kaninyo, bisan tuod wala pa gayud ninyo Siya makita. Kon kamo adunay hugot nga pagtuo ni Kristo, gusto ninyong buhaton unsa ang Iyang gisugo nga inyong buhaton, sama sa pag-ampo, pagsimba, pagmabination, ug pagsunod sa iyang mga sugo.

Usa sa importanting mga butang nga gisugo ni Jesus nga inyong buhaton mao ang magpabunyag

kon ikaw otso anyos na (o mas magulang). Kamo pagabunyagan pinaagi sa pagpaunlod—sama kang Jesus. Kana nagpasabut nga ang inyong tibuok lawas iunlod sa tubig. Ang inyong pagpabunyag pagahimoon pinaagi sa usa ka tawo kinsa adunay awtoridad sa priesthood sa pagbunyag. Kon kamo mabunyagan, kamo usab maghimo og saad uban sa Langitnong Amahan. Kamo mosaad nga kamo mosunod sa mga sugo, ug kon inyo ning buhaton, Siya nagsaad nga inyong makauban ang Espiritu Santo.

Human sa inyong bunyag, kamo makadawat sa gasa sa Espiritu Santo. Usa ka tawo nga naghupot sa priesthood mopandong sa iyang mga kamot diha sa inyong ulo aron mohatag kaninyo sa gasa sa Espiritu Santo. Ang Espiritu Santo mogiya, motudlo, ug mohupay kaninyo ug mopamatuod kabahin ni Jesukristo.

Gikan sa adlaw nga kamo natawo

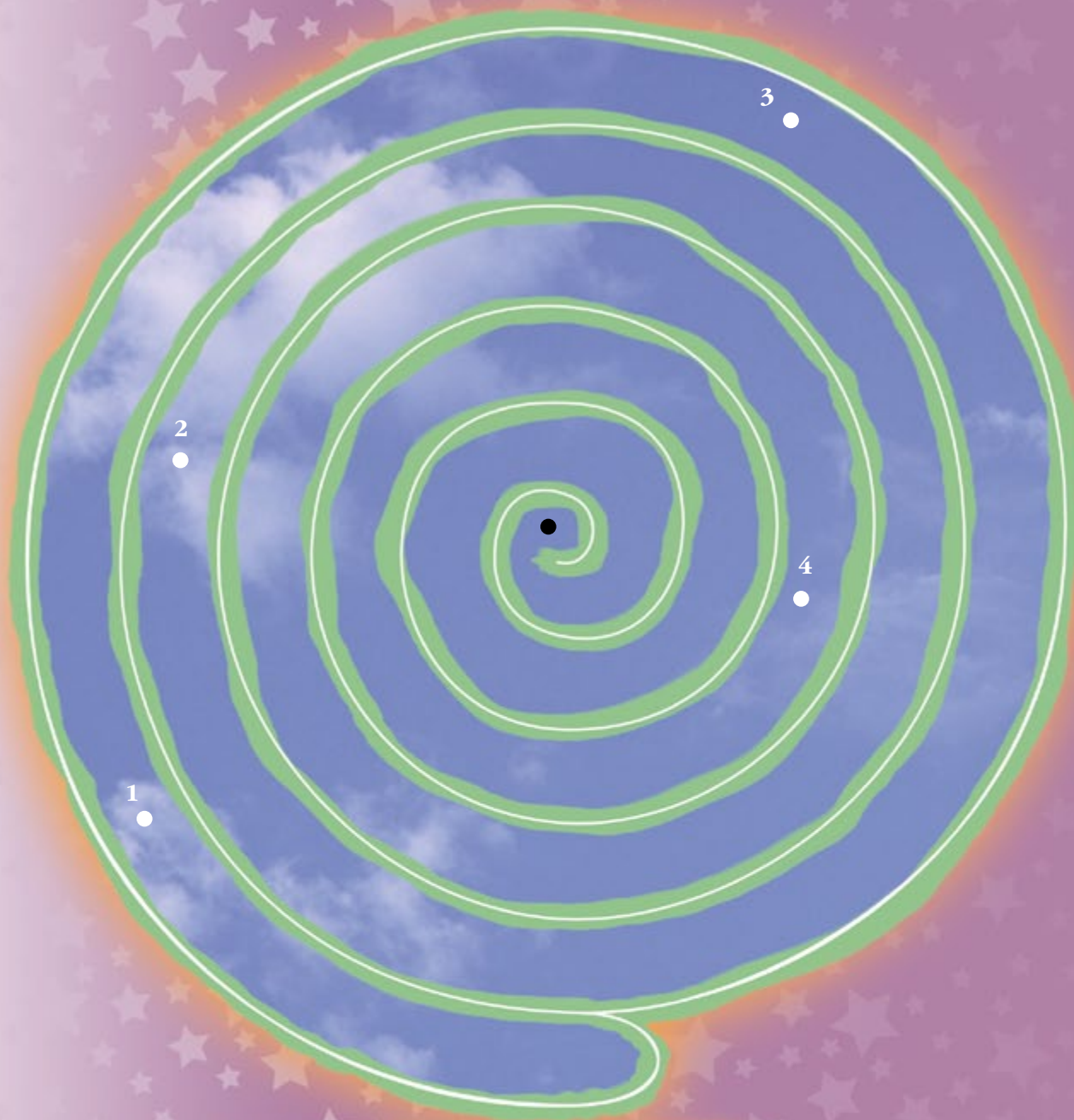


hangtud nga otso nayos, kamo limpyo ug inosente tungod sa Pag-ula ni Jesukristo. Kon kamo otso anyos na ug nabunyagan, kinahanglang mong maghinulsol sa tanan ninyong nahimong sayop. Ang paghinulsol mao ang pagbati nga magul-anon ug mangayo og kapasayloan gikan sa Langitnong Amahan ug ni bisan kinsa nga inyong napasakitan. Human nga kamo naghinulsol, kinahanglang mong maningkamot pagayo nga dili na mousab paghimo sa samang sayop ug mas masulundon sa mga sugo. Ang Pag-ula nakahimong posible alang kaninyo nga mahimong limpyo pag-usab kon kamo maghinulsol.

Ang pagbaton og hugot nga pagtuo ni Jesukristo, paghinulsol, pagpabunyag pinaagi sa pagpaunlod, ug pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo importante tungod kay kini makatabang kaninyo nga makauban og puyo ang inyong pamilya hangtud sa hangtud ug uban sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. ■

Kalihokan

Makahimo kamo niining springing mobile isip pahinumdom sa unang mga baruganan ug mga ordinansa sa ebanghelyo. Ipapilit ang pahina 63 sa бага nga papel. Guntinga ang lima ka mga timailhan; dayon guntinga ang mobile subay sa бага nga mga linya. Guntinga o busluti kanang dapit nga may timailhan. Ibitay ang mga timailhan sa mobile gamit ang hilo o laso.



●
Ang unang mga
baruganan ug mga
ordinansa sa ebanghelyo
mao ang:

●
1. Hugot nga
Pagtuo diha sa
Ginoong Jesukristo

●
2. Paghinulsol

●
3. Bunyag pinaagi
sa pagpaunlod alang
sa kapasayloan
sa mga sala

●
4. Pagpandong sa
mga kamot alang
sa mga gasa sa
Espiritu Santo

Dali-daling Palungon ug Isumbong



Akong ipadayon nga
ang akong hunahuna
ug lawas sagrado ug putli.”

Akong mga Sumbanan sa
Ebanghelyo

Ni Danielle Kennington

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

*“Pagmatinud-anon, ug ayaw
pagpatintal” (D&P 9:13).*

Si Connor milingkod diha sa family computer ug mi-type sa address sa website nga giha-tag sa iyang higala. “Kinahanglan ni nimong tan-awon!” miingon ang iyang higala.

Apan sa dihang anaa na ang website, ngil-ad kaayo ang gibati ni Connor. Dali-dali niyang gisirado ang page, apan mas kadaghan niyang gi-click, mas daghang law-ay nga mga litrato ang migawas. Sa kakulba, gidiretso og pawong ni Connor ang computer ug midagan sa iyang kwarto.

Nagmagul-anon si Connor sa dihang iyang nakita kadtong mga litrato. Sukad sa iyang bunyag mga pipila lang ka bulan ang milabay, siya misugod sa pagbati og espesyal nga kalinaw gikan sa Espiritu Santo. Apan human sa pagtan-aw niadtong mga litrato, si Connor wala na mobati og kalinaw. Siya mibati nga sad-an ug nahadlok nga adunay usa ka tawo nga masayud unsa ang iyang nakita.

Si Connor hilum atol sa paniha-pon. Siya naningkamot sa pagpa-minaw sa giistoryahan sa pamilya,

apan ang mga litrato kanunayng nagbalik-balik sa iyang hunahuna. Ang sakit sa iyang tiyan wala mawala.

Sa iyang pag-ampo nianang gabhiuna, misulti si Connor ngadto sa Langitnong Amahan kabahin sa mga litrato nga iyang nakita. Siya nangayo og pasaylo ug dili na mobuhat pag-usab. Human sa pag-ampo siya mibati nga mas malinawon, apan siya usab adunay pagbati nga kinahanglan niyang isulti sa iyang inahan. Si Connor dili gyud unta gusto isulti ngadto kaniya unsa ang nahitabo. Unsa kon siya masuko o masagmuyo?

Sa katapusan, si Connor mihukom nga makigsulti kaniya. Siya miadto sa kwarto ni Mama ug mitapad sa iyang higdaan, diin siya nagbasa.

“Ma, pwede ba ka nga makais-torya?” siya nangutana.

“Sigurado, pinangga,” miingon si Mama. “Unsa man na?”

Iyang gisulti ang tanan. Siya miingon kaniya kabahin sa unsa ang gisulti sa iyang higala, ug misulti kaniya kon unsa ang iyang nakita samtang iyang gibisitan ang site. Si mama mitan-aw kaniya pag-ayo, apan siya wala masuko.

“Wala ko kahibalo unsay buhaton,” miingon si Connor. “Busa akong gipalung dayon ang

computer ug mipalayo. Pasay-loa ko, Ma. Dili gyud unta nako i-type kadto nga address sa sinugdanan pa, apan wala ko kahibalo nga ngil-ad kadto.”

Gigakos ni mama sa Connor. “Connor, nagguol ko nga imong nakita kadtong mga litrato,” siya miingon. “Pipila sa mga tawo mosulay sa pag-ilad sa mga bata pinaagi sa pagpakita og malaw-ay nga mga butang. Apan imong gibuhay ang saktong butang. Kon ikaw makakita og malaw-ay nga mga litrato sa computer, kinahanglan nimong ‘dali-daling palungon ug isumbong.’ Kana nagpasabut nga palungon dayon nimo ang computer ug dayon mosulti ka nako diha-diha dayon. Imong gibuhay gyud ang ensakto nga butang.”

Mibati si Connor og paghupay!

“Connor, gusto nakong ipahibalo sa kanimo nga dili kadto imong sala,” miingon si mama. “Kini usa ka sayop, apan dili kinahanglang mobati ka nga sad-an kabahin sa nahitabo.”

“Apan, Ma, kon akong gibuhay ang saktong butang, nganong dili man maayo ang akong gibati?”

“Ang Espiritu Santo mopahibalo kanato kon adunay usa ka butang nga peligro,” mipasabut si mama. “Ang imong gibati mao ang Espiritu Santo nga nagdasig kanimo nga mopalayo. Akong butangan og filter ang atong computer nga mopugong sa malaw-ay nga mga site, apan usahay ang malaw-ay nga mga butang makasulod gihapon. Busa kon adunay usa ka butang nga sama niini mahitabo pag-usab, kahibalo naka unsa ang buhaton, dili ba?”

“Dali-daling palungon ug molumbong kanimo,” miingon si Connor.

“Sakto gyud!” miingon si Mama.

Sa wala pa siya matulog, si Connor nag-ampo aron sa pagpasalamat sa Langitnong Amahan alang sa kahupay nga iyang gibati. Samtang siya nag-ampo, iyang nabati ang kalinaw gikan sa Espiritu Santo. Siya nasayud nga ang mga butang ma-OK ra. ■

MGA SAFETY TIP SA INTERNET

- Pananghid sa ginikanan sa dili pa mogamit sa Internet.
- Paggamit lang sa Internet kon adunay ubang mga tawo—sama sa imong mga ginikanan—anaa sa palibut.
- Gawas lang kon adunay pagtugot, ayaw ibutang ang inyong tinuod nga pangalan, edad, address, numero sa telepono o uban pang personal nga impormasyon.
- I-bookmark ang inyong paboritong mga website aron dili na mo magsige og pangita niini.

Sa paglikay sa ngil-ad nga website:



1. Pagnga ang screen o ang computer.



2. Isulti sa usa ka hamtong.



3. Ayaw na pagbisita og balik sa site.



4. Kon adunay usa ka tawo nga mopakita kaninyo og ngil-ad nga site, ayaw kahadlok sa pagpalayo.

Kon kamo nangita og luwas, makalingaw nga webiste nga bisitahan, sulayi ang friend.ids.org. Kami adunay mga istorya, koloranan nga mga pahina, mga video, mga slide shows, mga dula, ug daghan pa.

Atong Pahina



Ang mga bata sa Primary sa Ville-Marie Ward, Montréal Québec Stake, ug ang ilang mga magtutudlo ug mga lider nalingaw sa pagbisita sa nataran sa Templo sa Montréal Québec. Sila kalma ug may balaang pagtahud samtang ang kapangulohan sa templo miabi-abi kanila ug mi-tour kanila sa nataran. Sila ganahan kaayong nagtan-aw sa daghang kolor nga mga bulak ug sa maanindot nga templo. Sila usab nanan-aw og salida kabahin sa templo, ug ang tanan nakadawat og gamay nga kard nga may litrato sa templo.

Si Michael G. (sa tuo), 11 anyos, gikan sa Panama, ganahan sa iyang mga klase sa karate ug kugihan nga nagtuon sa eskwelahan. Kausa siya nahimong "principal alang niana nga adlaw" sa eskwelahan tungod sa iyang taas nga mga grado.

Si Michael usa na ka maisugong misyonaryo. Sa dihang ang Simbahan adunay information stand sa international fair duol sa ilang balay, si Michael ug ang iyang mga ginikanan mibarug sa entrance sa fair, mihatag og mga pamphlet kabahin sa Simbahan, ug midapit kanila sa pagbisita sa Church's stand. Siya usab mihatag og pass-along card ngadto sa higala sa pamilya, ug ang mga misyonaryo mitudlo niini sa Simbahan. Siya nagtinguha nga mahimong full-time nga misyonaryo.



I-e-mail ang inyong drawing, litrato, kasinatian, pagpamatuod, o sulat sa lihona@ldschurch.org, uban sa "Our Page" diha sa linya sa hilisgutan. O ipadala kini ngadto sa:

Lihona, Our Page
50 E. North Temple St., Rm. 2420
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA

Ang matag padala kinahanglan gayud nga maglakip sa tibuok pangalan, kon babaye ba o lalaki, ug edad uban sa pangalan sa ginikanan, ward o branch, ug stake o district, ug ang sinulat nga pagtugot sa ginikanan (ang e-mail dawaton) nga gamiton ang litrato sa bata ug ang gipadala. Ang mga pagpadala mahimong i-edit alang sa pagklaro o sa gitason.



USA KA PAG-AMPO SA PAGHUPAY

Usa ka gabii nadamguhan nako og duha ka higayon nga ang among balay ug ang tanang butang nasunog. Human niadto nahadlok gyud ko pag-ayo. Busa nag-ampo ko sa Langit-nong Amahan nga dili nako magdamgo niini pag-usab. Sa dihang mibalik ko sa pagkatulog, nagdamgo ko nga anaa ko sa usa ka nindot ka-ayo nga umahan. Mibati ko nga kalma, ug wala na ko mahadlok.

Nivia Angelica A., 10 anyos, Mexico



Jeremiah P., 10 anyos, Samoa

Ang Akong Lisud nga Desisyon

Ni Rebecca Shaw

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Ang ilang mga anak pagabunyagan alang sa kapasayloan sa ilang mga sala kon moabut sa walo ka tuig ang panuigon, ug makadawat sa pagpandong sa mga kamot” (D&P 68:27).

Nicole, ang pamilyang Johnson manganhi og balik karong gabii,” miingon si Mama. “Nag-ampo ka na ba sama sa ilang gihangyo kanim?”

“Wala, wala pa,” miingon ko.

Sila si Elder ug Sister Johnson ang magtiayon nga misyonaryo sa among ward. Mag-anhian sila sa family home evening aron sa pagtudlo kanako sa mga panaghisgutan sa misyonaryo.

Ang akong pamilya dili kanunay nga makaadto sa simbahan, mao nga dunay mga butang nga wala kaayo nako masabti. Karon nga hapit na ko mag-edad og walo, si Mama miingon nga akong gikinahanglan ang paghukom kon ako magpabunyag ba.

Niadtung unang semana sila si Elder ug Sister Johnson mitudlo kanako kon sa unsang paagi si Joseph Smith nag-ampo aron makahibalo sa kamatuoran. Dayon ila kong gihangyo sa pag-ampo mahitungod sa pagpabunyag.

“Paminawa gayud kon unsay imong gibati,” si Sister Johnson miingon. “Ingon niana kon unsaon sa pagtabang sa Espiritu Santo kanato aron masayud sa tinuod.”

Naghuna-huna ko nga tingali maghulat pa ko hangtud nga 14 na ang akong edad sama kang Joseph Smith.

Karong gabii sa among leksyon si Elder Johnson mipatong-patong og mga baso aron sa paghimo og usa ka tore. Miingon siya nga kon ikaw walay maayo nga pundasyon, ang tibuok nga tore mahugno.



“Sa imong hunahuna ngano nga ang Simbahan adunay ingon kalig-on nga pundasyon?” siya nangutana.

Akong nahinumduman ang leksyon sa miaging semana. “Tingali tungod kay ang Langit-nong Amahan ug si Jesus misulti kang Joseph Smith kon unsaon sa

pagpahiuli niini,” miingon ko.

“Husto,” si Elder Johnson miingon. “Ug duna kitay mga buhing propeta ug mga apostoles nga mag-susi nga kanunay kining nagsubay sa husto.”

Kana adunay kahulugan. Kanunay nga maayo ang akong pagbati kon makadungog ako mahitungod kang Presidente Thomas S. Monson.

Dayon si Sister Johnson nangutana kanako sa pangutana nga akong gikahadlok.

“Nag-ampo ka ba mahitungod sa pagpabunyag?”

“Wala, wala pa,” miingon ko.

“Gusto ka bang mabunyagan?”

Si Sister Johnson nangutana.

Nanghinaut kong motubag kaniya, apan gilihok lamang nako ang akong mga abaga.

Ang gamay nakong igsoong babaye nagtuo nga nahadlok ko nga itunlod sa tubig tungod kay mao sab kana ang iyang gikahadlok. Apan ganahan ko sa tubig, mao nga dili ko sigurado kon unsay akong gikabalak-an.

“Nahadlok ka ba sa responsibilidad?” Nangutana sa Sister Johnson.

Pagkahuman og sulti ni Sister Johnson niana, nahibalo ko nga husto siya. Si Mama miingon nga human ko mabunyagi, duna na koy tulubagon. Nagpasabut kana nga responsable na ako sa akong



Ang Amahan sa Langit nasayud nga ikaw . . . nanginahanglan nga mohimo og pipila ka desisyon nga tingali lapas sa imong kaugalingong abilidad sa paghukom sa husto nga paagi. . . . Gilakip niya ang probisyon alang kanimo sa pagdawat og tabang . . . pinaagi sa Espiritu Santo.”

Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Aron Makabaton og Espirituhanong Giya,” *Liahona*, Nov. 2009, 6.

pagpili. Kinahanglan ako nga mag-amping sa pagsunod sa mga sugo sa Dios. Dili ako sigurado kon andam na ba kaha ko niana nga responsibilidad. Unsa kaha kon mohunong ko sa pagsimba sama sa akong papa?

“Kon mowalo na ang imong edad, may tulubagon ka sa imong mga pagpili bisan kon dili ka pa mabunyagan,” si Sister Johnson miingon. “Apan human sa imong pagbunyag ug pakumpirma,

makadawat ka og dugang pa nga tabang sa paghimo og mga pagpili. Kana tungod kay anaa kanimo ang gasa sa Espiritu Santo.”

Naghisgot kami mahitungod sa mga sugo nga kinahanglan nakong sundon. Nahibalo na ako nga ang pagpanigarilyo ug ang alkohol ug ang drugas dili maayo kanimo, busa ang pagtuman sa Balaod sa Kaalam dili lisud paminawon.

Sa dihang nanglakaw na ang mga Johnson, wala na ako mahadlok

nga mabunyagan. Gusto na akong mohimo og husto nga mga pagpili ug motuman sa mga sugo sa Langit-nong Amahan. Ug malipayon ako nga ang Espiritu Santo motabang diay kanako.

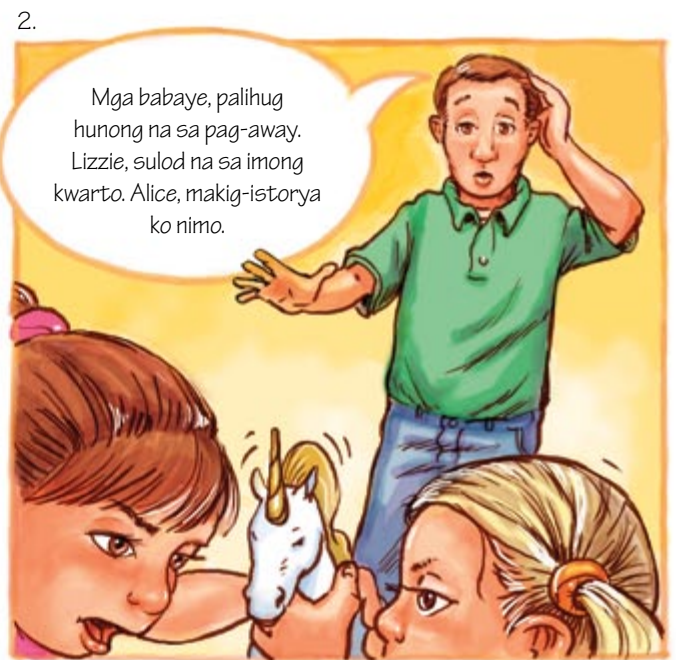
Misulod ko sa akong kwarto ug miluhod kilid sa akong higdaanan. Samtang nag-ampo ko, akong gibati nga usa ka maanindot nga ideya ang mabunyagan. Nahibalo ako nga kadto nga pagbati mao ang tubag sa akong pag-ampo. ■

Usa ka Malumo nga Tubag

Ni Laura Hunter

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

"Ang tubag nga malumo makapahupay sa kapungot: apan ang pulong nga mahait makapapukaw sa kasuko" (Mga Proverbio 15:1).



5.

Sa imong hunahuna
kana ba epektibo
ngadto kang Lizzie?

Sa sunod, sulayi kini ug
tan-awon nato unsa
ang mahitabo.



6.

Gusto ko sa mga pako
sa diwata!



7. Si Alice nakahinumdom unsa ang gisulti
sa iyang papa.

Lizzie, ganahan kang mosul-ob sa akong
korona? Mahimo kang prinsesa, ug ako
ang imong higala nga diwata.



8.

OK, ako ang maanyag
nga prinsesa!

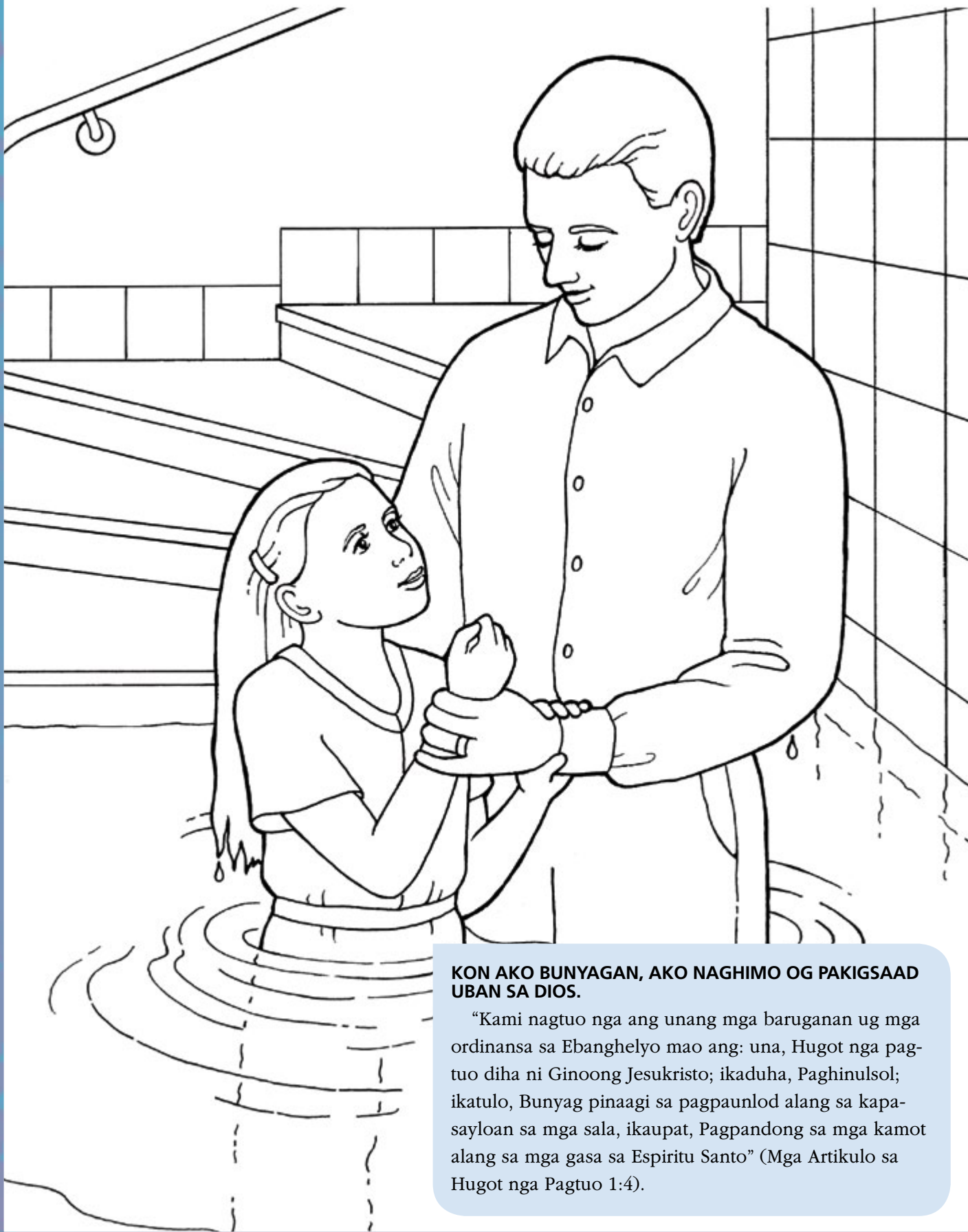
Ari na, imong kamahalan.
Magdula ta!





Usahay lisud ang paghinumdom sa paghatag og usa ka lumo nga tubag kon kamo nasuko. Paghangyo og usa ka ginikanan nga motabang kanimo sa paggungting sa usa sa mga pagpahinumdom alang sa malumo nga mga tubag. Mahimo kini ninyong ipapilit sa sinina, sa pultahan, sa libro, o bisan asa nga dapit nga kinahanglan ninyong mapahinumduman sa pagsulti og malumo nga mga tubag.





**KON AKO BUNYAGAN, AKO NAGHIMO OG PAKIGSAAD
UBAN SA DIOS.**

“Kami nagtuo nga ang unang mga baruganan ug mga ordinansa sa Ebanghelyo mao ang: una, Hugot nga pagtuo diha ni Ginoong Jesukristo; ikaduha, Paghinulsol; ikatulo, Bunyag pinaagi sa pagpaunlod alang sa kapa-sayloan sa mga sala, ikaupat, Pagpandong sa mga kamot alang sa mga gasa sa Espiritu Santo” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4).

Mga Balita sa Simbahan

Nagkadaghan ang Gikinahanglan nga mga Indexer sa Tibuok Kalibutan

Ni Hikari Loftus

Mga Magasin sa Simbahan

Sa tibuok kalibutan, ang mga tawo nagsiksik sa ilang mga katigulangan.

Ug sa tibuok kalibutan, ang ubang mga tawo maoy nakapaposible niana nga pagsiksik.

Ang pag-index sa FamilySearch, nga gisugdan sa internet niadtong 2006 ug gilihok pinaagi sa mga boluntaryo sa tibuok kalibutan, mao ang proseso sa pagkuha og mga pisikal nga rekord (sama nianang makita sa microfilm) ug ipasulod kini nga impormasyon ngadto sa mahimo ra nga siksikon, database diha sa internet.

Uban sa 122,000 LDS ug dili mga LDS nga aktibong mga tig-index 547,978,000 na ka mga rekord ang nakompleto sukad kini gisugdan, ang pag-index sa FamilySearch malampuson kaayo. Hinoon, kadtong nakigkoordinar sa indexing adunay bagong tumong sa pag-index sa mga rekord sa mga pinulongan gawas sa Ininglis.

“Nagkadaghan ang mga pangalan nga among na-index dili Ininglis,” miingon si Jim Ericson, product marketing manager sa FamilySearch. “Kami naningkamot sa mga tawo kinsa lahi og mga pinulongan nga mosalmot aron mas maayo ang among trabaho kabahin sa dili Ininglis nga mga pangalan.”

Bisan og ang pag-index sa mga rekord padayon nga nagkadaghan, apan nalabwan na kini og dako sa nagkadaghang internasyonal nga mga rekord. Ang mga proyekto anam-anam na nga anaa sa nagkadaiyang mga nasud samtang nagkadaghan ang mga gobyerno ug mga custodian sa mga rekord ang nakahibalo na sa mga serbisyo nga gikahatag sa FamilySearch, miingon si Brother Ericson.

Sa pagsugod, ang mga empleyado sa FamilySearch mikuha og mga rekord gikan sa mga gobyerno, mga librarya, ug uban pang mga kapanguhaan nga ingon niana ug mihimo og digital nga mga kopya niini. Kini nga mga kopya gipundok dayon ngadto sa ginagmayng

pundok nga gitawag og “mga batch,” nga mahimong gamiton sa mga volunteer gamit ang internet. Ang mga boluntaryo mo-log-in sa FamilySearch, mo-download og usa ka batch, ug dayon isulod ang data nga ilang makita sa screen. Kana nga data sa dili madugay magamit na sa halapad nga paagi ngadto sa mga tigsik-sik sa family history. Ang matag batch mao ang usa ka gitigom nga mga buhat nga makompleto sa usa ka volunteer sulod sa mga 30 ka minutos, miingon si Katie Gale, Indexing Project Coordinator sa FamilySearch.

Ang mga boluntaryo nga miapil sa pag-index sa FamilySearch naglakip sa mga tawo kansang lumad nga mga pinulongan dili Ininglis (ang site sa kasamtangan anaa sa pito ka pinulongan), apan maglakip usab kini og mga tawo nga adunay kahanas sa pinulongan gikan sa pagserbisyo og misyon, eskwelahan, o uban pang mga pagbansay.

Bisan kon ang proyekto wala sa nasud nga inyong gipuy-an o giserbisyuhan, ang mga proyekto makuha gikan sa mga nasud diin adunay sama nga pinulongan.

Dihang ang Templo sa Kyiv Ukraine gitukod pa, ang mga Ukrainian nga mga Santos miapil sa pagpasiugda aron sa pagpangita ug sa pag-index og mga pangalan nga dad-on ngadto sa templo inig kahuman. Sa dihang gipahinungod na ang templo, 401 ka mga tig-index gikan sa Ukraine, Russia, North ug South America, ug Europe mitrabaho sa Kyiv

project, ug ang mga Santos nga Ukrainian nakadala og 200,000 ka mga pangalan ngadto sa templo.

Samtang ang buhat sa pag-index sa usa ka

area naglambo, ang mga kawani sa FamilySearch kinsa nagsangkap sa mga batch sa pag-index moila sa mga dapit nga naglambo ug dayon, kon mahimo, paspasan ang paghatag og mga proyekto nga may kalabutan niana nga rehiyon.



Sa kasamtangan nga gikusgon sa pag-index, tingali sa ubang mga nasud dangtan pa og mga dekada una mahatag ang nakompleto nga mga batch—mao nga nagkinahanglan kita og dugang nga mga tig-index. Daghang mga batch sa pinulongan gawas sa Ininglis sagad moabut og duha ug ngadto sa unom ka tuig sa pagkompleto.

“Kon ang proyekto magpadayon nga ingon niini, kini walay ikahatag nga bili kang bisan kinsa,” miingon si Paul Starkey, Indexing Operations Manager sa FamilySearch.

“Ang kinatibuk-ang tuyo sa pag-index mao ang pagbutang niini nga mga rekord [diha sa computer] aron ang mga tawo makapangita sa

ilang mga katigulangan. Among gipaningkamutan nga madali ang mga proyekto.”

Ang Simbahan nanag-iyu og mga 2.4 ka milyon ka mga rolyo sa microfilm nga naglangkob sa mga genealogical record nga gitipigan didto sa Granite Mountain Record Vault. Ikatandi kini ngadto sa 15 ka bilyones nga mga rekord nga kinahanglang

SUGDI NA ANG PAG-INDEX KARON

Sugdi pinaagi sa pag-adto sa indexing.familysearch.org.

Pagpili og usa sa pito ka mga pinulongan nga imong trabahoon diha sa arrow paubos nga menu.

I-klik ang **Get Started**.

Ang software alang sa pag-index awtomatik nga mo-download ug mo-launch sa application.

Pagpraktis uban sa training batch aron mahimong pamilyar sa software.

Sugdi na ang Pag-index! Mahimo kang mopili og usa ka batch gikan sa bisan unsang proyekto, nga gihan-ay sumala sa mga nasud. ■



GLUTATOHAN NI WELDEN C. ANDERSEN, © IRI

i-index. Dili maihap nga uban pang mga pisikal nga mga rekord anaa sa tibuok kalibutan.

“[Ang pagpangita og pangalan ug personal nga mga rekord] usa ka kasinatian nga mopabati sa mga kasingkasing sa mga tigsik-sik ngadto sa ilang mga amahan,” si Brother Ericson miingon. “Ang mga miyembro sa Simbahan mahimong mogamit niini nga mga impormasyon nga na-index na aron sa paghimo og dokumento alang sa ilang mga katigulangan ug mohimo sa makaluwas nga ordinansa sa templo.”

Samtang hapit tanan nga adunay akses sa computer mahimong moapil sa sayon nga buluhaton sa pag-index, ang importansya niini kinahanglan nga dili mapaubsan, si Sister Gale miingon. “Kon ang mga tawo [unta] makakita sa pag-index isip usa ka mas halapad nga talan-awon sa family history, ilang makita ang importansya niini ug ang panginahanglan sa mas daghan pang mga volunteer.”

“Nagkinahanglan kita og mas daghan pang mga tawo nga moapil sa pag-index,” si Brother Ericson miingon, “ug naghangyo kami og mga tawo sa pagpaambit niini nga programa ngadto sa ilang mga higala ug mga sakop sa pamilya, mamiyembro man sila sa Simbahan o dili. Dili lamang kini alang sa mga miyembro sa Simbahan. Adunay makalingaw nga inter-aksyon kon ang tanan magtrabaho sa usa ka pareho ra nga tumong.” ■

Ang mga coordinator sa indexing sa FamilySearch adunay bag-ong tumong alang sa mga volunteer: sa pag-index sa mga rekord sa mga pinulongan gawas sa Ininglis.

Nagtubo nga Makabarug sa Kaugalingon didto sa Ecuador

Ni Heather Wrigley

Mga Magasin sa Simbahan

Ang indibidwal nga kagawasan ug ang reponsibilidad sa pagkalungsuranon mag-agad sa prinsipyo sa pagtabang sa indibidwal aron sa pagtabang sa iyang kaugalingon,” miingon si Presidente Ezra Taft Benson (1899–1994), ikanapulog tulo nga Presidente sa Simbahan, misulti atol sa iyang pagsaulog nga pakigpulong niadtong 1975 didto sa Benson Institute Agriculture and Food Institute and Corporation, usa ka programa sa Latter-day Saint Charities.

Ubos sa pilosopiya sa pagpaningkamot sa kaugalingon, ang Benson Institute nakig-alayon sa liboan ka mga tawo sa pagpalambo sa pagpangita og pagkaon, nutrisyon, ug panglawas, pagpalambo sa kalidad sa kinabuhi alang sa pipila nga mga kabus sa kalibutan.

Niadtong 2009 ang mga sakop sa Benson Institute mibiyahé sa Ecuador, usa ka nasud nga buhong sa agrikultura. Hinoon, sumala sa World Health Organization, niini nga nasud nga hapit mag-15 ka milyon ang mga tawo, 23 porsyento sa mga bata nga nag-edad og ubos sa lima kaniadto pa nga kulang og sustansya. Ang mga paningkamot sa Benson Institute nagtabang nga mokunhod kana nga gidaghanon ingon man niadtong misalmot aron sa paghunong sa saykol sa kakabus.

Usa ka babaye, inahan sa unom ka anak, miingon nga sa wala pa moabut ang Benson Institute, sa kasagaran lisud ang pagsangkap alang sa iyang pamilya: “Subo kaayo ang mahimong inahan ug hilabihan ka kabus nga dili ka makahatag sa imong mga anak og usa ka kaonan o usa ka pikas sa pan matag adlaw,” miingon siya.

Ang mga pamilya nga nakig-alayon sa Benson Institute nakakat-on og mga teknik alang sa mas malamboon nga pagpananom, pagpuli-puli sa tanom nga lagutmon, ginagmayng pagpamuhi og hayop, balanse nga pagkaon, personal nga kalimpyo sa panglawas, ug husto nga pag-andam og pagkaon.

Ang kagutom nga maoy inadlaw nga pagsulay sa kadaghanan nagkaminus uban sa pagimplementar sa bag-ong mga teknik sa pagpanguma.

Ang mga pamilya nakakita og makahuluganon nga pag-umento sa produksyon sa pagkaon nga sila nakahimo na sa pagtipig og kaugalingon nilang pagkaon ingon man sa pagpamaligya sa ilang mga produkto aron makakwarta. Dugang pa, ang mga pamilya nakasinati og mas maa-yong panglawas samtang ang ilang pagkaon ug



Ang mga pamilya nga nakig-alayon sa Benson Institue nakakita sa mas maayong panglawas samtang ang ilang pagkaon ug ang kalimpyo milambo.

ang kalimpyo milambo. Ang pagkaon sa bunga sa ilang paghago gikan sa ilang mga tanaman nakahatag kanila og mga sustansya nga kaniadto maoy kulang sa ilang gikaon.

“Kaniadto kami adunay mga bata nga hinayon,” usa ka lokal nga magtutudlo miingon. “Human sa programa, ang mga bata dali na kaayo nga makakat-on. Kaniadto, kami adunay mga bata nga kanunay nga magkasakit; human niadto, ang mga bata wala na magkasakit. Kaniadto makatulog sila sa klase; human niadto, dili na sila makatulog sa klase. Luya kaayo silang tan-awon, apan human sa programa mas himsog na silang tan-awon, uban sa dugang nga kalagsik.”

Ang tanan nga mga gipasi-ugdahan sa welfare sa Simbahan gibase gikan sa mga baruganan sa pagpaningkamot sa kaugalingon. Kana kauban sa praktis nga gi-himo sa Benson Institute sa pagpalambo niini sulod sa mga dekada sa kasinatian ug kahibalo padayon nga nagpanalangin sa mga kinabuhi sa napulo ka liboan ka mga tawo sa tibuok kalibutan. ■

**Tan-awa ang video mahitun-
god sa proyekto sa Ecuador
diha sa internet sa Ininglis ug
sa Spanish sa [http://lds.org/
church/news/growing-self-
sufficiency-in-ecuador](http://lds.org/church/news/growing-self-sufficiency-in-ecuador)**

Ipataas ang Kahayag ngadto sa Kalibutan, ang mga Apostoles Miingon ngadto sa mga Santos sa Central America

Ang matag miyembro sa Simbahan kinahanglan nga magpalambo og mas hugot nga pagtuo diha kang Kristo, si Elder M. Russell Ballard ug si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon ngadto sa mga miyembro sa Guatemala, Honduras, ug sa Nicaragua panahon sa ilang mga buluhaton didto sa Central America niadtong Enero 2011. Kauban sa ubang mga lider sa Simbahan, ilang gitambagan ang mga miyembro sa paglig-on sa ilang mga pamilya pinaagi sa pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, pagserbisyo sa templo, family home evening, pagbalaan sa Adlawng Igpapahulay, pagsunod sa mga sugo, ug sa pagpaambit sa ilang pagtuo ngadto sa naglibut kanila.

Si Elder Christofferson ug si Elder Ballard nangulo sa komperensya sa pipila ka mga stake ug miapil sa mga fireside alang sa lokal nga mga lider sa priesthood, mga ginikanan ug managtiayon, mga young single adult, ug mga kabatan-onan. Nahimamat usab nila ang 1,100 ka mga misyonaryo sa upat ka misyon, mga presidency sa stake, mga bishop, ug mga presidente sa branch.

Si Elder Scott Mibalik sa Mozambique

“Kamo ang pipila sa pinakabililhong mga anak dinhi sa yuta, ug ang Dios nahigugma kaninyo,” si Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Mozambique samtang didto siya karong bag-o sa Africa Southeast Area. Onse ka tuig human sa pagpahinugod niini nga nasud alang sa pagsangyaw sa ebanghelyo, si Elder Scott mibalik niadtong Enero 2011 nga nakita ang dakong kalamboan sa Simbahan.

Sa una nga pagbisita ni Elder Scott, dunay 40 pa lamang ka miyembro sa Simbahan didto sa Mozambique, ug ang nasud sakop pa sa South Africa Johannesburg Mission. Atol sa ika-duha niya nga pagbisita, ang Simbahan mitubo ngadto sa kapin sa 5,000 ka mga miyembro nga mikatap sa tibuok 2 ka district, 19 ka branch, ug 3 ka grupo nga nagmiting sa tibuok nasud. Ang Mozambique mao usab ang headquarters sa Mozambique Maputo Mission, nga naglangkob sa tibuok Mozambique ug sa Angola.

Sa wala pa mobiya, si Elder Scott migahin og



LITRATO SA MAAYONG KABUBUTON NI ELDER NEIL L. ANDERSEN

Si Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nakighimamat sa mga miyembro ug mga misyonaryo sa Area sa Pasipiko.

panahon sa pagpakighimamat ug sa pagpasalamat sa mga doktor nga didto sa Mozambique uban sa programa sa humanitarian aid sa Simbahan.

Si Elder Bednar ug si Elder Andersen Milig-on sa mga Santos sa Pasipiko

Ang mga miyembro sa Simbahan ug mga misyonaryo sa Pasipiko bag-o lang nga natudloan, nabayaw, ug nalig-on tungod sa duha ka sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, Elder David A. Bednar ug Elder Neil L. Andersen.

Si Elder Bednar nakighimamat sa mga misyonaryo ug sa mga miyembro sa Tonga, New Zealand, Hawaii, ug sa Marshall Islands. Alang sa mga miyembro sa Marshall Islands, ang pagbisita ni Elder Bednar usa ka importante nga hitabo, kay gituohan nga kadto ang unang panahon nga ang sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mibisita didto.

Si Elder Andersen mituman sa iyang mga buluhaton sa Australia, Papua New Guinea, New Zealand, ug sa French Polynesia.

“Samtang nagbiyahe kami sa mga isla sa kadagatan ug sa pinakalayo nga bahin sa yuta, among nakita nga ang Simbahan anaa bisan asa,” miingon si Elder Bednar. “Lig-on ang pagkatukod niini, nagtubo kini, ug naay martinud-anon, maayong mga tawo. Sa tinuoray milagro kini.” ■

Alang sa dugang nga impormasyon sa modernong mga propeta ug mga apostoles, bisitaha ang lds.org/study/prophets-speak-today.

Hugot nga Pagtuo ug Pamilya Midasig sa mga Taga-New Caledonia sa Ilang Pagbisita sa Templo

Niadlong Enero, 147 ka mga miyembro sa Simbahan gikan sa New Caledonia migahin og usa ka bulan sa Hamilton, New Zealand, sa pagtambong og templo didto.

Alang sa kadaghanan kadto ang unang panahon nga sila nakasimba sa templo sa Santos sa Ulahing mga Adlaw. Alang sa uban usa kadto ka tinuig nga hitabo.

“Kami walay templo sa New Caledonia, ug kadaghanan sa mga miyembro naggikan sa

labihan ka kabus nga mga pamilya,” miingon si Georgie Guidi, kauban sa grupo. “Ang mga ginikanan nagtrabaho sa tibuok tuig aron makatigum alang sa biyahe.” Ang templo nahimutang kapin pa sa 1,000 ka mga milya (1,600 ka kilometros) gikan sa mga panimalay niini nga mga miyembro.

Miingon siya nga ang hinungdan nganong andam silang moadto sa New Zealand mao nga ang ilang nasinati didto naglig-on sa ilang pagtuo kang Jesukristo ug naghiusa sa ilang mga pamilya.

Si Gerard Mou-Tham, district president sa New Caledonia, midugang nga “ang pag-adto sa templo usa ka oportunidad alang sa daghan sa pagpalambo sa ilang pagtuo ug mas maduol sa Dios.” ■

MGA MINUGBO NGA BALITA SA **KALIBUTAN**

Ang Prime Minister sa Solomon Islands Gihatagan og Pamahayag sa Pamilya

Ang Simbahan mihatag og kopya sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag sa Kalibutan” (*Liahona* ug *Ensign*, Nob. 2010, 128) ngadto sa prime minister sa Solomon Islands, Danny Philip, sa usa ka mubo nga seremonya niadtong Biyernes, Enero 21, 2011.

Si Elder Dirk Smibert, Area Seventy, ug uban pang mga Church representative naghimamat didto sa balay sa prime minister ug mihatag kaniya sa pamahayag ingon man sa estatuwa sa usa ka pamilya.

Ang mga Petsa sa Templo sa El Salvador Gipahibalo

Ang Unang Kapangulohan sa Simbahan midapit sa mga miyembro ug sa kinatibuk-ang publiko sa pag-tour sa Templo sa San Salvador El Salvador atol sa open house nga ipahigayon sa Biyernes, Hulyo 1, 2011, hangtud Sabado, Hulyo 23, 2011, gawas sa mga adlawng Domingo.

Usa ka kultural nga selebrasyon ang ipahigayon sa Sabado, Agosto 20, 2011, pagasundan sa pagpahinungod sa templo sa mosunod nga adlaw.

Ang Site Nagtugot sa mga Miyembro sa Pagpaambit sa mga Talento aron sa Pagtukod sa Simbahan

Ang Pagtabang sa Vineyard mao ang usa ka bag-ong website nga gimugna sa Simbahan sa pagpahimutang sa nagkadaghan nga mga boluntaryo nga mga proyekto diin ang mga miyembro sa Simbahan makatabang. Ang mga proyekto naglakip sa paghubad, indexing sa FamilySearch, paglitrato, pag-tag sa mga video ug mga paglarawan, ug editorial nga mga buhat ug kini mananaa sa bisan asang lokasyon sa mga dapit nga dunay akses sa internet.

Ang mga tigmugna sa vineyard nanghinaut nga makakuha og 10,000 ka mga volunteer nga magpa-register ug moapil sa mga proyekto gamit ang internet panahon sa 2011. Ang mga

miyembro maka-sign up sa pag-apil diha sa vineyard.lds.org, nga kasamtangan nga naa sa Ininglis lamang.

Ang Museum Abli alang sa Bag-ong Exhibit sa mga Bata

Ang Church History Museum sa Salt Lake City mipakita sa bag-ong duha ka mga exhibit nga nagpakita sa mamugnaon nga makapakat-on nga mga palibut ug sa artwork sa mga bata.

Ang Ebanghelyo Mipanalangin sa Akong Kinabuhi nagpakita sa art sa mga bata gikan sa 42 ka mga nasud sa tibuok kalibutan nga naghulagway kon sa unsang paagi ang kahibalo sa ebanghelyo ni Jesukristo makapanalangingin sa kinabuhi.

Usa ka Kapistahan sa Basahon ni Mormon: Usa ka Selebrasyon sa Latin America nagpakita sa interactive nga mga seksyon sa pagselebrar sa Latin nga panulundon sulod sa Simbahan ug naghulagway sa mga istorya sa mga miyembro sa Latin America.

Alang sa dugang nga impormasyon mahitungod sa mga exhibit, bisitaha ang churchhistorymuseum.org. ■

KOMENTARYO

Kaisug nga Mamahimong mas Lig-on

Akong gipamalandungan matag adlaw ang tambag ug ang pagmay-may nga akong nadawat diha sa *Liahona*. Nakatabang kini kanako sa akong inadlaw-adlaw nga mga desisyon, ug mas determinado ako sa pagsunod sa ebanghelyo. Ang magasin naghatag kanako og kaisug nga mahimong mas lig-on pa og gamay.

Ramon Christopher Hipolito Villaluna,
Phillippines

Pagsulbad og Imposible nga mga Problema

Ang mensahe nga naa sa *Liahona* nagpalig-on kanako. Kon akong gikinahanglan ang paghimo og daw imposible nga mga desisyon, akong basahon pag-usab ang mga mensahe ug akong makit-an ang hingpit nga mga solusyon. Palihug ayaw ihunong sa paglakip ang Mensahe sa Unang Kapangulohan ug ang mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Evelyn Forson, Ghana

Kini ang Kamatuoran

Ang *Liahona* nahimo nga giya sa akong kinabuhi sukad nagpasakop ako sa Simbahan 15 ka tuig na ang milabay, ug nakadawat ko og lig-on nga mga pagdasig gikan sa Espiritu samtang akong gibasa ang mga pahina. Kini ang akong kapisilongan sa mga panahon sa kasubo. Samtang magbasa ko sa mga istorya sa mga Santos sa tibuok kalibutan ug sa mga pulong sa mga General Authority akong mabatyagan ang kahupayan, kalinaw, ug ang pagmatuod nga kini ang matuod.

Felipe Urbina, Costa Rica

Palihug ipadala unsay inyong ikasulti o mga sugyot ngadto sa liahona@ldschurch.org. Ang mga gisumiter mahimo nga i-edit alang sa gitas-on o sa pagklaro.

MGA IDEYA SA FAMILY HOME EVENING

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga mahimong magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang pipila ka mga ehemplo.

“Ang Matuod nga Dalan sa Kalipay,”

p. 28: Human ipakigbahin ang artikulo sa inyong pamilya, hunahunaa kini nga mga pangutana: Sa unsang paagi ang mga desisyon nga inyong gihimo karon makaapektar sa umaabut ninyong kalipay? Unsaon man nato sa pagsiguro nga naghimo kita og matarung mga mga desisyon?

“Ang Gahum sa Edukasyon,” p. 42: Ang tagsulat niini nga artikulo nadasig sa unsay gisulti ni Presidente Gordon B. Hinckley mahitungod sa edukasyon: Inyong gikinahanglan ang tanan nga edukasyon nga mahimo ninyong kab-uton. “Isakripisyo . . . ang bisan unsang butang nga gikinahanglang isakripisyo aron makasarang ang inyong kaugalingon sa paghimo sa buhat sa kalibutan.” Isip usa ka pamilya, hisguti ang sakripisyo ug ang mga panalangin nga moabut gumikan niini.

Ang mga Pangutana sa Akong Anak nga Babaye

Isip bishop sa among ward, akong giawhag ang mga ginikanan sa paghatag sa ilang mga anak og oportunidad sa pagtudlo atol sa family home evening. Ang akong asawa ug ako nakahukom sa paghimo sa akong giingon.

Ang among anak nga lalaki ang unang mitudlo, ug nalingaw kami sa iyang leksyon kabahin sa pag-ampo. Sa pagkasunod Lunes higayon na sa among anak nga babaye. Nabunyagan siya pipila pa lamang ka bulan. Ang iyang topic mahitungod sa mga nilalang sa Dios. Nangutana siya og sunod-sunod nga mga pangutana, nga among gitubag. Siya dayon mihatag sa iyang pagpamatuod ug mitapos.

Ang akong anak nga lalaki miingon, “Wala ka pa makatudlo namo, igo ka lang nangutana.” Apan akong gisultihan ang pamilya

“Tudloi ang Tawo sa Pagpangisda,”

p. 54: Basaha o i-summarize kini nga artikulo uban sa inyong pamilya. Giunsa man ni Ezra nga maandam sa pag-atubang sa mga pagsulay? Giunsa man sa Langitnong Amahan sa pagtabang kaniya? Hisguti kon unsay mahimo sa inyong pamilya sa pagpangandam.

“Salig sa Ginoo,” p. 60: Basaha ang artikulo kauban sa tibuok pamilya. Hunahunaa ang paghangyo sa mga sakop sa pamilya sa pagpaambit og mga kasinatian sa dihang ang ilang mga pag-ampo gitubag. Hisguti ang lain-laing mga paagi diin ang Langitnong Amahan mahimong motubag sa mga pag-ampo ug sa importansya sa pagsalig Kaniya.



nga natandog ko sa dihang ang akong asawa, mitubag sa usa sa mga pangutana, miingon nga mapasalamaton siya sa Dios sa paglalang og mga unit sa pamilya ug sa paghatag kaniya og usa ka maanindot nga pamilya uban sa usa ka mahigugmaon nga bana. Sila akong giingnan nga ang akong kasingkasing napuno sa pasalamat dihang ang among kinamanghuranang anak nga babaye mitubag sa pangutana nga “Kinsa ang naglalang sa kalibutan?” pinaagi sa pagsinggit nga, “Si Jesus.” Nakita usab nako ang ubang mga tubag nga makadasig kaayo sa ilang paghunahuna.

Mao nga bisan og ang among anak nga babaye wala “motudlo” sama sa gipaabut sa akong anak nga lalaki, ang iyang leksyon—ug ang ubang leksyon nga gitudlo sa uban nakong mga anak—mao ang akong paborito nga mga family home evening.

Richard Ikegbu, Nigeria

PAGTUKOD DIHA SA SIGURADO NGA PUNDASYON

Ni Joshua J. Perkey

Mga Magasin sa Simbahan

Dili layo sa dakong Suba sa Ohio adunay gamay nga lungsod diha sa hilit sa Louisville, Kentucky, gitawag og Anchorage. Kausa usa ka komunidad sa mag-uuma diin ang usa ka kapitan sa barko nga pangsuba mihimo sa iyang katapusang pagbiyahe, kini nahimong balay ngadto sa mga pamilya sa daghang nagkalain-laing pagtuo.

Didto sa simbahan, sa panimalay, ug samtang nagsiksik sa talagsaong kalibutan ubos sa mga kahoy nga sycamore, oak, maple, chesnut, ug willow nga ako nakakat-on sa usa sa labing sukaranan sa Kristyanismo: nga si Jesus mianhi isip gamhanan nga magtutudlo, nagtudlo kanato sa mga pamaagi sa kamaayo ug kaligdong.

Ang akong mga ginikanan nga buotan nga tawo, matinud-anon sa ilang simbahan. Sila mitudlo kanako unsaon nga mahimong usa ka maayo nga tawo ug nga adunay pihong mga butang nga ensakto, sama sa pagkamabination ngadto sa uban, ug pihong mga butang nga sayop, sama sa pagpangawat. Sa laing bahin, sila usab mitudlo nga unsa ang gituohan sa usa ka tawo nga tinuod sama ra nga balido sa gituohan sa laing tawo nga tinuod, bisan kadtong mga pagtuo managlahi og sukaranan. Niini nga pilosopiya, sa akong pagsabut niini, walay mahangturong mga baruganan alang sa tanan, kondili mga personal nga mga panglantaw nga ang intelihenteng mga tawo adunay katungod ug obligasyon sa pagdeterminar nga tinuod sa ilang kaugalingon.

Tungod niadtong importanting mga pagtuo sa moral relativism, naglisud ko sa pagtuo unsa ang gipangtudlo sa mga misyonaryo nga Mormon kabahin sa panginahanglan sa Pag-ula, katungod sa priesthood, ug mga propeta. Sa tinuod, ang akong panaw sa pagkakabig

milungtad og unom ka tuig sa makanunayong paghagit ug pagpangutana si kinsa ako, unsa ang akong gituohan, ug kon aduna ba, sa tinuod, usa ka Dios kinsa miestablisar og mahangturong mga baruganan sa kamatuoran ug sayop, sala ug sangputanan.

Talagsaon, nakadawat ako og espiritwal nga kasiguradoan, apan kini wala moabut hangtud igo akong nagpaubos sa pagdawat niini. Una miabut ang pagsaksi sa bunyag, dayon ang Basahon ni Mormon, dayon kang

Joseph Smith isip usa ka tinuod nga propeta. Dugang pagsaksi ang misunod, pagtulun-an human sa usa ka pagtulun-an, kabahin sa mga propeta ug mga apostoles karon.

Sa wala madugay, miabut ang punto sa akong kinabuhi diin wala lang kong nagtuo nga ang ebanghelyo tinuod—

nasayud ko nga kini tinuod. Ang sangputanan sa akong daghang gagmay nga mga pagsaksi mimugna og pundasyon diin ang akong pagtuo sigurado, usa ka proteksyon batok sa mga hagit nga makapahuyang sa pagpamatuod.

Kini atong sagradong katungod sa pagpangita og mga tubag gikan sa Ginoo. Ug kita kinahanglan nga padayong moamuma sa atong kaugalingon sa espirituhanong paagi matag adlaw aron ang atong mga pagpamatuod magpabiling lig-on. Ug ako usab nasayud nga sa programa sa Ginoo, dili maayo nga magsige og pagpangutana sa mga baruganan diin kita nakadawat na og pagsaksi. Sa pagkatinuod, kini mahimong modala ngadto sa apostasiya.

Wala nako manlimbasug sa moral relativism sa akong pagkabatan-on. Nasayud ko nga kon ang propeta mamulong, ang iyang mga pulong gikan sa Dios. Kon ang mga panghitabo motumaw nga makahagit sa akong pagpamatuod, mosalig ako sa saksi nga ako nang nadawat, ug dayon buhaton nako ang akong labing maayo aron sa pagsunod niini. Kana mao ang dalan paingon sa kalinaw; kana mao ang dalan sa kalipay. ■



*Ang
pagpamatuod
mahimong
dili matarug.*

Ang Plano sa Welfare sa Simbahan

PAGSAULOG SA IKA-75 KA TUIG SA PAGPANINGKAMOT
SA KAUGALINGON UG SERBISYO

"Ang atong nag-una nga katuyoan mao ang pagpahimutang og . . . usa ka sistema diin ang tunglo sa pagkatapulan mawala, ang kadautan sa limos mawagtang, ug ang pagkagawasnon, kakugi, pagdaginot, ug respito sa kaugalingon sa makausa pa mapahiuli sa atong katawhan. Ang tumong sa Simbahan mao ang pagtabang sa katawhan nga tabangan ang ilang kaugalingon. Ang trabaho kinahanglan nga ipataas og balik isip nagmando nga baruganan sa mga kinabuhi sa atong mga miyembro sa Simbahan."

President Heber J. Grant (1856–1945), sa report sa Komperensya, Okt. 1936, 3; tan-awa usab sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan*: Heber J. Grant (2002), 137.

MGA SULOD

- 82** Sulat gikan sa Unang Kapangulohan
- 83** Pagsangkap pinaagi sa Pamaagi sa Ginoo
- 84** Setenta y Singko ka Tuig sa Pagpuyo sa Madaginuton nga Paagi
- 85** Pag-angkon sa Panan-awon sa Pagpaningkamot sa Kaugalingon
- 92** Pagpalambo sa Atong Pag-alagad sa Kalooy pinaagi sa Pagsunod sa Manluluwas
- 93** Ang Kalig-on sa Daghan
- 96** Paghimo sa mga Baruganan sa Welfare nga Bahin sa Inyong Kinabuhi



ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW
BUHATAN SA UNANG KAPANGULOHAN
47 EAST SOUTH TEMPLE STREET, SALT LAKE CITY, UTAH 84150-1200

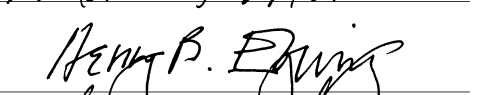
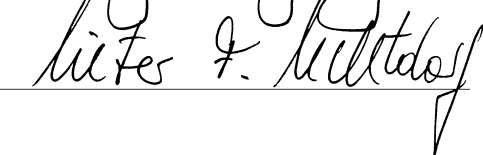
Hunyo 1, 2011

Minahal nga mga kaigsoonan:

Kining tuiga ang nagtimaan sa ika-75 nga anibersaryo sa kasaulogan sa programa sa welfare sa Simbahan. Ang mosunod nga mga pahina mopaila kaninyo sa pipila sa mga kasaysayan kon sa unsang paagi ang programa namugna. Kini usab mopahisayud kaninyo sa internasyonal welfare nga mga paningkamot sa Simbahan ug mopakita kaninyo sa mga baruganan sa welfare nga naglihok diha sa mga kinabuhi sa mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan.

Kini usab nga anibersaryo nagsilbi nga imbitasyon ug pahinumdom alang kanatong tanan nga mahimong mas mapaninkamuton sa kaugalingon ug sa pagsunod sa Manluluwas sa pagtabang sa katawhan aron motabang sa ilang mga kaugalingon. Kami nagdapit kaninyo ug sa inyong pamilya nga mokonsiderar sa mainampoon nga paagi ug mobuhat pinaagi sa mga baruganan sa welfare ug paningkamot sa kaugalingon samtang kamo moribyu niining espesyal nga seksyon.

Kaninyo matinuuron,

Ang Unang Kapangulohan

Pagsangkap diha sa Pamaagi sa Ginoo

Panahon kini sa dihang ang stock market nakasinati og dako kaayong alkanse. Mga banko ug ubang pinansyal nga mga institusyon nanghunong. Misaka ang pagkawalay mga trabaho. Narimate sa banko ang mga balay sa katawhan. Ang gobyerno mipataliwala uban sa mahal kaayo nga mga programa aron mausab ang kahimtang. Mas nagkadaghang mga tawo ang napugos sa pagduol sa pangpubliko nga mga institusyon alang sa pagkaon ug ubang mga panginahanglan.

Kini nga deskripsyon sa mga 1930 mahitabo usab karong mga panahona. Kaniadto—sama usab karon—ang plano sa Simbahan kabahin sa welfare anaa aron sa “pagtabang sa katawhan nga matabangan ang ilang mga kaugalingon,”¹ sa mga panahon sa katalagman, sa halapad nga ekonomikanhong mga pagkunuhod ug mga resisyon, ug diha sa mas ginagmay, mas daghang personal nga mga hagit ang maatubang sa mga pamilya ug mga indibidwal sa bisan unsa nga panahon.

Bisan tuod kon ang plano sa welfare nga atong nasayran karon wala ipaila hangtud niadtong 1936, ang mga Santos sa *matag* dispensasyon nagpraktis na sa mga baruganan sa madaginuton nga pagpuyo tungod kay ang Manluluwas nga si Jesukristo mao ang arkitekto sa plano sa [welfare] {kaayohan}. Si President Thomas S. Monson miingon: “Ang Ginoo mihatag og pamaagi sa diha nga siya mipahayag, ‘Ug ang balay tipiganan pagadumalahon pinaagi sa mga halad sa mga sakop sa simbahan; ug ang mga biyuda ug mga walay ginikanan pagahatagan, ingon usab ang mga kabus.’ (D&P 83:6.) Pagkahuman ang pahinundom, ‘Apan kini kinahanglan pagahimoon sa akong kaugalingon nga pamaagi’ (D&P 104:16).”²

Aron [pagsangkap] {makahatag} diha sa pamaagi sa Ginoo, kinahanglan gayud nga mapalambo nato ang atong [pagpaningkamot sa kaugalingon] {kaugalingon nga pagpaningkamot}. “Mahalaron nga mga lalaki ug mga babaye nagtinabangay sa pagpalakaw niining lapad ug dinasig nga programa,” miingon si Presidente Monson. “Sa pagkatinuod, ang plano dili molampos sa paningkamot lamang, tungod kay kini nga programa gipalihok pinaagi sa hugot nga pagtuo, sumala sa paagi sa Ginoo.”³

Ang ika-75 nga anibersaryo sa plano sa welfare—nga gisaulog niining tuiga—naghatag sa mga Santos sa Ulahing mga adlaw og kahigayunan sa paghunahuna sa sukaranan nga mga baruganan sama



sa pagkahimong mapaninkamuton sa kaugalingon, pag-atiman sa mga kabus ug timawa, ug pagserbisyo sa uban. Kon atong sundon kini nga mga baruganan, mas labaw pa kitang makahimo sa pagpagaan sa pag-antus, pagtukod og kinaiya, ug pagpasiugda og panag-hiusa.

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Heber J. Grant.*
2. Thomas S. Monson, “The Way of the Lord,” *Ensign*, Nob. 1977, 7.
3. Thomas S. Monson, *Ensign*, Nob. 1977, 7.

Ang mga Santos sa matag dispensasyon misunod sa ehemplo sa Manluluwas sa pag-atiman sa mga kabus ug timawa.

“Ang tinuod nga katuyoan sa taas og tagal nga panahon sa plano sa welfare mao ang pagtukod og kinaiya diha sa mga miyembro sa Simbahan, mga tighatag ug mga tigdawit, pagluwas sa tanan nianang pinakamaayo sa ilang pagkatawo, ug [modala] ngadto sa pagpamulak ug pagpamunga ang natago nga kabuhong sa espiritu, nga kon huna-hunaon mao ang misyon ug katuyoan ug rason nga ania kini nga Simbahan.”

Presidente J. Reuben Clark Jr. (1871–1961), Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, sa Glen L. Rudd, *Pure Religion: The Story of Church Welfare Since 1930* (1995), 301.

Mga litrato sa pahina 81–Ibabaw: Mga miyembro nagdiskarga og pagkaon sa Bishops’ Central Storehouse sa Siyudad sa Salt Lake, 1937. Taliwala mga batan-ong Pilipino nagtanom og mga binhi sa harden. Ubos: Ang mga miyembro nagtrabaho sa stake welfare farm sa Utah, 1948.



Setenta y Singko ka Tuig nga Pagpuyo sa Madaginuton nga Paagi

Bisan tuod kon ang plano sa welfare sa Simbahan wala pa gipatuman, ang unang mga Santos mi-ila na sa kaimportante sa pagpuyo og kinabuhi nga mapaningkamuton sa kaugalingon, pag-atiman sa mga kabus ug timawa, ug pagserbisyo sa uban. Ang Propeta Joseph Smith mipahayag, “Ang usa ka tawo nga puno sa gugma sa Dios, dili kontento nga mopanalangin sa iyang pamilya lamang, apan molakip sa tibuok kalibutan, naghinamhinam sa pagpanalangin sa tibuok kaliwatan sa tawo.”¹

Wala madugay human ang Simbahan natukod, gagmay nga mga balay tipiganan sa bishop [bishop’s storehouse] ug mga opisina sa ikapulo gipabarug aron pagtabang sa nanginahanglan. Si Joseph Smith mipasiugda sa pagpangulekta og mga halad sa puasa sa Kirtland, Ohio, panahon sa mga 1830.² Ang baru-ganan sa ikapulo gipaila usab niining panahona (tan-awa sa D&P 119). Ang ikapulo ug mga halad sa puasa gibayad pinaagi sa pagtrabaho, produkto, ug ubang mga kagamitan. Ang mga bishop ug mga presidente sa branch ang midumala sa pagpang-apud-apud niini nga mga kapanguhaan sama sa gihimo karon.³

Daghan sa unang mga Santos nakigbisog sa pag-suporta sa ilang mga kaugalingon. Aron pagbatok sa

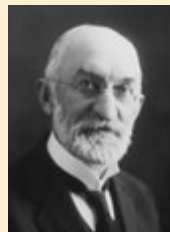
katapulan, ang mga lider ug mga miyembro sa Simbahan naghiusa sa pagpangita og mga paagi aron sa pagmugna og matunhayon nga mga panginabuhian. Ang pipila nakakaplag og trabaho sa pagtukod og mga bilding sa Simbahan ug pagkompleto sa pang-publikong proyekto nga mga trabaho. Ang uban nag-uma ug mibaligya og mga manggad aron sa pag-sangkap sa ilang mga kaugalingon ug sa ilang mga pamilya. Samtang naghiusa sila sa pagbudlay, ang mga Santos napanalanginan og daghan aron pagtag-baw sa ilang mga panginahanglan.

Samtang ang mga hagit sa atong panahon lahi, ang mga Santos sa Unang mga adlaw nagpadayon sa pagsangkap sa ilang mga kaugalingon ug nag-atiman sa mga kabus ug timawa pinaagi sa pagsunod sa mga pagtulun-an sa Manluluwas ug sa mga ehemplo nga gihan-ay sa nangaging mga henerasyon.

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 399–400.
2. Tan-awa sa Howard W. Hunter, “Fast Day,” *Ensign*, Nob. 1985, 72.
3. See Glen L. Rudd, *Pure Religion* (1995), 2, 4.

Ang kasayuran niining panahona nagagikan sa mosunod nga mga kapanguhaan, gawas kon gipahibalo: Susan Clayton Rather, Supporting the Rescue of All That Is Finest (2005); Glen L. Rudd, Key Moments in Church Welfare Services (2008); Glen L. Rudd, Important Events for Historical Church Welfare (1999); Glen L. Rudd, A Brief History of the Church Employment Program (1998); Glen L. Rudd, Pure Religion (1995).



1936

- Niadtong Abril 6: si Presidente Heber J. Grant ug ang iyang mga magtatambag mipahibalo sa plano sa seguridad sa Simbahan diha sa kinatibuk-ang komperensya.
- Oktubre: Ang Simbahan nagtukod og General Welfare Committee.

"Kon kita magpuasa, . . . bation nato ang kagutom. Ug sa mubo nga panahon, kita sa pagkatinuod nagbutang sa atong mga kaugalingon sa kahimtang sa gigutom ug timawa. Sa pagbuhat nato sa ingon, kita adunay mas labaw pa nga panabut sa mga paghikaw nga ilang pagabation. Kon kita mohatag sa bishop og halad aron paghupay sa pag-antus sa uban, wala lamang kita magbuhat og usa ka butang nga halangdon alang sa uban, kondili kita nagbuhat og usa ka butang nga talagsaon, maingon man usab sa atong mga kaugalingn."

Elder Joseph B. Wirthlin (1917–2008) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Ang Balaod sa Puasa," *Liahona*, Hulyo 2001, 90; *Ensign*, Mayo 2001, 73.



Ang mga Santos sa Central Valley, California ang naghatag og trabaho alang sa gipanagiya sa Simbahan nga ubasan sa Madera, California, USA. Ang ubasan namunga og gatusan ka mga tonelada nga mga pasas nga paggagamiton sa mga kabus sa tibuok kalibutan.

Pag-angkon sa Pagpaningkamot sa Kaugalingon



Wala, sa itaas: Ang mga Santos nga Dutch nag-ani ug nagkarga ug mga patatas alang sa mga Santos nga German niadtong 1947. Itaas: Ang pagbansay sa produksyon sa pagkaon didto sa Ecuador nakatabang sa mga miyembro nga mopatubo og mas mabungahon nga mga tanaman.

Daghang mga miyembro ang maghunahuna unya sa welfare isip usa ka programa sa pagtabang sa mga miyembro diha sa temporaryong malisud nga mga kahimtang. Apan ang katuyoan sa plano sa welfare sa Simbahan mas hilabihan ka lapad, naglakip usab kini sa pagpasiugda og pagpaningkamot sa kaugalingon isip usa ka pamaagi sa kinabuhi. Si Presidente Thomas S. Monson nagtudlo nga ang pagpaningkamot sa kaugalingon—"ang kahanas, pasalig, ug paningkamot sa paghatag sa mga gikinahanglan sa kinabuhi alang sa kaugalingon ug pamilya"¹—mao ang usa ka mahinungdanon nga elemento sa atong temporal ug espirituhanon nga kaayohan.²

Ang tinguha nga mahimo lamang nga mapaninkamuton sa kaugalingon dili paigo. Kinahanglan gayud nga mohimo kita og mahunahunaon, aktibo nga paningkamot sa pagsangkap sa atong kaugalingong mga panginahanglan ug sa atong mga pamilya. Si Bishop H. David Burton, ang Presiding Bishop, nagpahinumdum kanato nga kon matuman nato kutob sa atong mahimo nga mahimong mapaninkamuton sa kaugalingon, "kita makaduol sa Ginoo uban sa pagsalig kon unsa pa kaha ang atong kulang."³ Ang pagkamapaninkamuton sa kaugalingon nagtugot kanato nga mopanalangin sa uban. Si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, "Sa ato lamang nga pagka-mapaninkamuton sa kaugalingon nga tinuod kitang mahisama sa Manluluwas sa pag-alagad ug sa pagpanalangin sa uban."⁴



1937

- Ang Simbahan miestabilisar sa unang Bishops' Central Storehouse, sa Siyudad sa Salt Lake.



1938

- Ang yuta sa Welfare Square gipalit didto sa Siyudad sa Salt Lake, ug ang pagtukod nagsugod.
- Abril: Ang kasiguroan nga plano sa Simbahan giilisan og ngalan nga plano sa welfare sa Simbahan.
- Agosto 12: Ang Simbahan mibukas sa unang Deseret Industries thrift store, sa Siyudad sa Salt Lake.



Ang pagpaningkamot sa kaugalingon naglakip og pipila ka mga aspeto sa nabalanse nga kinabuhi, lakip ang (1) edukasyon, (2) panglawas, (3) panarabaho, (4) home production and storage sa pamilya (5) mga pinansyal sa pamilya, ug (6) spirituhanon nga kalig-on.

1. Edukasyon

Ang Ginoo nagsugo kanato nga “pangitaa ang pagtulun-an, gani pinaagi sa pagtuon ug usab pinaagi sa hugot nga pagtuo” (D&P 88:118). Si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) nagtudlo: “Kita nagtuo sa edukasyon. Kini nga Simbahan nag-awhag og edukasyon. Adunay obligasyon ang matag miyembro niini nga Simbahan, isip usa ka mando gikan sa Ginoo sa pagkuha sa tanang edukasyon kutob sa inyong mahimo. . . . Adunay obligasyon ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa pamahayag nga gikan sa Ginoo sa Iyang kaugalingon sa pag-edukar sa atong mga hunahuna ug atong mga kamot.”⁵

Ang pag-angkon og edukasyon mao ang tumong ni Roberto Flete Gonzalez sa Dominican Republic, kinsa mipa-enroll sa kolehiyo wala madugay human mauli gikan sa iyang misyon. Ang iyang amahan miuyon sa pag-abaga sa iyang mga galastuhan aron si Roberto makaatubang sa iyang mga pagtuon, apan wala dangti og dugay, ang amahan ni Roberto namatay, nagbilin sa pamilya og lisud kaayong pinansyal nga sitwasyon.

Si Roberto miundang sa pag-eskwela ug misugod sa pagtrabaho aron makasuporta sa iyang kaugalingon, iyang inahan, ug iyang igsoong babaye. Iyang gihunahuna kon unsaon gyud niya sa pagkahuman og eskwela.

Paglabay sa usa ka semana si Presidente Hinckley mipahibalo sa Perpetual Education Fund, “usa ka madasigon nga pagpasiugda” nga makatabang sa mga batan-on sa naglambo nga mga dapit “nga makalingkawas sa kakabus nga nasinati nila ug sa nag-una nilang mga henerasyon.”⁶ Si Roberto mi-aplay ug gipahulam sa PEF, diin nagtugot kaniya sa pagpadayon sa iyang mga pagtuon. Kini nga kahigayunan wala lamang makatabang sa inadlaw nga mga galastuhan, kondili nakatabang usab kini ni Roberto nga makabaton og hugot nga pagtuo sa pagminyo ug maghimo og mahangtulong pamilya tungod kay nasayud siya nga makahimo siya sa pagsangkap kanila.

Nahuman ni Roberto ang kurso sa medisina

“Ang tanan natong makat-unan nga tinuod samtang ania niining kinabuhia madala uban kanato sa Pagkabanhaw. Ug ang tanan natong makat-unan makadugang sa atong kapasidad sa pagserbisyo.”

Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Education for Real Life,” *Ensign*, Okt. 2002, 21.



1939

- Ang unang balay tipiganan ug buhatanan sa linata sa Welfare Square nagsugod sa pag-operate.

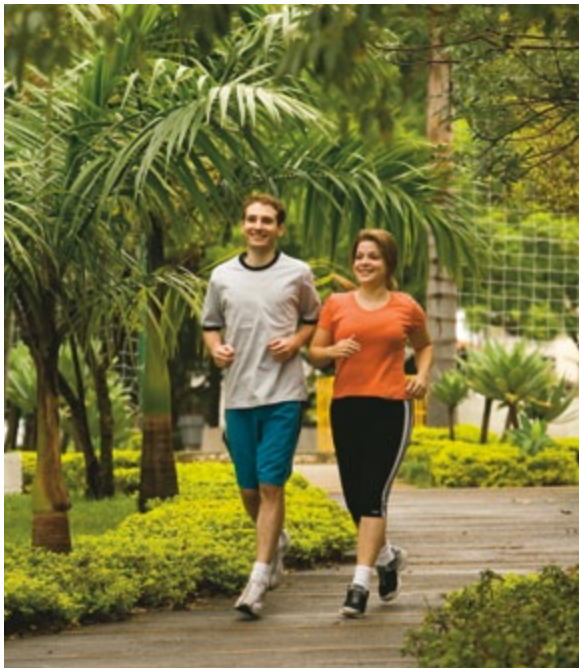


1940

- Agosto 27: Si Presidente David O. McKay mipahinungod sa grain elevator sa Welfare Square. Ang mga miyembro sa Simbahan midonar og labaw sa 70,000 ka mga oras sa trabaho aron pagtukod niini.

1941

- Abril 20: Ang orihinal nga planta sa Welfare Square sa pagproseso og gatas nagsugod sa pag-operate.



Layo sa wala: Mga estudyante nga Santos sa Ulahing mga adlaw nagpadayon sa edukasyon aron mahimong mas andam sa pagsagubang sa nagkalisud nga panag-indigay sa kalibutan karon. Sa wala: Pag-eheersisyo ug maa-yong pagkaon mao ang importanting bahin sa pag-atiman sa atong mga lawas uban sa pag-amping ug pagrespeto.

samtang nagserbisyo isip bishop ug nahimong unang miyembro sa Simbahan diha sa National Board of Dominican Medical Schools. Apan ang maayo kaayo nga mga resulta, miingon siya, mao ang diha sa panimalay. “Dihay mga kausaban sa akong pamilya maingon nga kami karon padayon nga nahaw-as gikan sa nagbalik-balik nga kakabus,” siya miingon. “Mapasalamaton ako nga ang akong anak dili na kinahanglan nga magpakabuhi sa samang paagi nga akong nahiaguman tungod kay kami nakalingkawas na niana nga kahimtang.”

Alang sa dugang kasayuran, bisitaha ang seksyon sa Education and Literacy sa providentliving.org ug bisitaha ang besmart.com, usa ka website nga makatabang sa mga kabatan-onan nga Santos sa Ulahing mga adlaw sa pagpangandam alang sa mas taas nga edukasyon.

2. Panglawas

Tungod kay kita gibuhay subay sa dagway sa Dios (tan-awa sa Genesis 1:27), apan ang atong mga lawas mga templo ug kinahanglan nga atimanon uban sa pag-amping ug respeto (tan-awa sa 1 Mga Taga Corinto 3:16–17).

Ang Pulong sa Kaalam, nga makit-an sa Doktrina ug mga Pakigsaad 89, mao ang balaod sa panglawas sa Ginoo ug gipadayag ngadto ni Joseph Smith niadtong 1833. Nagtudlo kini nga kita kinahanglang mokaon og masustansya nga mga pagkaon ug likayan ang makadaot nga mga butang. Ang mga Apostoles ug mga propeta kaniadto pa nagtudlo nga

kinahanglan natong likayan ang tanang mga butang o mga kagawian nga nag-abuso sa atong mga lawas o mga hunahuna ug nga mosangput sa pagkaadik.⁷

Si Sainimere Balenacagi sa Fiji nakat-on niini nga leksyon isip usa ka tin-edyer sa dihang mitambong siya og kasal uban sa pipila ka mga higala kinsa dili mga miyembro sa Simbahan. Daghang mga tawo didto, lakip ang mga higala ni Sainimere, nag-inom ug nanigarilyo ug miimbatar kaniya sa pag-inom. “Ako gitudloan sa tibuok nakong kinabuhi sa pagsunod sa mga sumbanan sa ebanghelyo, mao nga ako mibalad sa tanyag nga way pagpanagana,” miingon si Sainimere.



Si Sainimere Balenacagi nakasinati og pisikal ug espirituhanon nga mga panalangan tungod sa pagsunod sa Pulong sa Kaalam.

“Ang atong pisikal nga mga lawas tinuod gayud nga mga templo sa Dios. Tungod niana, kamo ug ako kinahanglan gayud nga maapi-ngong mokonsiderar sa unsay atong isulod ngadto sa atong templo, unsay atong ibutang sa atong templo, unsay atong buhaton sa atong templo, ug unsay atong mabuhay uban sa atong templo.”

Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles, “Ye Are the Temple of God,” *Ensign*, Sept. 2001, 18.



1948

- Marso 1: Gibuksan sa Simbahan ang opisina sa regional employment sa Siyudad sa Salt Lake.



1960

- Marso: Ang bag-ong planta sa Welfare Square sa pagproseso sa gatas nakompleto.

1963

- Ang planta sa paghimo og pasta ug ang bag-ong buhatanan og linata sa Welfare Square nagsugod sa pag-operate.



Sa itaas: Batan-ong babaye gitabangan sa usa ka sentro sa kapanguhaan og trabaho sa Mexico. Itaas: Si Oséias Portinari miingon nga ang sentro sa kapanguhaan og trabaho sa São Paulo, Brazil, "naghatag sa walay trabaho nga mga miyembro og mas maayo nga panglantaw sa kinabuhi."

Siya nasayud nga ang mga panalangin sa pagsunod sa Balaod sa Kaputli molapas pa pisikal nga kahimsog: "Nakakaplag ako og dugang nga panalipud diha sa panabut nga ako nakahimo og mas maayo nga mga pagpili tungod sa pag-uban sa Balaang Espiritu. Klaro nako nga nakita nga ang mga sumbanan wala magpugong sa atong kagawasan, kini nanalipud nato gikan sa mga sangputanan nga mosangpot ngadto sa gipugngan nga kagawasan."

Alang sa dugang nga kasayuran, tan-awa ang seksyon sa Physical Health sa providentliving.org.

3. Panarbaho

Sa daghang mga ward ug mga branch, ang pagpangita og katrabahoan mao ang labing bug-at nga

"Ang atong Langitnong Amahan nangayo lamang nga atong himoon ang labing maayo nga atong mahimo—nga kita motrabaho sumala sa atong hingpit nga kapasidad, bisan unsa pa tingali kana ka dako o ka gamay."

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, "Duha ka mga Barugana alang sa Kaayohan," *Liahona* ug *Ensign*, Nob 2009, 56.

panginahanglan nga giatubang sa mga miyembro samtang sila nakigbisog nga mahimong mapaningkamuton sa kaugalingon. Ang mga korum sa priesthood ug ang mga sakop sa ward council makatabang niini nga mga miyembro. Kinahanglan nga magtinabangay sila uban niini nga mga indibidwal, nag-ila sa makatabang nga mga kapanguhaan sa komunidad, mga tigtudlo kinsa personal nga makatabang niadtong nanginahanglan, ug mga kahigayunan sa kasudlan nga trabaho. Ang gahum sa mga sakop nga naghi-USA sa pagtrabaho uban ang hugot nga pagtuo aron mapanalanngin kadtong nanginahanglan sa kanunay mosangput sa malampuson nga panarbaho.

Sa pipila ka dapit sa kalibutan, ang Simbahan miestablisar og mga employment resource center. Sa pagkakaran, aduna nay labaw sa 300 ka mga sentro sa 56 ka mga nasud nga nagtanyag og mga serbisyo sama sa mga career workshop, mga networking meeting, ug pagtambag sa indibidwal bahin sa trabaho. Ang bag-ong website sa Simbahan LDSjobs.org naghatag usab og mga kapanguhaan alang sa mga nangita og trabaho, mga employer, ug mg lider sa Simbahan.

Human si Oséias Portinari sa Brazil matangtang sa trabaho, migahin siya og duha ka bulan sa pagpangita og bag-ong trabaho. Wala makakita og trabaho, mi-boluntaryo siya sa iyang lokal employment resource

1973

- Ang Simbahan nagmugna sa LDS Social Services aron pagtabang sa mga pamilya.



1976

- Ang mga pasilidad sa Welfare gipalapdan sa tibuok Estados Unidos ug Canada.
- Marso 29: Ang bag-ong bishops' storehouse sa Welfare Square nakompleto.

1978

- Ang Simbahan mitukod sa Emergency Response Committee aron sa pagtabang sa minilyon nga katawhan sa tibuok kalibutan nga naapektohan sa mga katalagman.

center sa São Paulo. Nagtabang sa uban sa ilang pagpangita og trabaho ang naghatag kang Oséias og kahigayunan sa pagpalambo sa iyang kaugalingong mga kahanas sa pag-interbyu ug pagpangita og trabaho. Miapil siya sa career workshop sa makadaghang higayon ug sa katapusan nahimong instruktur. Sa iyang kakurat, samtang makugihon siya nga miserbisyo sa uban, si Oséias sa wala madugay nagsugod sa pagkadawat og mga tawag gikan sa umaabot nga mga employer, diin misangput sa pagtrabaho.

Si Oséias mapasalamaton sa mga kapanguhaan sa Simbahan nga naghatag sa walay trabaho nga mga miyembro og mas maayo nga panglantaw sa kinabuhi. Siya miingon, “Ako nasayud samtang kita maningkamot, ang Ginoo moabli sa mga pultahan.”

Alang sa dugang kasayuran, bisitaha ang LD5jobs.org, employment.lds.org, o ang inyong labing duol nga sentro sa kapanguhaan og trabaho.

4. Home Production and Storage sa Pamilya

Niadlong 2007 ang Simbahan mipaila sa *Andama ang Matag Butang nga Kinahanglanon: Pagtipig og Pagkaon ug Tubig sa Panimalay* usa ka pamplet nga naghatag og usa ka gipasayon nga pamaagi sa pagtipig sa panimalay sa pamilya. Ang Unang Kapangulohan nag-awhag sa mga miyembro sa tibuok kalibutan nga mo-focus sa pagbaton sa nag-unang suplay sa pagka-on ug tubig ug tinigum nga kwarta. Ang mga miyembro makasugod pinaagi sa pagpalit og pipila ka tagana nga mga butang ug mohipos og gamay nga kwarta matag semana ingon sa gitugot sa panahon. Nagsunod niini nga sumbanan iniglabay sa panahon, ang mga miyembro makaestablisar og suplay sa pagtipig sa panimalay ug reserba nga pinansyal nga haum sa ilang mga panginahanglan.⁸

Human makat-on niini nga tambag, ang pamilya Lugo sa Valencia, Venezuela, mibati og kadasig sa pagsugod sa ilang kaugalingong pagtipig sa panimalay. Matag semana ilang gisugdan ang paghipos og gamayng pagkaon, tubig, ug kwarta. Bisan pa man sa ilang limitado mga kapanguhaan, nakahimo sila sa pagtigum og ubay-ubay nga hinipusan human lamang sa pipila ka bulan. Wala madugay nianang tuiga ang usa ka welga sa mga trabahador sa Venezuela nakapapeligro sa daghang lokal nga mga trabahador. Si Brother Lugo mao ang usa nga nawad-an sa ilang mga trabaho.

Milungtad og hapit duha ka tuig alang kang Brother Lugo sa pagpangita og bag-ong katrabahoan. Sulod nianang panahona, si Brother Lugo ug ang iyang pamilya nabuhi diha sa ilang mga hinipusan



Mga pamilya sa Democratic Republic of Congo naghiusa nga nagtrabaho sa pagtanom og balanghoy isip mahinungdanong pagkaon ug himoon nga harina ang gamot alang sa matag adlaw nga pagkaon ug alang sa mas dugay-dugay nga pagtipig.

“Kining bag-ong [pagtipig sa panimalay] programa makab-ot sa tanan. “Ang unang lakang mao ang pagsugod. Ang ikaduha mao ang pagpadayon. Dili igsapayan unsa ka dali kita moabut didto kay sa atong pagsugod ug pagpadayon sumala sa atong mga abilidad.”

Bishop H. David Burton, Tigdumalang Bishop, sa “Pagtipig og Pagkaon ug Tubig sa Panimalay: Usa ka Bag-ong Mensahe,” *Liahona*, Mar. 2009, 14; *Ensign*, Mar. 2009, 60.



1980s

- Ang unang mga sentro sa panarbaho gawas sa Estados Unidos giestablisar, sa Argentina, Chile, Paraguay, ug Uruguay.

1981

- Ang Simbahan nagtukod og Deseret Industries thrift store sa Welfare Square.



1982

- Septyembre 10: Si presidente Ronald Reagan sa U.S. mibisita sa mga pasilidad sa welfare sa Ogden, Utah.



Si Devon ug Michaela Stephens miingon nga ang paghimo og badyet nakatabang kanila nga makaangkon og “hugot nga pagkontrol” sa ilang mga kwarta.

ug tinipigan nga pagkaon. Bisan pa man sa malisud nga mga hagit sa pagka walay trabaho, ang mga Lugo nakasinati og kalinaw ug kaharuhay tungod kay sila nakaandam. Giatubang nila ang walay kasiguroan nga umaabut uban sa pagsalig, nasayud nga sila nakasunod sa tambag sa inanay nga paghimo sa ilang pagtipig sa panimalay.⁹

Alang sa dugang kasayuran, bisitaha ang seksyon sa Family Home Storage sa providentliving.org o dangup ngadto sa pamplet *Andama ang Matag Butang nga Kinahanglanon: Pagtipig og Pagkaon ug Tubig sa Panimalay*.

“Katungdanan natong tanan ang pagsangkap sa atong kaugalingon ug sa atong mga pamilya diha sa temporal ug espirituhanong paagi. Aron madaginuton nga mosangkap, kinahanglan atong tumanon ang mga baruganan sa mada-ginuton nga pagpuyo: malipayong magpuyo sulod sa atong kinitaan, makontento kon unsay anaa kanato, likayan ang sobra nga utang, ug makugihong magtigum ug mangandam alang sa lisud nga panahon sa mga emerhensya.”

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Pagkahimong Madaginuton nga mga Tigsangkap sa Temporal ug Espirituhanong Paagi,” *Liahona* ug *Ensign*, Mayo 2009, 8.

5. Mga Panalapi sa Pamilya

Ang laing aspeto sa madaginuton nga pagpuyo mao ang maalamon nga pagdumala sa kinitaan ug mga galastuhan. Ang Unang Kapangulohan nagtambag:

“Kami nag-awhag kaninyo sa paghinay-hinay sa inyong mga galastuhan, disiplinaha ang inyong mga kaugalingon sa inyong mga pagpamalit aron makali-kay sa utang. . . .

“Kon kamo nakabayad na sa inyong mga utang ug aduna pay kwarta nga reserba, bisan unsa kini ka gamay, kamo ug ang inyong pamilya mobati og labaw pa ka asegurado ug makatagamtam og mas dakong kalinaw diha sa inyong mga kasingkasing.”¹⁰

Malampuson nga mga pinansyal sa pamilya mag-sugod diha sa pagbayad sa mga ikapulo ug mga halad. Kon unahon sa mga miyembro ang Ginoo, sila labaw pa nga makahimo sa pag-atiman sa ilang mga kaugalingon ug sa uban.

Ang laing bahin sa pinansyal nga pagdumala ang naglakip sa pagkahibalo sa inyong kinitaan ug mga galastuhan ug sa pagkontrol sa kwarta kaysa motugot niini nga mokontrol kaninyo. Sa diha nga si Devon ug Michaela Stephens sa Arizona, USA, mihimo og badyet, sila walay klarong ideya kon pila ang ilang nagasto sa matag bulan. Apan sa paghimo og badyet nga may piho nga mga kategoriya nakatabang kanila

1983

- Ang Presiding Bishopric mao ang gitugyanan nga pagdumala sa programa sa welfare.

1985

- Ang programa sa Church Humanitarian Services nagsugod.



1990s

- Ang Simbahan naggamit sa Humanitarian Service Center aron sa paghan-ay sa surplus nga mga sinina ug ubang mga kagamitan aron ipadala sa tibuok kalibutan agig tubag sa kakabus ug mga katalagman.

1996

- Ang Simbahan nag-establisar sa Latter-day Saint Charities isip usa ka dili panggobyerno nga organisasyon aron sa pagpahigayon og tawhanon nga mga kalihokan sa pinili nga mga nasud.¹
- Ang Welfare Services nagtukod sa iyang unang mga balay tipiganan sa bishop [bishop's storhouse] ug mga sentro sa balay tipiganan sa gawas sa Estados Unidos, didto sa Mexico.
- Pagbag-o sa Welfare Square nagsugod.

nga “maklaro ang ilang mga galastuhan,” miingon si Michaela. “Makapabalaka ang kasayuran nga diyutay ra ang among kwarta kay sa among gihunahuna, apan hilabihan usab ka makadasig ang kalit nga pagbati nga maayo namong pagkadumala ang unsay naa namo.”

Alang sa dugang kasayuran, bisitaha ang seksyon sa Family Finances sa providentliving.org o dangup sa pamplet *Andama ang Matag Butang nga Kinahanglanon: Mga Panalapi sa Pamilya*

6. Espirituhanong Kalig-on

Ang pagka-espirituhanon mahinungdanon sa atong temporal ug mahangturong kaayohan. Kitang tanan makasinati og mga pagsulay. Ang pagpaningkamot nga molambo ang atong pagka-espirituhanon makatabang kanato nga maatubang og maayo kining mga pagsulay ug mohatag kanato og paglaum alang sa mas maayong mga kahigayunan.

Si Nirina Josephson-Randriamiharisoa sa Madagascar karon nagpuyo sa France samtang siya nagpadayon sa iyang edukasyon. Sa dihang una siyang mabaut, nakigbisog siya sa pag-inusara ug kamingaw. “Akong gitinguha ang kahupayan pinaagi sa pag-ampo, pagbasa sa kasulatan, ug sa malumo nga mga hunghong sa Balaang Espiritu,” miingon si Nirina. “Kining mga butanga nakahimo kanako nga mas naduol sa Langitnong Amahan ug sa Manluluwas ug gibati nako ang kalinaw.”

Sa paglabay sa panahon si Nirina nakakita og mga higala ug miapil sa mga kalihokan sa sulod ug gawas sa Simbahan ug nakakaplag og kalipay. Apan unya pipila ka mahinuklugong mga balita gikan sa panimalay mitay-og sa iyang kalibutan. “Usa ka buntag nakadawat ako og mensahe nga nagsulti kanako nga ang akong igsoong lalaki namatay. Wala akoy ideya nga mobati ako og sama nga kaguol. Sa misunod nga mga adlaw ug mga semana, nakigbisog ako sa mga panahon sa pag-inusara, kasuko, ug pagkawalay paglaum. Sa paghimo bisan gani sa labing sukaranan mga butang nahimong malisud nga mga hagit.”

Paglabay sa pipila ka bulan, usa ka suod nga higala namatay na usab. Ang nadugang nga kasub-anan nakapasamot sa bug-at na nga palas-anon ni Nirina. Sulod lang sa usa ka higayon gihunahuna ni Nirina nga dili mosimba, apan dayon iyang nahinumduman nga ang samang mga butang nga nakapadasig kaniya sa iyang unang mga kalisud mahimong makapalig-on niya karon.

“Sama sa akong nabatongan sa dihang mibalhin ako sa France, mitinguha ako og kahupayan pinaagi sa pag-ampo, pagbasa sa kasulatan, ug sa Espiritu Santo. Pinaagi niini nakaplagan nako sa mas lig-on nga paagi nga ang Espiritu ug doktrina sa mahangturong

mga pamilya makadala og kahupayan ug nga ang Pag-ula ni Jesukristo adunay tinuod nga epekto sa atong mga kinabuhi,” siya miingon.

“Bisan unsa pa nga mga pagsulay ang atong atubangon, walay ‘gisirad-an nga mga dalan’ uban sa Ginoo. Ang Iyang plano mao ang plano sa kalipay.”

Alang sa dugang kasayuran sa pagpaningkamot sa kaugalingon ug madaginuton nga pagpuyo, tan-awa sa *Pagsangkap diha sa Pamaagi sa Ginoo: Katingbanan sa Giya sa usa ka Lider alang sa Welfare*, anaa sa daghang mga pinulongan sa providentliving.org.

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Pagsangkap diha sa Pamaagi sa Ginoo: Katingbanan sa Giya sa usa ka Lider alang sa Welfare*
2. Tan-awa sa Thomas S. Monson, “Guiding Principles of Personal and Family Welfare,” *Tambuli*, Feb. 1987, 3; *Ensign*, Sept. 1986, 3.
3. H. David Burton, “Ang Panalangin sa Pagtrabaho,” *Liahona*, Dis. 2009, 37; *Ensign*, Dis. 2009, 43.
4. Robert D. Hales, “A Gospel Vision of Welfare: Faith in Action,” sa *Basic Principles of Welfare and Self-Reliance* (booklet, 2009), 2.
5. *Teachings of Gordon B. Hinckley* (1997), 147.
6. Gordon B. Hinckley, “The Perpetual Education Fund,” *Liahona*, Hulyo 2001, 62; *Ensign*, Mayo 2001, 52.
7. Tan-awa sa, sama pananglit, Russell M. Nelson, “Addiction or Freedom,” *Ensign*, Nob. 1988, 6; M. Russell Ballard, “O Kanang Maliputon nga Laraw sa Usa ka Dautan,” *Liahona* ug *Ensign*, Nob. 2010, 108.
8. Tan-awa sa *Andama ang Matag Butang nga Kinahanglanon: Pagtipig og Pagkaon ug Tubig sa Panimalay* (pamplet 2007).
9. Tan-awa sa “Pagtipig og Pagkaon ug tubig sa Panimalay: Usa ka Bag-ong Mensahe,” *Liahona*, Mar. 2009, 12–13; *Ensign*, Mar. 2009, 58–59.
10. *Andama ang Matag Butang nga Kinahanglanon: Mga Panalapi sa Pamilya* (pamplet, 2007).



Si Nirina Josephson-Randriamiharisoa nakakaplag nga ang makanunayon nga pagsunod sa ebanghelyo makapabayaw kanato bisan gani sa labing malisud nga mga panahon.

“Ang lig-on nga pagpamatuod maghatag og kalinaw, kahupayan, ug kasiguroan. Kini makamugna og konbiksyon nga samtang ang mga pagtutulun-an sa Manluluwas kanunay nga gisunod, ang kinabuhi maanindot, ang umaabut sigurado, ug adunay kapasidad sa pagbuntog sa mga hagit nga mobabag sa atong agianan. Ang usa ka pagpamatuod motubo tungod sa pagsabut sa kamatuoran nga inanayng moabut tungod sa pag-ampo ug sa pagpamalandong sa doktrina sa kasulatan. Kini giamuma pinaagi sa pagsunod niadtong mga kamatoran uban sa hugot nga pagtuo nga gibase sa lig-on nga pagsalig nga ang gisaad nga mga resulta matuman.”

Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang Makapausab nga Gahum sa Hugot nga Pagtuo ug Maligdong nga Kinaiya,” *Liahona* ug *Ensign*, Nob. 2010, 46.



1997

- Ang LDS Social Services nakahimo og daghan kaayong mga pagpahigayon sa pagpasagop sulod sa usa ka tuig uban sa 629—ang labing daghan nga nakab-ut sa ahensya diha sa ika-20 ka gatus ka tuig (20th century).²



1999

- Marso: Ang Welfare Services nagsugod og usa ka mahinungdanong pagpasiugda og trabaho pinaagi sa pag-establisar og hangtud sa 50 ka bag-ong mga employment resource center sa tibuok kalibutan.
- Ang LDS Social Services giiisan og ngalan nga LDS Family Services, ug ang mga programa gipalapan.



Pagpalambo sa Atong Pag-alagad sa Kalooy pinaagi sa Pagsunod sa Manluluwas

Kay bisan kinsa nga buot magpatunhay sa iyang kinabuhi kawagtangan hinoon siya niini,” ang Manluluwas nagtudlo, “ug bisan kinsa nga magawagtang sa iyang kinabuhi tungod kanako, magapatunhay niini” (Lucas 9:24).

Kabahin niini nga pahimangno si Presidente Thomas S. Monson miingon: “Ako nagtuo nga ang Manluluwas nagsulti kanato nga gawas kon kalimtan nato ang atong kaugalingon diha sa pagserbisyo sa uban, adunay gamay ra nga katuyoan sa atong kaugalingong kinabuhi. Kadtong kinsa nagpakabuhi lamang alang sa ilang kaugalingon sa katapusan maminusan ang ilang pagkatawo ug sa mapasumbingayong paagi mawagtangan sa ilang kinabuhi, samtang kadtong nahikalimot sa ilang kinabuhi diha sa pagserbisyo sa uban motubo ug molambo—ug sa ingon moluwas sa ilang kinabuhi.”¹

Mahimong lisud sa pagpangita sa gikinahanglan nga higayon ug kalig-on sa pagtabang sa atong pamilya, mga silingan, mga miyembro sa ward o branch, komunidad, ug gani sa mga langyaw. Kanus-a kita motabang ug sa unsa nga paagi, ilabina kon ang matag usa kanato adunay limitado nga panahon? Sa

unsang paagi kita makaserbisyo kon ang atong mga kahimtang nakapugong sa atong mga abilidad?

Ang atong Ehemplo, sa pagkatinuod, ang Manluluwas nga si Jesukristo, kinsa midapit kanato sa pagsunod Kaniya (tan-awa sa Mateo 4:19). Bisan tuod kon wala kita mopakigbahin sa Iyang balaan nga tawag, kita makahimo og pakigbahin sa Iyang pagpangalagad. Sa paghulagway niana nga pangalagad, ang Apostol nga si Pedro miingon nga si Jesus “nagpangadto-adto sa paghimog mga kaayohan” (Mga Buhat10:38).

Si Jesus miayo sa masakiton ug mialagad sa mga gitakbuyan (tan-awa sa Mateo 9:20–22; Marcos 8:22–25). Tingali dili kita makapahigayon og sama ka gamhanang mga milagro, apan kita makapahupay ug makapangalagad sa mga panginahanglan niadtong kinsa himatyon, nasakit, o nagbangutan.

Ang Manluluwas sa milagroso nga paagi mipakaon niadtong walay pagkaon (tan-awa sa Mateo 14:15–21). Kita makahatag og ubay-ubay nga mga halad sa puasa, moserbisyo sa mga proyekto sa Simbahan sa welfare food production, ug motampo sa mga paningkamot

2001

- Usa ka bag-ong career workshop gipaila diha sa mga employment resource center. Ang mga materyal sa self-employment workshop gipaila paglabay sa usa ka tuig.
- Septyembre 5: Human makompleto ang pagbag-o sa Welfare Square, usa ka seremonyas sa pagpahinungod pag-usab ang gihimo.



2003

- Enero 25: Ang Provident Living website gisugdan, providentliving.org.
- Usa ka mahinunganong plano giaprobahan aron sa pagdugang sa gidaghanon sa mga balay tipiganan sa bishop sa tibuok kalibutan.
- Ang Simbahan nagsugod og upat ka mahinunganong mga pagpasiuna: pagbansay sa neonatal resuscitation, limpyo nga tubig, pagpangapud-apud og wheelchair, ug pag-atiman sa mata.

sa komunidad sa pagpakaon sa mga kabus.

Si Jesus nagpakabana ug mialagad ngadto sa mga indibidwal (tan-awa sa Lucas 8:45–48). Samtang kita nagtinguha sa pagsunod sa Iyang ehemplo, ang Espiritu mobukas sa atong mga mata aron makita ang nag-antus, nag-inusara, ug nahimulag. Ug magiyahan kita aron makatabang sa paghatag sa ilang mga panginahanglan.

Si Jesus migahin og panahon sa uban, bisan kon wala kini Niya planoha (tan-awa sa Lucas 24:29) **ug bisan kon nag-atiman siya sa Iyang kaugalingong mga buluhaton** (tan-awa sa Mateo 14). Kita gitambagan sa pagserbisyo sa kaalam ug kahusay nga paagi ug dili “modagan nga labaw pa kay [sa atong] kusog” (Mosiah 4:27). Apan usahay ang atong labing dako nga mga kahigayunan sa pagserbisyo ug panalangin moabut sa panahon nga dili kaayo komportable. Sa sambingay sa Manluluwas, ang buotan nga Samarianhon mihunong sa iyang panaw, diha dayon, mialagad sa panginahanglan sa nasakitan nga tawo (tan-awa sa Lucas 10:30–37).

Walay gipili nga tawo ang Manluluwas o ubos kaayo alang Kaniya nga moduol (tan-awa sa Mateo 9:9–13). Ingon sa gihimo sa Manluluwas, makahimo usab kita sa paghigugma ug pagbayaw sa uban, magtudlo kanila og mas maayo nga paagi ug magdapit kanila sa pag-apil kanato diha sa buhong nga kinabuhi nga gitanyag sa Manluluwas.

Ang Langitnong Amahan nasayud sa atong talagsaong mga abilidad, mga kahimtang, ug mga tinguha, ug Siya nasayud kon unsaon nato sa paggamit niini aron sa pagpanalangin sa uban. Sa atong pagpaduol Kaniya ug sa pagtinguha sa Iyang pagtudlo, tabangan kita Niya nga masayud kon kinsa, hain, ug unsaon sa pagserbisyo.

Bitsaha ang Service section sa **LDS.org** alang sa mga ideya kabahin sa pagserbisyo diha sa Simbahan, sa inyong komunidad, sa misyonaryo nga mga kapasidad, ug sa tawhanon nga pagserbisyo.

MUBO NGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Unsa may Akong Nabuhat alang sa Usa ka Tawo Karon?” *Liahona* ug *Ensign*, Nob. 2009, 84–87.

“Ang relihiyon nga putli ug dili bulingon sa atubangan sa Dios nga atong Amahan mao kini: Ang pagduaw sa mga ilo ug mga babayeng balo sa ilang mga pagkaguol, ug ang pagamping sa kaugalingon nga dili mahugawan sa kalibutan” (Santiago 1:27).



Itaas sa wala: Si Brother Chiroque, usa ka presidente sa Young Men sa Chulucanas, Peru, nagtrabaho uban ni Alex, usa ka sakop sa teachers quorum, aron maghimo og crutches alang sa usa ka nadaut nga tawo diha sa ilang branch.

Mga halad sa puasa, sama niadtong gikolekta niining mga deacon, ang mahinungdanon sa pagtabang sa nanginahanglan.

Ang Kalig-on sa Daghan

Ang Balaod sa Puasa

Ang Ginoo miestablisar sa balaod sa puasa aron sa pagpanalangin sa Iyang katawhan ug sa paghatag og pamaagi sa pag-atiman niadtong nanginahanglan. Iyang gitudloan ang mga Santos “mohatag sa inyong mga butang ngadto sa mga kabus, . . . ug [kini] ihatag diha sa atubagan sa obispo . . . sa pagpangalagad ngadto sa kabus ug timawa” (D&P 42:31, 34). Ang mga halad sa puasa mao ang nag-unang kapanguhaan sa tipiganan sa Ginoo. Ang matag mga miyembro sa Simbahan giawhag sa paghatag og halad nga dili mokubos sa bili sa duha ka kan-anan nga wala kan-a samtang nagpuasa. Si Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985) mihangyo sa mga miyembro sa paghatag og “mas labaw pa kadaghan—labaw pa sa ikanapulo pil-a kon kita makahimo sa pagbuhat niini.”¹

Kon kita makasabut ug mosunod sa balaod sa puasa, ang atong gugma ug kalooy alang sa walay palad motubo. Ang pagpuasa inubanan sa pag-ampo, mao ang paagi sa tinuod nga pagsimba. Kon mosunod kita sa balaod sa puasa, kita makaangkon og espirituhanon nga kalig-on, temporal nga mga panalangin, ug mas dakong tinguha sa pagserbisyo sa uban.

2009

- Hunyo: Usa ka bag-ong adoption website gisugdan, ItsAboutLove.org.³



2010

- Abril: Usa ka bag-ong employment website gisugdan, LDSjobs.org, nga karon anaa sa English, Spanish, Portuguese.
- Pagpanghimo og pagkaon gidugang diha sa humanitarian nga mga pagpasiugda.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa “Humanitarian Activities Worldwide,” providentliving.org/content/display/0,11666,4600-1-2323-1,00.html.
2. Tan-awa sa C. Ross Clement, “LDS Family Services” (wala mamantala nga kasaysyan nga giandam alang sa LDS Family Services, Mayo 10, 2000).
3. Tan-awa sa Kimberly Bowen, “LDS Family Services Launches New Web Site,” *Ensign*, Sept. 2009, 78.



Ang simbolo sa gidugang nga gahum nga moabut kon kita maghiusa sa pagserbisyo sa uban, ang mga priesthood nga mga kaigsoonan sa Louisiana, USA, nagtinabangay sa pagkuha sa natumba nga kahoy human ang Hurricane Katrina miigo niadtong 2005.



Mga proyekto sama sa pagpananom ug peras naghatag og nagkalainlaing masustansya nga mga pagkaon nga makapatunhay ug makapasanag sa mga kinabuhi niadtong kinsa sa laing bahin nag-antus sa kagutom.

Si Presidente Thomas S. Monson nagtudlo: “Ang konsepto sa mga halad sa puasa nakita sa ingon ka sayo sa panahon ni Isaias sa dihang naghisgot og tinuod nga puasa, iyang giawhag ang katawhan sa pagpuasa ‘sa pakigbahin sa imong tinapay uban sa gigutom, ug . . . dad-on ang kabus nga sinalikway ngadto sa imong balay’ [Isaias 58:7]. Si Propeta Joseph misugod sa praktis pangolekta og mga halad sa puasa alang sa mga kabus sa Kirtland, Ohio; ug sa kaulahian sa Nauvoo, Illinois, ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipadala og sulat ngadto sa Simbahan nga naghubit ‘sa baruganan sa mga puasa,’ nga nagpahayag: ‘Himoa kini nga ehemplo sa tanang mga santos, ug wala na gyuy kulang alang sa pagkaon: Kon ang kabus gigutom, himoa nga kadtong aduna, magpuasa ug usa ka adlaw ug ihatag ang unsa unta ang ilang kan-on ngadto sa mga bishop alang sa mga kabus, ug ang matag usa mabuhong sulod sa dugayng panahon. . . . Ug hangtud nga ang tanang mga santos magsunod niini nga

“Kon ang matag miyembro niini nga simbahan magsunod sa puasa ug mohatag sa madagayaon nga paagi, ang kabus ug ang timawa—dili lamang ang Simbahan, kondili ingon man usab sa uban—mapanalanginan ug mahatagan.”

Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008), “Rise to a Larger Vision of the Work,” *Ensign*, Mayo 1990, 97.

baruganan uban sa madasigon nga mga panagway sila kanunay nga makabaton og kahamugaway.”²

Produksyon sa Pagkaon

Ang produksyon ug pagproseso sa pagkaon aron sa ipakaon sa gigutom mao na ang nahimong tukurang bato sa plano sa welfare sukad nga una kining gipaila. Ang unsay nagsugod isip nagkatag nga mga tanaman ug mga proyekto nga trabaho nga nahimutang sa tibuok Utah nahimong hilabihan ka lapad nga kutay sa labaw pa sa 1,000 ka mga umahan ug mga proyekto sa produksyon sa pagkaon nga gidumala sa mga stake ug mga ward sa Simbahan. Mga umahan sa Welfare nga gipalihok sa North America, Europe, Australia, ug Polynesia. Pagka 1980 kini nga mga umahan ug mga pasilidad sa produksyon ghiusa, gipadak-an ug gipalambo. Ang pipila ka mas gagmay nga mga proyekto gipamaligya.

Sama sa nangagi kini nga mga umahan ug mga pasilidad gisuportahan sa mga miyembro sa Simbahan kinsa mihatag sa hapit tanang trabaho—ang tanan boluntaryo. Ang mga miyembro mitampo og gatusan ka kaliboan nga mga adlaw sa matag tuig sa paggama, pagproseso, ug sa pagpangapud-apud sa pagkaon nga gamiton sa pagsuporta sa mga nanginahanglan. Labaw pa sa 100 ka milyon ka mga libras (45 million kg) sa lugas, batong, karne, prutas, mga utanon, ug ubang mga kagamitan ang gigama matag tuig, nagsiguro nga ang mga bishop adunay pagkaon nga magamit aron sa pagsuporta niadtong kinsa nanginahanglan. Sa mga dapit sa Simbahan diin walay



Isip kabahin sa nagpadayon nga paningkamot sa pagtagbaw sa labing nag-unang mga panginahanglan sa mga tawo, ang mga batan-ong babaye sa Hong Kong nagkamada og mga sabon ug ubang panglimpyo sa lawas nga mga butang alang sa mga biktima sa katalagman.



Ang mga proyekto sa pagserbisyo ngadto sa uban nagpalig-on sa panagbugkos tali kanato ug nagtabang kanato nga makapalambo og Kristohanon nga mga kinaiya. Dinhi, usa ka batan-ong Santos sa Ulahing mga adlaw sa Mexico, miapil sa pagpalambo sa kasilinganan, naghugas sa usa ka panimalay.

mga balay tipiganan o andam nga magamit, ang mga bishop ug mga presidente sa branch naggamit og mga halad sa puasa aron pagsangkap sa gikinahanglan nga mga kagamitan ug mga serbisyo.

Ang Balay Tipiganan sa Ginoo

Sukad sa pagpaila sa programa sa welfare niadtong 1936, ang mga miyembro sa Simbahan naghi-usa nga mitrabaho aron sa mapagaan ang pag-antus niadtong kinsa nanginahanglan. Ang mga pag-unlod sa ekonomiya, natural nga mga katalagman, walay trabaho, sakit ug kakulangan, o mga panahon sa pagbangutan nagkinahanglan nga ang tanan nga ang mga Santos maghiusa sa pagtrabaho ubos sa direksyon sa priesthood aron sa pagsiguro nga ang mga panginahanglan mahatag ug nga ang mga indibidwal ug mga pamilya mapanalanginan. Sa nanglabay nga mga tuig minilyon ka mga miyembro andam nga mihatag sa ilang panahon ug mga talento aron sa pagpanalangin sa uban ug pulihan, ingon sa gisulti ni President Monson, “ang kahuyang sa usa ka tawo nga nag-inusarang nagbarug [uban] sa kalig-on sa daghang naghiusa sa pagserbisyo.”³

Sa dihang si Presidente Heber J. Grant namulong kabahin sa sistema sa welfare niadtong 1936, iyang nalandawan nga “walay bag-ong makinarya sa Simbahan” ang gikinahanglan kondili kanang “mga organisasyon sa stake ug ward, ang mga korum sa priesthood, ang Relief Society, ug ang nagkalainlaing mga organisasyon sa auxiliary [ang kinahanglang] mohimo sa kina-dak-ang serbisyo [sila] makahimo sa pagsangkap sa

tinguha kabahin sa kinatibuk-ang kaayohan [welfare] sa Simbahan.”⁴ Ang Ginoo miestablisar nang daan sa organisasyon nga gikinahanglan sa pagpanalangin sa mga kabus ug timawa—ang mga korum sa priesthood gipahimutang, ang mga Relief Society giorganisar, ug ang priesthood sa Dios ania na sa yuta.

Ang mga miyembro sa Simbahan, uban sa ilang gipahinungod nga pagbudlay, ilang mga talento ug mga abilidad, nahimong kabahin sa balay tipiganan sa Ginoo. Agig dugang sa mga halad sa puasa nga gibayad ngadto sa pundo sa Simbahan sa halad sa puasa, ang mga lider sa priesthood mahimong magamit dayon, sa mga talento, mga abilidad, ug mga kusog sa tanang mga miyembro sa pagpanalangin niadtong kinsa nanginahanglan.

Pinaagi sa pagdawat sa kahigayunan sa pagtabang sa uban sa oras sa ilang panginahanglan, kita nagpakita sa atong gugma alang sa Dios ug sa Iyang mga anak. Kini mao ang welfare diha sa pinakalunsay nga kahayag, ug ang matinud-anon nga paggamit niini mopabayaw sa naghatag ug sa nakadawat, sama sa gipanglantaw sa mga propeta sa atong panahon.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Spencer W. Kimball, sa Conference Report, Abr. 1974, 184.
2. Thomas S. Monson, “Be Thou an Example,” *Ensign*, Nob. 1996, 44.
3. Thomas S. Monson, in “Messages of Inspiration from President Monson,” *Church News*, Feb. 6, 2010, 2.
4. Heber J. Grant, in James R. Clark, comp., *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 vols. (1965–75), 6:19; ang pag-capital gi-standardized.



"Sa tanang kinsa nakadungog sa akong tingog ako mopadayag nga ang plano sa welfare sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw dinasig sa Makagagahum nga Dios. Sa pagkatinuod, si Ginoong Jesukristo mao ang Arkitekto niini. Siya nag-ingon kanimo ug kanako, "Tan-awa nagatindog ako sa pultahan ug nagatuktok; kon may magapatalinghug sa akong tingog ug magaabli sa pultahan, kaniya mosulod ako" (Pinadayag 3:20).

"Hinaut nga atong madungog ang Iyang tingog, hinaut nga atong ablihan diha sa Iyang atubangan ang mga pultahan sa atong mga kasingkasing, ug hinaut nga Siya ang atong makanunayong kauban samtang kita maningkamot sa pagserbisyo sa Iyang mga anak."

Presidente Thomas S. Monson, "The Way of the Lord," in *Basic Principles of Welfare and Self-Reliance* (booklet, 2009), 12.

Ang Paghimo sa mga Baruganan sa Welfare nga Kabahin sa Inyong Kinabuhi

Ang pagsunod sa mga baruganan sa welfare mao ang kabahin sa pagpahimo sa atong hugot nga pagtuo kang Jesukristo ngadto sa buhat—pinaagi sa pagwagtang sa wala kinahanglana nga utang, magpakabuhi sulod sa atong kinitaan, ug sa pag-establisar og balay tipiganan sa pamilya ug pinansyal nga mga reserba, sama pananglit. Ang atong hugot nga pagtuo modala kanato sa pag-edukar sa atong mga hunahuna ug atong mga kamot ug sa pagtrabaho matag adlaw sa atong mga kinabuhi aron mahimong mapaningkamuton sa kaugalingon. Sa pag-atiman sa atong kaugalingong panginahanglan, kita mas makasangkap sa atong mga kaugalingon ug makaserbisyo sa uban. Hinaut nga kita makasunod sa tambag dili lamang sa *pagbuhat* og maayo kondili maningkamot nga *mahimong* maayo, dili lamang sa *pagbuhat* sa labing maayo kondili nga *mahimong* labing maayo.¹ Ang pagkamasulundon sa tambag sa Ginoo makahatag og temporal ug espirituhanong mga panalangin. Kini nagtugot kanato sa pag-atubang sa mga hagit sa kinabuhi nga gisangkapan sa kaisug ug pagsalig kay sa kahadlok ug pagduhaduha.

Si Presidente Thomas S. Monson nagpahinumdom kanato sa atong katungdanan sa pagbayaw ug pagpanalangin sa uban:

"Akong mga kaigsoonan, unta pangutan-on nato ang atong mga kaugalingon sa pangutana . . . : 'Unsay akong nabuhat alang sa usa ka tawo karon?' Unta ang mga pulong sa usa ka pamilyar nga himno molagbas sa atong

mga kalag ug makakaplag og kapahulayan sa atong mga kasingkasing:

*"Nakabuhat ba ako og bisan unsang maayo karon?
Nakatabang ba ako sa usa nga nagkinahanglan?
Nakapasaya ba ako sa nagsubo ug nakapalipay ba
ako og usa ka tawo?"*

Kon wala, napakyas gyud ako.

May palas-anon ba nga napagaan karon

Tungod kay mauyunon kong makigbahin?

*Ang masakiton ug naluya natabangan ba sa ilang
pagpanaw?*

Sa nagkinahanglan sila sa akong tabang didto ba ko?

"Kana nga serbisyo diin kitang tanan gitawag mao ang serbisyo sa Ginoong Jesukristo."²

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Robert D. Hales, "A Gospel Vision of Welfare: Faith in Action," sa *Sukaranang mga Baruganan sa Welfare ug pagpaningkamot sa Kaugalingon* (booklet, 2009), 1.
2. Thomas S. Monson, "Unsa may Akong Nabuhat alang sa Usa ka Tawo Karon?" *Liahona* ug *Ensign*, Nob. 2009, 84–87.

DUGANG NGA MGA KAPANGUHAAN

Interesado ba nga makat-on og dugang kabahin sa mga hilisgutan nga gihisgutan niini nga pahina? Daghang mga pamphlet, mga DVD, mga website, ug ubang mga kapanguhaan ang mahimong magamit ninyo. Bisitaha ang 75yearsofwelfare.org alang sa dugang kasayuran.



DILI MAHIMONG PAKOPYAHAN

Sa Iyang Makanunayon nga Pag-alima, ni Greg Olsen

“Dili ba ang lima ka gagmayng langgam ginabaligya man og duha ka dako lamang, Ngani walay usa kanila nga mahikalimtan sa atubangan sa Dios?

“Bisan gani ang mga buhok sa inyong ulo naisip na ang tanan. Ayaw kamo kahadlok kay kamo labaw pa og bili kay sa daghang gagmayng mga langgam” (Lucas 12:6–7).



Niadtong 1829 ang karaang mga Apostoles nga sila si Pedro, Santiago, ug Juan mipakita kang Joseph Smith ug kang Oliver Cowdery ug mitugyan kanila sa Melchizedek Priesthood. Pinaagi sa mao gihapon nga proseso sa pag-orden, ang tanang takus nga miyembro nga mga lalaki sa Simbahan makadawat ug dayon makagamit sa priesthood—sa awtoridad sa paglihok sa ngalan sa Dios. Tan-awa sa mga pahina 14, 16, ug 19.